Ἡ Νεολαία

Χρόνια πολλά
ἀπό τό Μέτωπ

Ἡ Νεολαία

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝ. ΝΕΟΛΑΙΑΣ
(Νόμος 334)

Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, διοικουμένου ὑπὸ τῆς Α. Ε. τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΕΤΑΞΑ, ὅστις καὶ τὸ ἐκπροσωπεῖ, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου κ. ΑΛΕΞ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΤΟΣ Γ'. — ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ
ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
Δ/ΣΕΩΣ, ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ & ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
Ὁδὸς Λεωχάρους 19
Ἀριθ. Τηλεφ. Διευθύνσεως 32-094
» » Ἐποπτείας Συντάξεως 34-425
» » Ἀρχισυντάκτου 593-830

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ: Περιοδικὸν «ΝΕΟΛΑΙΑ»
Ὁδὸς Λεωχάρους 19

Ἀριθ. Τεύχ. 13 — 28 Δεκεμβρίου 1940
ΤΙΜΗ ΔΡΑΧ. ΤΕΣΣΑΡΕΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

		Μελῶν	καὶ μὴ μαθητῶν μελῶν
ΕΤΗΣΙΑ (Ἐσωτερικοῦ)	Δρ.	160	200
ΕΞΑΜΗΝΟΣ	»	80	100
ΤΡΙΜΗΝΟΣ	»	40	50
ΕΤΗΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ:	Λίρ. Ἀγγλίας	1	
	Ἀμερικῆς Δολ.	6	
	Αἰγύπτου Λίρ.	1	

Διὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου καὶ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου (Δήμους, Κοινότητας), Σχολικὰς Ἐφορείας καὶ ἐπιχειρήσεις ἐν γένει ΕΤΗΣΙΑ Δρχ. 300

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΝΕΟΛΑΙΑ»
Α ΣΠ. ΡΟΥΒΑΛΗΝ Γεν. Γραμματέα Ε.Ο.Ν.

Διὰ πᾶσαν πληρωμὴν πρέπει νὰ λαμβάνητε ἀπόδειξιν φέρουσαν τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Γεν. Γραμματέως τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Σ. ΡΟΥΒΑΛΗ Συνταγματάρχου ἐ. ἀ. καὶ τὴν σφραγῖδα τῆς Ε.Ο.Ν.

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1ην ἑκάστου μηνός

Ἀπὸ τὸ ξεχείλισμα τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐνθουσιασμοῦ

ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΑ ΑΕΡΟΠΟΡΟ

Δὲν πέθανες, τί τάχα ἂν μὲ τὸ θάνατο
σταμάτησες ἐσὺ νὰ ζῇς στὸ σῶμα...
ξέρει ἡ ψυχὴ νὰ ζῇ σὲ σφαίρα ἀσύλληπτη
πέρα ἀπ' τὸ χῶμα.

Τὸν ὄμορφο οὐρανὸ ποὺ τόσο λάτρευες
τὸν ἔκανες δικό σου, τί χαρά σου...
κι' ἀφίνοντας στὴ γῆ τὸ τίμιο τὸ αἷμα σου
ἐτάνυσες στὴ δόξα τὰ φτερά σου.

Δὲν πέθανες! ὁ θάνατος ἐγράφτηκε
μονάχα στοὺς δειλούς, σὲ σένα ἀνήκει
τὸ στέφανο τῆς δόξας, γιατὶ γίνηκες
ὁ δρόμος, ποὺ θὰ φέρῃ πρὸς τὴ νίκη!

ΟΛΓΑ ΣΟΛΩΜΟΥ

ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟ ΣΑΛΠΙΣΜΑ

Εἶναι μεγάλο πρᾶγμα νἆμαστε Ἕλληνες
κι' ἀκόμα πιὸ τρανὸ νὰ πολεμᾶμε
κι' αἷμα νὰ τρέχῃ ἡρώων μέσ' στὶς φλέβες μας
ποὺ τῶν ἐχθρῶν τὰ βόλια ν' ἀψηφᾶμε.

Στὸν κόσμο ὅλο καὶ πάλι θὰ σαλπίσουμε
πῶς ὁ καθένας Ἕλλην καὶ Ἑλληνίδα
προσφέρεται ὁλοκαύτωμα στὸ θάνατο
σὰν τὸ προστάζῃ ἡ ἀθάνατη Πατρίδα.

Μὲ σύμβολο, ὁδηγό μας καὶ Πατέρα μας
τὸν Μεταξᾶ μαζί μας καὶ βασιλῆά μας
χρυσὲς σελίδες πάλι θὰ χαράξουμε
στὴν ἱστορία συνέχεια τὴν παληά μας!

ΟΛΓΑ ΣΟΛΩΜΟΥ

ΔΑΦΝΕΣ

Ἡ Πατρίδα κόβει δάφνες
στ' Ἀργυρόκαστρό μας πάλι...
Καὶ στολίζει τὸ κεφάλι
καθενὸς πολεμιστῆ!
Ἔτσι ἀθάνατη θὰ γίνῃ
κάποια μοῖρα τὄχε γράψει...
Καὶ μαζὶ τὄχε προστάξει
μιὰ οὐράνια προσταγή,
στὸν πλανήτη μας σὰν πρῶτα
νὰ γενῇ ξανὰ μεγάλη,
καὶ νὰ στέψῃ τὸ κεφάλι
μὲ κορῶνα ξακουστή.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΡΤΕΡ

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ ΧΑΡΑ

Τὰ μολυβένια σύγνεφα ταξιδεύουν στὸν οὐρανὸ καὶ σὲ λίγο ἡ βροχὴ ξεσπᾷ ἄγρια καὶ μὲ ὁρμή. Εἶναι ἡ καρδιὰ τοῦ χειμῶνα καὶ μάλιστα Πρωτοχρονιά! Τὸ συμπαθητικὸ παιδάκι ξύπνησε σήμερα εὐδιάθετο. Στὸ ἀγγελικὸ προσωπάκι του ἦταν ζωγραφισμένο τὸ χαμόγελο κάποιου εὐχάριστου γεγονότος. Κύτταξε γύρω τὸ προσκεφάλι του. Βλέπει ἐκεῖ κοντά του τοποθετημένο ἕνα εὐζωνάκι, ἕνα αὐτοκινητάκι καὶ μιὰ ἁγιοβασιλιάτικη πηττίτσα. «Μαμά, φωνάζει, ἀφοῦ ὁ καλὸς ὁ μπαμπάκας μου λείπει στὸ μέτωπο, ποιὸς μοὔφερε αὐτὰ τὰ δῶρα;».

«Καλό μου παιδάκι, τ' ἀπαντάει ἐκείνη. Φρόντισε τὸ Κράτος ἀκόμη καὶ γιὰ σᾶς τὰ παιδάκια. Σοῦ τἄφεραν χθὲς τὸ βράδυ, μὲ τὸ παγερὸ κρύο καὶ τὴν βροχή, τὰ παιδιὰ τῆς Νεολαίας μας!».

Τὸ μικρὸ πηδοῦσε ἀπὸ εὐχαρίστησι. Σηκώθηκε ἀμέσως ἀπ' τὸ κρεββάτι. Ἔτρεξε μὲ τὴν μαμά του στὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας μας καὶ τὴν φιλήσανε. Τὸ προσωπάκι τοῦ μπεμπούλη φωτίστηκε ἀπὸ κάποιο ξαφνικὸ δραμα. Ἐκείνη τὴ στιγμὴ χτυπᾷ ἡ πόρτα! Ἡ μαμὰ πηγαίνει ν' ἀνοίξῃ. Ποιὸς νἆναι τόσο πρωΐ; Ἀνοίγει δειλά! Τί χαρὰ ἀνείπωτη! Τί μεγάλη εὐτυχία! Εἶναι ἐκεῖνος! Ὁ μπαμπᾶς! Τρέχουν κι' οἱ δυό, πέφτουν ἀπάνω του, στὴν ἀγκαλιά του. Καὶ τὸν φιλοῦσαν, τὸν φιλοῦσαν... Βάλανε φωτίτσα στὸ μαγκάλι. Στρώσανε τὸ τραπέζι κι' ἐκεῖνος, ἀφοῦ προσευχήθηκε ποὺ εἶδε τὴν οἰκογένειά του, ἔκοψε τὴν πῆττα. Κι' ὕστερα τοὺς ἐξιστόρησε σύντομα τὰ θαύματα τῆς Μεγαλόχαρης στὸ μέτωπο. Τὶς ἀδιάκοπες νῖκες μας. Τὰ ἀνδραγαθήματα τῶν λεβεντοπαίδων τοῦ Ἔθνους μας. Τὸν ὄλεθρο τῶν Ἰταλῶν! Καὶ πῶς τώρα ἔφερε αἰχμαλώτους στὴν Ἀθήνα καὶ πετάχτηκε μιὰ στιγμὴ νὰ τοὺς δῇ. Σηκώθηκε τώρα! Τοὺς φίλησε, τοὺς ἀποχαιρέτησε καὶ ξεκίνησε πάλι γιὰ τὸν μεγάλο λουλουδοσπαρμένο δρόμο τῶν Ἰδανικῶν τοῦ Ἔθνους μας.

Τώρα τὸ παιδάκι παίζει μὲ τὰ ὡραῖα παιχνιδάκια του. Τὸ δραμα τῆς εὐτυχισμένης στιγμῆς πέρασε τόσο γοργά, τόσο χιμαιρικά, ποὺ δὲν μπόρεσε νὰ νοιώσῃ ἐκείνη ἂν ἦταν ὄνειρο ἢ πραγματικότης. Ἡ βροχὴ ἔπαψε! Οἱ χλωμὲς ἀχτῖδες ἑνὸς καινούργιου ἥλιου ἀρχίσανε νὰ φωτίζουνε τὴ γῆ.

Ἀθῆναι, 9 Δεκεμβρίου 1940.

ΒΑΣΟΣ ΓΟΓΟΛΗΣ

Πρὸς τὴν Κεντρικὴν Διοίκησιν Ε.Ο.Ν. Ἀρρένων Ἀθήνας

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ παρακαλέσω ὑμᾶς, ὅπως διὰ τῆς καταχωρήσεως τῆς παρούσης μου εἰς τὸ ὄργανον τῆς Ε.Ο.Ν. «Νεολαία» μοὶ ἐπιτρέψητε καὶ ἐπικοινωνήσω πνευματικῶς μετὰ τῶν μικρῶν συναγωνιστῶν μας.

«Κάπου στὴν δοξασμένη μας Ἑλλάδα.

Ὑπὸ τὴν ἀπειλὴν τῶν ἐχθρικῶν ἀεροπλάνων, σ' ἕνα ἀπὸ τὰ ὡραῖα Ἑλληνικὰ βουνά, θαυμάζων τὴν Ἑλληνικὴν φύσιν, σοῦ γράφω δύο λόγια πάνου στὸ γόνα μου Ἑλληνικὴ Νεολαία, ποὺ στὶς στιγμὲς τῆς ἀναπαύσεώς μου σένα σκέπτομαι, γιατὶ σὲ σένα ἀνήκουν οἱ σημερινοὶ ὑπερασπισταὶ τῶν συνόρων μας καὶ ἀπὸ σένα θάβγουν οἱ μέλλοντες συναγωνισταί. Ὁποιος ἄνεμος καὶ ἂν φυσήξῃ δὲν θὰ καμφθῶμεν. Ὁ Ἀρχηγός μας παρέλαβε τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν ἐλάμπρυνε. Τὴν λάμψιν της αὐτὴν θέλει ὁ ὕπουλος ἐχθρός μας νὰ σβήσῃ μὲ τὸν ἀνεμοστρόβιλον τῶν πολεμικῶν του μέσων. Ἀλλὰ νὰ ἡ πλάνη του. Ἐξέχασε ὅτι ἡ λάμψις αὐτὴ ἐξεχύθη ἀπὸ τὴν Ἱστορικὴν 4ην Αὐγούστου 1936.

Ἐξέχασε ὅτι ἡ 4η Αὐγούστου ἔχει ἀγγέλους φύλακας τὸν Βασιλέα μας, τὸν Ἀρχηγό μας καὶ τὰ Ἑλληνόπουλα. Ξεύρει τὴν Ἑλληνικὴν Ἱστορίαν, ἀλλὰ δὲν ξεύρει ὅτι εἰς τὴν σκέψιν καὶ μόνον σὰν κάποιος θέλει νὰ τὴν κηλιδώσῃ, ὁ Ἕλλην γίνεται ἀκατάβλητος μαχητής. Λησμονεῖ τὴν δύναμιν ἑνὸς Ἔθνους ἡνωμένου γύρω ἀπὸ τοὺς Ἀρχηγούς του.

Λησμονεῖ ὅτι ἡ Φωτοδότειρα Ἑλλὰς δὲν χάνει τὴ λάμψι της ὅσο σκοτάδι καὶ ἂν καλύψῃ τὸν εὐρωπαϊκὸν ὁρίζοντα.

Κάποτε θὰ εὐλογήσωμεν τὸν Μουσσολίνι γιατὶ μᾶς ἔδωσε ἀφορμὴ νὰ ἑνωθῶμεν περισσότερον, νὰ νοιώσωμεν τὴν ἰσχύν μας καὶ ἀκόμη νὰ νοιώσουν ὅλα τὰ Ἔθνη τί μπορεῖ νὰ κάμῃ ἕνα Κράτος ὅταν ἔχῃ Ἀρχηγὸ σὰν τὸν Ἀρχηγό μας.

Νομίζει ὅτι ξεχάσαμε ποιοὶ εἴμαστε καὶ ἀπὸ ποῦ καταγόμαστε. Νομίζει ὅτι ξεχάσαμε τὰ ὀνειρώδη, τὰ λαμπρά, τὰ ἀξέχαστα κατορθώματα τῶν ἡρωϊκῶν προγόνων μας. Νομίζει ὅτι ξεχάσαμε τὴν ἄνανδρη δολοφονία τῆς δοξασμένης μας «Ἕλλης». Ὄχι! Δὲν τὰ ξεχάσαμε. Ὅλα αὐτὰ εἶναι γραμμένα εἰς τὴν μνήμην μας.

Ἐὰν αὐτοὶ ζοῦν διότι ἔτυχε νὰ βρεθοῦν στὴ ζωή, ἐμεῖς ζοῦμε γιὰ νὰ συνεχίσουμε τὴν λαμπροτέραν ἱστορίαν τοῦ κόσμου. Ζῶμεν διὰ τὴν Ἑλλάδα, δι' αὐτὴν μαχόμεθα καὶ δι' αὐτὴν θὰ πεθάνωμε.

Ἂς ἔχουν ὑπ' ὄψιν των ὅτι νεκροὶ ἢ ζωντανοὶ θὰ εἴμαστε τεῖχος ἀπαραβίαστον δι' οἱονδήποτε εἰσβολέα.

Ἔχοντας τὴν σκέψιν μας εἰς τὸν Θεόν, εἰς τὴν Ἱστορίαν μας καὶ τοὺς προγόνους μας, πίστιν εἰς τοὺς Ἀρχηγούς μας εἰς τὸ μέλλον μας καὶ τὴν ἰσχὺν τῆς ἑνότητός μας, βαδίζομεν πρὸς τὴν Νίκην, γράφοντες νέας σελίδας εἰς τὴν λαμπρὰν ἱστορίαν μας.

Ζήτω ἡ Ἑλλάς.
Ζήτω οἱ Ἀρχηγοί μας.
Ζήτω ὁ Ἑλληνικὸς Στρατός.
Ζήτω ἡ Ἑλληνικὴ Νεολαία.

ΙΑΣΩΝ ΓΕΩΡΓ. ΧΑΒΙΑΡΑΣ
Στρατιώτης
Μονὰς 111/3 Τ.Τ. 161

ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΣΑΛΑΜΙΝΑ

Ἐὰν καμμιὰ φορὰ σταθῆτε στὸ Φάληρο καὶ κυττάξετε πέρα πρὸς τὴν Σαλαμῖνα, τὴν Ψυττάλεια κι' ἀντικρύσετε πίσω ἀπ' τὸ στενὸ τὰ βουνὰ τοῦ Ἰσθμοῦ, θὰ αἰσθανθῆτε χωρὶς ἄλλο νὰ κυριεύῃ τὴν φαντασίαν σας ἡ εἰκόνα ἑνὸς ἐπικοῦ ἡρωϊκοῦ ἀγῶνος, τῆς ναυμαχίας τῆς Σαλαμῖνος. Καὶ μέσα στοὺς μακρινοὺς δρόμους τῆς φαντασίας θὰ αἰσθανθῆτε σὰν νἄρχεται ἡ ἠχὼ τῆς περιφήμου πολεμικῆς κραυγῆς:

Ὦ παῖδες Ἑλλήνων, ἴτε
ἐλευθεροῦτε πατρίδ' ἐλευθεροῦτε δὲ
παῖδας, γυναῖκας, θεῶν τε πατρώων ἕδη
θήκας τε προγόνων· νῦν ὑπὲρ πάντων ἀγών.

Ἀπὸ τότε πέρασαν δυὸ χιλιάδες τρακόσια ὁλάκαιρα χρόνια χωρὶς ποτὲ ἡ λήθη νὰ κατορθώσῃ νὰ σβήσῃ τ' ὄνομα τῆς Σαλαμῖνος. Μένει πάντοτε τὸ αἰώνιο σύμβολο τῆς νίκης τοῦ πνεύματος ἐπὶ τῆς ὕλης, τῆς ἐλευθερίας κατὰ τῆς βίας, τοῦ πολιτισμοῦ κατὰ τῆς βαρβαρότητος.

Τὰ χρόνια ὅμως περνοῦν γρήγορα κι' οἱ αἰῶνες φαίνονται σὰν στιγμὲς στὴν ἱστορία τῶν ἐθνῶν. Στὸν μεγάλο ἀγῶνα τοῦ 21, ὅταν καὶ πάλι ἡ Ἑλλὰς ἀγωνιζότανε ν' ἀποτινάξῃ τὸν βάρβαρο Ἀσιατικὸ ζυγό, ἡ περίφημη ναυμαχία τοῦ Γέροντα διαδέχθηκε τὴ Σαλαμῖνα κι' ἕνας νέος Θεμιστοκλῆς, ὁ ἀτρόμητος ναύαρχος Ἀνδρέας Μιαούλης ὤργωνε τὰ Ἑλληνικὰ πελάγη σκορπίζοντας παντοῦ τὰ φτερὰ τῆς νίκης.

Ἦρθε ἡ ἐποποιΐα τοῦ 12 καὶ 13 καὶ ἡ ναυμαχία τῆς Λήμνου ἐπισημοποιοῦσε πιὰ τὸ ἀήττητο τοῦ Ἑλληνικοῦ ναυτικοῦ.

Τὸ αἷμα εἶναι ἀκόμα νωπὸ ἐπάνω στὰ Ἠπειρωτικὰ βουνά, ἀπὸ τὸ Μπιζάνι ὡς τὴν Τζουμαγιά, ὅταν τώρα ριχνώμαστε ἀσυγκράτητοι κατὰ τῆς Ἰταλικῆς ἐπιβουλῆς. Λίγες εἶναι οἱ στιγμὲς ὅπως ἡ τωρινή, ποὺ ὁ ἄνθρωπος ἀκολουθεῖ τὰ μεγάλα ἱστορικά του πεπρωμένα.

Ἔπειτα ἀπὸ τὰ ὁλοκαυτώματα τοῦ 21, τὶς θυσίες τοῦ 12 καὶ 13, τοὺς σκληροὺς ἀγῶνες ὡς τὰ 1922, τὸ Ἔθνος μας δείχνει ἀκόμα μιὰ φορὰ στὸν κόσμο ὁλόκληρο ὅτι τ' ἀθάνατο Ἑλληνικὸ πνεῦμα ζῇ κι' ὅτι εἶναι ἱκανὸ νὰ δημιουργήσῃ ἕνα νέο Μαραθῶνα, μιὰ καινούργια Σαλαμῖνα.

Καὶ μετὰ τὴν καινούργια αὐτὴ Σαλαμῖνα καὶ Μαραθῶνα θ' ἀνατείλῃ πέρα μιὰ λαμπρὰ φωτεινὴ ἡμέρα... ἡ νέα μεγάλη Ἑλλάς...

Ἀθῆναι, 3 Δεκεμβρίου 1940.

ΑΝΔΡΕΑΣ Σ. ΛΑΖΑΡΗΣ
Φαλαγγίτης
3ου Γραφείου Ὑποδιοικήσεως Λ. Α.

Η 1η ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

Είναι, αλήθεια, περίεργο πόσο ξαναγυρίζουν μερικές ιστορικές ημερομηνίες στην Ελλάδα, ή μάλλον μερικά ιστορικά γεγονότα. Νάναι τάχα επιβεβαίωσις του κανόνος ότι ή ιστορία επαναλαμβάνεται, ή νάναι θεία βούλησις γιά νά θυμίζη στό Ελληνικό Έθνος τόν προορισμό του στόν μεγάλο δρόμο τοῦ πολιτισμοῦ και τῆς ἀνθρωπίνης ἀλληλεγγύης; Θᾶταν δύσκολο νά πῆ κανείς ὅτι ἡ σημερινή 1η Ιανουαρίου φέρνει στό νοῦ καί τήν ἱστορία πού ζοῦμε καί τήν παλαιότερη, αὐτήν πού μᾶς χάρισε τήν Ἐλευθερία μας, τήν Ἐλευθερία πού καί μέ τά δόντια θά ὑπερασπίζαμε ἀκόμη.

Αἰῶνες ὁλόκληρους ἡ 1η Ἰανουαρίου ξημέρωνε στή γῆ, πού τήν πότισαν γενεές Ἑλλήνων μέ τό αἷμά τους, σκοτεινή, μαύρη, κάτω ἀπό τόν οὐρανόν τῆς δουλείας. «Ἐπί μακράν σειράν περιτελλομένων ἐνιαυτῶν, ὅπως λέει παλαιός ἱστορικός, ἤρχετο ὁ Ἅϊ-Βασίλης ἀπό τήν Καισάρειαν βαστάζων «κόλλαν καί χαρτί, χαρτί καί καλαμάρι», φέρων δῶρα καί εὐχάς εἰς τούς οἴκους, ἀλλά μόνον τήν ἐλευθερίαν μή φέρων. Ἦλθεν ὅμως κάποτε τό πλήρωμα τοῦ χρόνου, ὁ Θεός ἐνεψύχωσε τό σκλαβωμένο Ἔθνος καί χωρίς ὅπλα, μέ σφενδόνες, μέ δρεπάνια, μέ ρόπαλα ξεκίνησε γιά τόν μεγάλον ἀγῶνα, τόσο μεγάλον πού θά τόν τρόμαζαν λαοί ὠργανωμένοι καί Κράτη δυνατά. Σέ λίγο εἶχεν ὅπλα — ὅσα τοῦ πρόσφεραν οἱ Ἕλληνες πού τἄστελλαν μέ χιλίους κινδύνους ἀπό διαφόρους τόπους καί ὅσα οἱ ἴδιοι οἱ πολεμισταί ἐπῆραν στό πεδίο τῆς μάχης — καί μετά λίγους μῆνες μποροῦσε νά συνέλθη στήν Ἐπίδαυρο, στίς 20 Δεκεμβρίου τοῦ 1821, ἡ πρώτη τῶν Ἑλλήνων Ἐθνική Συνέλευσις. Ἐκεῖ στήν ταπεινή ἐκείνη ἑλληνική γωνιά, πού ἔκλειεν ὅμως τόσο ἀρχαῖο μεγαλεῖο, τήν 1ην Ἰανουαρίου τοῦ 1822 συνετάχθη ἡ προκήρυξις ἐκείνη πού ἐβεβαίωνε τήν ἀνάστασιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, τήν θέλησι τοῦ Γένους μέ κάθε θυσία, μέ κάθε τρόπο νά ἐξασφαλίση τήν Ἐλευθερία του. Ποιός κατέστρωσε τό ἱστορικό ἐκεῖνο ἔγγραφο δέν τό ξέρουμε. Νᾶταν ὁ Ἀλέξανδρος Μαυροκορδᾶτος, ὁ Θεόδωρος Νέγρης; Ἡ ἱστορία δέν τό ἔχει ἐξακριβώσει. Ὅποιος ὅμως καί νἆναι, τό ἔγγραφο πού συνέταξε εἶναι λιτό σάν δωρική κολώνα, μεγαλοπρεπές στίς λίγες του λέξεις, ἐπιβλητικό ὅσο καί τό ἔργο πού ἐστεφάνωνε.

«Ἐν ὀνόματι τῆς Ἁγίας καί Ἀδιαιρέτου Τριάδος, διεκήρυσσε, τό Ἑλληνικόν Ἔθνος, τό ὑπό τήν φρικώδη ὀθωμανικήν δυναστείαν μή δυνάμενον νά φέρη τόν βαρύτατον καί ἀπαραδειγμάτιστον ζυγόν τῆς τυραννίας καί ἀποσείσαν αὐτόν μέ μεγάλας θυσίας, κηρύττει σήμερον διά τῶν Νομίμων Παραστατῶν του, εἰς Ἐθνικήν συνηγμένων Συνέλευσιν, ἐνώπιον Θεοῦ καί ἀνθρώπων, τήν πολιτικήν αὐτοῦ Ὕπαρξιν καί Ἀνεξαρτησίαν.

Ἐν Ἐπιδαύρῳ τῇ α' Ἰανουαρίου ἔτει αωκβ' καί α' τῆς Ἀνεξαρτησίας».

Αὐτή ἦταν ἡ πρώτη ἱστορική πρᾶξις σέ τέτοια μέρα τοῦ δυναστευμένου Ἔθνους καί ἀπό τότε ἀκολουθοῦν ἄλλα γεγονότα πού ἔρχονται νά σκορπίσουν τή χαρά, τό θάρρος καί τόν ἐνθουσιασμό. Ὅταν τελείωνε τό 1822, ἕνδεκα χιλιάδες ὅλες μέ τόν Ὀμέρ Βρυώνη καί τόν Ρεσήδ πασᾶ πολιορκοῦσαν τό Μεσολόγγι καί ὁ Γιουσούφ πασᾶς τὄκλεινε ἀπό τή θάλασσα. Τή νύχτα τῶν Χριστουγέννων ἄρχισαν τή φοβερή ἐπίθεσι πού ἀπέληξε σέ τρομακτική καταστροφή γιά τούς πολιορκητές, κι' ὅταν ξημέρωσε ἡ 1η Ἰανουαρίου 1823 βρῆκε ὅλο τό λαό νά πανηγυρίζη τή διπλῆ γιορτή: Τίς νῖκες καί τήν πρώτη ἐπέτειο τοῦ ψηφίσματος τῆς Ἐπιδαύρου πού καθιέρωνε τήν ἑλληνική ἐλευθερία.

Τήν 1ην Ἰανουαρίου 1825 ἦταν διαφορετικά τά πράγματα, τό Μεσολόγγι ἦταν πάλι πολιορκημένο: «Ὁ συνεχής τῶν κανονιῶν κρότος, ἔγραφαν τά «Ἑλληνικά Χρονικά» — ἡ ἐφημερίδα πού μᾶς διασώζει τό ἔπος τοῦ Μεσολογγίου — καί τοῦ λαοῦ ὅλου αἱ χαρμόσυνοι φωναί ἀνήγγειλαν σήμερον τήν ἐνιαύσιον πανήγυριν τῆς καθιερώσεως τοῦ ἡμετέρου πολιτεύματος ἐπί τῆς πρώτης ἐν Ἐπιδαύρῳ Συνελεύσεως. Τά αἰσθήματα ἑκάστου πατριώτου διηγέρθησαν ζωηρότατα, στοχαζομένου ὅτι ὁ ἴδιος κρότος, ὅστις διακηρύττει τά πολιτικά δίκαιά του, τοῦ ἀνακαλεῖ συγχρόνως εἰς τήν μνήμην τήν αἰσχράν καί ἄτιμον τοῦ Ὀμέρ πασᾶ φυγήν, συμβᾶσαν μετά τήν ἀποτυχίαν τῆς ἀξιομνημονεύτου πολιορκίας τῆς πόλεως ταύτης κατά τό 1822 ἔτος».

Ἀπό τό ἱστορικόν ἐκεῖνο ἔγγραφον τῆς 1ης Ἰανουαρίου τοῦ 1822 ἔχουν διαρρεύσει 118 χρόνια καί καμμιά δέν παρέλειψε φορά ὁ Ἑλληνικός λαός κάθε πρωτοχρονιά νά γιορτάση ἐλεύθερος καί ἀνεξάρτητος τόν καινούργιο χρόνο. Ὁ ἀντίπαλος τῆς ἐποχῆς ἐκείνης εἶναι σήμερα πιστός, εἰλικρινής καί γενναῖος σύμμαχος. Οἱ δυό λαοί γνωρίστηκαν καλά στό πέρασμα τῆς ἱστορίας, ἔμαθαν νά ἐκτιμᾶ ὁ ἕνας τόν ἄλλο καί μέ τήν τιμία καί ἠθική συμμαχία τους ἀσφάλισαν τήν γαλήνη καί τήν εἰρήνη στή Βαλκανική. Μόνο πού ὁ Ἑλληνικός λαός χρειάσθηκε νά δώση καί δίνει ἄλλη μιά φοβερή μάχη, ὄχι μ' ἕναν ἠθικό ἐχθρό, ἀλλά μ' ἕναν ἄτιμο δολοφόνο καί ἀνήθικο ἐπιδρομέα, τόν Ἰταλό, τόν ἐκφυλισμένο αὐτόν ἀπόγονο ἑνός προγόνου πού κι' αὐτός ἐχρησιμοποίησε πάντα τήν ἀτιμία, τήν αἰσχρότητα, κάθε ἄτιμο μέσο γιά νά συντρίψη τόν Ἑλληνισμό. Ὅμως ἡ ἱστορία ἐπαναλαμβάνεται· κι' ὅπως ἡ θυσία τῶν Ἑλλήνων τοῦ 1821 ἐξησφάλισε τήν ἐλευθερία σ' ἐμᾶς, ἔτσι καί ἡ δική μας θυσία θά ἐξασφαλίση τήν ἐλευθερία καί θά δώση μιά Μεγάλη Ἑλλάδα στίς γενεές πού ἔρχονται. Ζωή χωρίς ἐλευθερία, εἶναι μέρα χωρίς ἥλιο. Ὁ Ἕλλην σ' ὅλους τούς αἰῶνες ἔμαθε πῶς τότε ἀξίζει νά ζῆ κανείς ὅταν μπορῆ νά λέη ὑπερήφανα «Εἶμαι Ἕλλην», γιατί ξέρει σάν τόν κλέφτη τοῦ δημοτικοῦ τραγουδιοῦ πώς:

Πικρό εἶναι τό λάβωμα, γλυκό εἶναι τό μολύβι
γιατί πεθαίνει γιά τήν Ἑλλάδα. «Ὅποιος πολεμᾶ διά τήν πίστιν καί διά τήν ἐλευθερίαν τῆς Πατρίδος καί τοῦ Γένους, ἔλεγαν οἱ Ὑδραῖοι στούς πρώτους νόμους πού ἐψήφισε τό Κοινόν τῆς Ὕδρας, αὐτός θέλει λάβει ἀπό τόν Θεόν αἰώνιον δόξαν καί ἀμάραντον στέφανον». Πίστις στόν Θεό, πίστις στήν ἐλεύθερη Πατρίδα, αὐτές ὁπλίζουν τό χέρι τῶν Ἑλλήνων πολεμιστῶν πούγινε καταπέλτης καί τιμωρός νόμος κατά τοῦ δολίου ἐχθροῦ. Ἀπό τόν Αὐλῶνα, ἀπό τό Μπεράτι φθάνει ὁ ἀντίλαλος τῶν νικητηρίων στήν 1η αὐτή Ἰανουαρίου τοῦ 1941. Πολλά κακά ἔκαμαν οἱ Λατῖνοι καί οἱ Ἰταλοί στήν ἀνθρωπότητα καί ὁ Μεγάλος Θεός τούς τιμωρεῖ μέ τό χέρι ἐκείνων, στούς ὁποίους ἔκαμαν τό μεγαλύτερο κακό.

Αἱ εὐχαὶ
τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως καὶ τοῦ Ἀρχηγοῦ πρὸς τοὺς ἡρωϊκοὺς πολεμιστάς μας

Καὶ πάλιν καὶ ἀκόμη περισσότερα τώρα ποὺ τελειώνει ὁ παλαιὸς καὶ ἀρχίζει ὁ νέος χρόνος ἡ σκέψις μου εἶναι σὲ σᾶς γενναῖα παιδιὰ τῆς Ἑλλάδος, ποὺ ἐδοξάσατε τὴν Πατρίδα μας. Εἶμαι ὑπερήφανος γιὰ σᾶς. Εἶμαι βέβαιος ὅτι καὶ τὸ 1941 ἡ Δόξα καὶ ἡ Νίκη θὰ σᾶς συνοδεύῃ σὲ κάθε σας βῆμα.

Δεκέμβριος 1940

Γεώργιος Β.

Ε. Ο. Ν.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

Παιδί μου

Σοῦ εὔχομαι Δόξα Νίκη καὶ νὰ μεγαλώσῃς τὴν Πατρίδα μας. Καὶ νὰ γυρίσῃς μιὰ μέρα ὑπερήφανος στὸ σπίτι σου καὶ νὰ ζήσῃς εὐτυχισμένος μέσα σὲ μιὰ εὐτυχισμένη Ἑλλάδα.

Δεκέμβριος 1940.

Ι. Μεταξᾶς

ΣΚΕΨΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ

ΤΟ ΠΡΟΠΥΡΓΙΟΝ

[Τῶν ἐν Θερμοπύλαις θανόντων
εὐκλεὴς μὲν ἁ τύχα, καλὸς δ' ὁ πότμος,
βωμὸς δ' ὁ τάφος, πρὸ γόων δὲ μνᾶστις, ὁ
[δ' οἶτος ἔπαινος·
ἐντάφιον δὲ τοιοῦτον οὔτ' εὐρὼς
οὐδ' ὁ πανδαμάτωρ ἀμαυρώσει χρόνος].

ΣΙΜΩΝΙΔΗΣ

Εἶναι χρόνια πολλὰ τώρα, ποὺ ἡ δουλειά μου μοῦ παρέχει τὴν εὐκαιρία νὰ γράψω κάτι γιὰ τὴν πρωτοχρονιά, σ' ἐφημερίδα ἢ περιοδικό. Κι' εἶναι ὁ δεύτερος χρόνος τώρα, παραμονὴ τῆς μέρας ποὺ φέρνει μπροστά μας αἰνιγματικὸ ἕνα ὁλόκληρο καινούργιο ἔτος, ποὺ ἐπικοινωνῶ μὲ τὰ παιδιὰ τῆς «Νεολαίας» καὶ τοὺς ἀνοίγω τὴν καρδιά μου. Ναί, τοὺς τὴν ἀνοίγω ὅλες τὶς φορὲς ποὺ κάτι ἔχω νὰ τοὺς πῶ, ὁποιαδήποτε μορφὴ κι' ἂν ἔχη αὐτό. Σ' αὐτὰ βλέπω τὴν Ἑλλάδα ποὺ ὀνειρευόμουν πάντα. Μιὰ Ἑλλάδα μεγάλη, λαμπερή, φωτοβόλο, ὅπου τὸ ἄτομο θὰ σβήνη ἐμπρὸς στὴν λάμψι καὶ τὴν αἴγλη τῆς Πατρίδος καὶ τῆς ἑλληνικῆς ὁλότητος. Σ' αὐτά, τὰ ἑλληνόπουλα, τὸ μέλλον καὶ τὸ στήριγμα τῆς Πατρίδος, σ' αὐτὰ θέλω νὰ μιλήσω κι' ἀπόψε ποὺ σβήνει ἕνας χρόνος τόσο ἱστορικός, τόσο βαρυσήμαντος γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα. Θυμᾶμαι τὴν περυσινή, σὰν κι' ἐφέτος, ἡμέρα. Τέσσαρες ἤδη εἶχαν περάσει μῆνες ἀπὸ τὴν μοιραία ἐκείνη ἡμέρα ποὺ στὸ δυτικὸ μέτωπο ἀντήχησεν ὁ πρῶτος πυροβολισμὸς καὶ τοὺς οὐρανοὺς αὐλάκωσαν τὰ πύρινα πουλιὰ καὶ ἀκούσθηκαν οἱ βόμβοι τῶν κινητήρων. Ὁ στρόβιλος δὲν εἶχε ἀκόμη περιλάβει τὴν Ἑλλάδα στὴν φοβερή του δίνη, ἡ ἀγωνία ὅμως ἦταν γενικὴ σ' ὅλη τὴν Βαλκανική. Τί θὰ γίνῃ; Θὰ πιάσουμε καὶ μεῖς τὸ ντουφέκι νὰ ὑπερασπίσουμε τὴ γωνιὰ αὐτὴ ποὺ μᾶς ἔδωσαν οἱ πρόγονοι καὶ οἱ γονεῖς μας μὲ ἀφάνταστες θυσίες.

Ἐπιστεύαμε πάντα πὼς θὰ μᾶς ἄφηναν ἥσυχους στὴ μικρή μας αὐτὴ γωνιὰ νὰ συνεχίσουμε τὸ ἔργο ποὺ ἀρχίσαμε μὲ καρδιὰ καὶ καλὴ διάθεσι. Ν' ἀνορθώσουμε τὰ ἐρείπια ποὺ ἔσπειραν στὸν τόπο μας οἱ πόλεμοι τῶν τελευταίων ἐτῶν.

Τὸ μόνο ποὺ θέλαμε ἦταν νὰ μᾶς ξεχάσουν, νὰ μὴ ἐνδιαφέρωνται γιὰ μᾶς, γιὰ ν' ἀναδημιουργήσωμε τὴν Ἑλλάδα μας, δυνατὴ καὶ φωτοβόλο.

Ἦταν ὅμως ὁ Ἰταλὸς ποὺ δὲν τὸ ἐπιθυμοῦσε. Ὁ Μουσσολίνι στὸν κωμικό του λόγο πρὶν ἕνα μῆνα, ρώτησε γιατί μισοῦμε τοὺς Ἰταλοὺς καὶ μᾶς ἐχαρακτήρισε ἀχαρίστους γιατί, εἶπε, ξεχνοῦμε τὸν Γαριβάλδη, τὸν Σανταρόζα, τὸν Κρίσπι. Ὁ Ἰταλὸς πρωθυπουργὸς ἔσβηνε μὲ μιὰ μονοκονδυλιὰ καὶ τὴν παλαιότερη ἱστορία ποὺ θὰ τοῦ ἐξηγοῦσε γιατὶ ὁ ἑλληνικὸς λαὸς πρέπει νὰ μισῇ τὸν Ἰταλικό, ποὺ θὰ τοῦ ἐμάθαινε τὰ ὀνόματα ὅλων τῶν Ἑλλήνων ποὺ ἔπεσαν γιὰ τὴν ἐλευθερία τῆς Ἰταλίας, θὰ τοῦ ἐμάθαινε ἀκόμη τὴν σελίδα ἐκείνη τῆς ἱστορίας τῶν ἰταλικῶν ἐπαναστάσεων κατὰ τῆς Αὐστροουγγαρίας, ὅπου ἡ Ἑλλὰς ἔδινε ἄσυλο στοὺς ἐπαναστάτες Ἰταλούς.

Φαντάζεται ἴσως ὅτι ἂν ὅλος ὁ ἑλληνικὸς λαὸς δὲν ξέρῃ τὸν ὕπουλο ρόλο ποὺ ἔπαιξεν ἡ Ἰταλία ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ποὺ χάρις στοὺς γάλλους ἀπέκτησε τὴν ἐλευθερία της, δὲν τὸν ξέρουν οἱ λίγοι ἐκεῖνοι ποὺ πρέπει νὰ ξέρουν. Ἡ διαφορὰ εἶναι μία: ὅτι ἐνῷ οἱ ἰταλοὶ συνέχισαν κρυφὰ καὶ φανερὰ τὴν πολιτική τους ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος, ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες ἀποφασίσαμε νὰ διαγράψουμε ὅσα μᾶς ἔχουν κάνει οἱ ἰταλοί, ἐπροσποιηθήκαμε ὅτι δὲν ξεύρουμε, ἢ δὲν θυμόμαστε τοὺς ὑπούλους σκοποὺς τους, ὅτι δὲν γνωρίζαμε τὰ μαρτύρια τῶν ἀδελφῶν μας δωδεκανησίων, σβήσαμε τὴν παλαιότερη ἢ νεώτερη ἱστορία θέλοντας ἀφ' ἑνὸς νὰ δείξουμε στοὺς ἰταλοὺς ὅτι μποροῦμε καὶ τώρα νὰ συνεννοηθοῦμε, πιστεύοντας ἐξ ἄλλου ὅτι δὲν εἶναι ὅλοι οἱ ἰταλοὶ ποὺ ἔχουν τὴν νοοτροπία καὶ τὰ παράφρονα σχέδια τοῦ Μουσσολίνι καὶ τοῦ γαμβροῦ του. Τὸ τηλεγράφημα αὐτὸ ποὺ διαβάζω στὴν Ἑλληνικὴ Λευκὴ Βίβλο, λέει πολὺ περισσότερα ἀπὸ πολλὲς σελίδες. Τὸ στέλλει στὴν κυβέρνησι ἀπὸ τὴ Ρώμη στὶς 14 Αὐγούστου 1940 ὁ πρεσβευτής μας, κ. Πολίτης:

«Ἀπὸ προχθές, λέει, ἡ Ἰταλία ἀπέβαλε τὸ προσωπεῖον ἔναντι ἡμῶν. Ἐκ τῆς πρωτοφανοῦς διαστροφῆς τῶν πραγματικῶν γεγονότων καὶ τῆς κακοτέχνου συνθέσεως ἑνὸς μωσαϊκοῦ ἀορίστων, ἀνυποστάτων καὶ συκοφαντικῶν αἰτιάσεων ἀποκαλύπτεται ὅτι ἡ φασιστικὴ Κυβέρνησις εἰς οὐδεμίαν στιγμὴν τῆς προσφάτου ἱστορίας τῶν Ἑλληνοϊταλικῶν σχέσεων ὑπῆρξεν εἰλικρινὴς καὶ ὅτι, εἰς μάτην προσπαθήσασα διὰ τῶν προσφάτων διαβημάτων νὰ μᾶς ἀποδείξῃ ὅτι εὑρισκόμεθα εἰς τὸ ἀντίθετον στρατόπεδον, ἀνεζήτησε πρόσχημα ὅπως ἀναλάβῃ ἡ ἰδία ἐχθρικὴν ἀπέναντι ἡμῶν στάσιν. Αἱ ἰταλικαὶ ἐφημερίδες προχωροῦν μέχρι τῆς ἀποκαλύψεως τῆς ἀξιώσεως περὶ ἀμέσου ἀποδόσεως ἐδαφικῶν δικαίων εἰς τὴν Ἀλβανίαν. Οὕτω ἡ Ἰταλία ζητεῖ ἀναφανδὸν τὸν ἀκρωτηριασμὸν τῆς Ἑλλάδος καὶ δὴ ἐπειγόντως. Ὅλα τὰ μέχρι τοῦδε γνωστὰ ἀποτελοῦν προοίμιον τοῦ κεφαλαίου τούτου».

Ὁ ἴδιος πρεσβευτὴς τηλεγραφοῦσε στὶς 23 Αὐγούστου μεταξὺ ἄλλων καὶ αὐτὰ τὰ λίγα ποὺ κλείνουν ἐντούτοις ὅλην τὴν ἰταλικὴ πολιτική.

«....Ἡ Ἰταλία ἐνεπλάκη εἰς πόλεμον μακρότερον ἀπὸ ὅ,τι ἐνόμιζε καὶ ἤρχισεν ἤδη νὰ αἰσθάνεται τὰς συνεπείας. Ἔχει ἐπείγουσαν ἀνάγκην οὐσιαστικοῦ τινος ὀφέλους. Ἐξ ἄλλου ἡ ἀντιπάθεια τῶν ἰταλῶν ἰθυνόντων κατὰ τῆς Ἑλλάδος, τὴν ὁποίαν θεωροῦν μοιραῖον ἐμπόδιον εἰς τὰ μεγαλεπήβολα σχέδιά των, εἶναι ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ φασισμοῦ καταδηλος καὶ ἀδιάπτωτος. Ἡ Ἰταλία φοβεῖται μήπως χάσῃ μοναδικὴν εὐκαιρίαν...».

* * *

Στὴν ἀρχὴ τοῦ ἔτους 1940 ἦταν ἡ προσπάθεια νὰ διατηρήσουμε τὴν εἰρήνη. Στὴν ἀρχὴ τοῦ 1941 εἶναι ὁ δρόμος πρὸς τὴν Νίκη. Ὁ πόλεμος ποὺ δὲν θελήσαμε ἐμεῖς ἦρθε. Ὁ ὕπουλος καὶ δόλιος ἐχθρὸς ποὺ μᾶς θεωρεῖ «μοιραῖον ἐμπόδιον εἰς τὰ μεγαλεπήβουλα σχέδιά του» μᾶς ἐπετέθη δολοφονικῶς ἕνα πρωΐ, ἀφοῦ πρῶτα μᾶς ἐζήτησε νὰ τοῦ παραδώσουμε τὴν Ἑλλάδα, σὰν νὰ ἦταν κτῆμα τῆς γενιᾶς μας καὶ ὄχι τῶν γενεῶν τῶν Ἑλλήνων ποὺ ἔδωσαν τὸ αἷμα τους γιὰ τὴν ἐλευθερία αὐτῆς τῆς φιλτάτης γωνίας.

Τὸ Ἔθνος ὑψώθηκε καὶ ὁ αἰθέρας ἀντιλαλεῖ ἀπὸ τὸν νικητήριο παιᾶνα. Ὅπως μιὰ φορά, μποροῦμε νὰ ἐπαναλάβουμε καὶ μεῖς τὰ λόγια τοῦ Μάγερ, στὸ ἡμερολόγιο τῆς πολιορκίας τοῦ Μεσολογγίου... «Ἀπαραδειγμάτιστος εἶναι ἡ σταθερότης καὶ καρτεροψυχία τῆς φρουρᾶς μας χωρὶς ποσῶς νὰ ψηφᾷ τὸ πλῆθος τῶν κατ' αὐτῆς πιπτόντων κεραυνῶν, ἵσταται εἰς τοὺς προμαχῶνας της θαρσαλέως καὶ μὲ ἀπόφασιν ἀμετάθετον, ἢ νὰ σώσῃ τὸ μὲ τοσοῦτον αἷμα ποτισμένον τοῦτο τῆς πατρίδος προπύργιον, ἢ νὰ ταφῇ εἰς τὰ ἐρείπιά του...Ἤδη δὲ πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι χεὶρ Κυρίου ὁδηγεῖ τοὺς ἀνδρείους στρατιωτικούς μας, καθότι εἰς μίαν τόσον πεισματικὴν καὶ διαρκῆ μάχην πολλοὶ ὀλίγοι εἶναι φονευμένοι καὶ πληγωμένοι μας...».

Ἡ Ἑλλὰς γράφει ἄλλη μιὰ φορὰ τὶς σελίδες ποὺ εἶναι τὸ γνώρισμα τῆς ἱστορίας της.

Χρ. Ἐμμ. Ἀγγελομάτης

«Σήμερα δίδουμε δύο μάχες: Ἡ μία εἶναι ἡ μάχη ἐπὶ τοῦ Ἀλβανικοῦ ἐδάφους καὶ ἡ ἄλλη εἶναι ἡ καλλιέργεια τῆς γῆς. Ὁ ἀγών μας μὲ τὸν ἐχθρὸν διεξάγεται καλά, περισσότερο καλὰ ἀπὸ ὅ,τι μποροῦσε κανεὶς νὰ φαντασθῇ, ἐκτὸς ἀπὸ ἐμέ, ὁ ὁποῖος ἤμουν ὁ αἰσιοδοξότερος ὅλων, καὶ θὰ τελειώσῃ μὲ τὴν πλήρη ἧτταν τῶν Ἰταλῶν. Ὅλοι νὰ εἶσθε βέβαιοι ὅτι ὁ στρατός μας εὑρίσκεται σὲ καλὰ χέρια καὶ ὅτι καὶ Ἐπιτελεῖον καὶ Ἀρχηγοὶ τοῦ Στρατοῦ καὶ Ἀρχηγοὶ δευτερευουσῶν μονάδων, ὅλοι ἔχουν κάμει τὸ καθῆκον τους θαυμάσια, ὁ δὲ Ἑλληνικὸς Στρατὸς ἀπεδείχθη ὅτι εἶναι ὁ καλλίτερος ὅλων τῶν στρατῶν τοῦ κόσμου. Τώρα τὰ ἀρχαῖα παραδείγματα τὰ ἀφήσαμε πίσω· τὰ περάσαμε».

[Ἀπὸ τὰς δηλώσεις τοῦ Ἀρχηγοῦ εἰς τὴν συγκέντρωσιν τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐθνικῆς Συνομοσπονδίας τῶν Γεωργ. Συνεταιρισμῶν τῆς Ἑλλάδος].

Λάμψις καὶ φῶς, ὁ νοῦς κι' ἡ ψυχὴ 'Εκείνου...

Τὰ πρῶτα ἀντιφεγγίσματα τῆς αὐγῆς τοῦ Νέου Ἔτους θὰ φωτίσουν τὴν Ἑλλάδα ἐπάνω στὶς ψηλὲς ὀροσειρὲς τῆς 'Αλβανίας, στὴ μεγαλειώδη κίνησι ποὺ τὴν ἐζωγράφησεν ὁ Διονύσιος Σολωμός:

«... Τὸ σπαθί σου ἀντισηκώνεις
σὰν τὸν πύργο μεγαλώνεις
τρία πατήματα πατᾶς
καὶ στὸ τέταρτο χτυπᾶς.»

.. ..

Ἡ Ἑλληνικὴ φυλὴ ἐκεῖ ἐπάνω μεγαλουργεῖ σὲ ἕνα ἀγῶνα ποὺ μὲ τὰ χιόνια καὶ τοὺς χειμῶνες του, μὲ τὸν ὑπέρτερο σὲ ἀριθμὸ καὶ τεχνικὰ μέσα ἐχθρό, δὲν ἐνθυμίζει σὲ σκληρότητα παρὰ πολὺ λίγους ἀπὸ τοὺς ἀγῶνας τῆς 'Ιστορίας.

Τρόπαια νέα ὑψώνονται ἐκεῖ καὶ ἡ Ἑλλάδα τῶν θριάμβων προβάλλει γεμάτη ἀπὸ 'Αλκὴν καὶ Θάρρος καὶ 'Ανδρείαν καὶ Ὑπερηφάνειαν καὶ Κάλλος.

Εἶναι ἡ Ἑλλάδα ποὺ ἐπίστευεν ὁ 'Αρχηγὸς ὅταν στὶς φάλαγγες τῶν Νέων ἔλεγε:

«...Σήκω ἐπάνω Ἑλληνικὴ Νεολαία. Δὲν ὑπάρχει διὰ σὲ ἄλλη πραγματικότης παρὰ ἡ Ἑλληνικὴ Πατρίς»...

Αὐτὴν τὴν Ἑλλάδα ὡραματίζετο ὅταν στὴ θολὴ ἀτμόσφαιρα τῆς ὀλιγοπιστίας ὕψωσε τὴν σημαίαν τῆς 4ης Αὐγούστου — τὴν εὐτυχῆ ἐκείνην ἀπαρχὴν τῆς σημερινῆς ἐνδόξου περιόδου.

Ἦτο τὸ σύνθημα νέας ζωῆς ἡ ἐπανάστασις ἐκείνη. Ἦτο ἡ πνοὴ ποὺ ἐσκόρπισε τὴν ὁμίχλη ἀπὸ κάθε Ἑλληνικὴ διάνοια. Ἦτο τέλος ἡ ἐγερτήριος σάλπιγξ τῆς σωτηρίας.

Ὁ 'Ιωάννης Μεταξᾶς ὑπῆρξεν ὁ κρατῆρας μαζὶ καὶ ἡ λάβα τῆς Ἐθνικῆς ἐκείνης ἐκρήξεως.

Πόσοι μόχθοι! Πόσοι ἀγῶνες! Ἐπὶ μίαν τετραετίαν οἱ ἐπιτελικοὶ χάρται τῆς εἰρηνικῆς προόδου τῆς Ἑλλάδος, ἀνοικτοὶ ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐμπρός του, ἐχάρασσον τὴν εὐημερίαν τῆς Χώρας εἰς ὅλα τὰ πεδία, καὶ ὄχι μόνον τὴν ἐχάρασσον ἀλλὰ καὶ τὴν ἐφήρμοζαν μὲ τὴν ἴδια προοδευτικὴν ὁρμὴν ποὺ καὶ τὰ πολεμικὰ ἐπιτελικὰ σχέδια ἐφαρμόζονται εἰς τὰς κορυφὰς τῶν ὀρέων τῆς 'Αλβανίας σήμερον.

Ἡ ἴδια γραμμή, ὁ ἴδιος Νοῦς, ἡ ἴδια Πίστις.

Κάτω ἀπὸ τὴν πνοήν του αὐτὴν ἐπυργώθη τὸ Ἐθνικὸν φρόνημα καὶ ἡ Ἑλλὰς βαδίζει ἀλματικῶς τὸν δρόμον τῆς 'Ιστορίας της, πάλλουσα τὴν πυρίνην ρομφαίαν της καὶ ἱπταμένη ἀπὸ τὸν Πίνδον εἰς τὰ 'Ακροκεραύνια, κυρίαρχος τῆς θαλάσσης της μὲ τὰ ἀτρόμητα θαλασσοπούλια της, ἄρχουσα τοῦ ἀέρος μὲ τοὺς ἀπτοήτους ἀεροπόρους της, φοβερὰ τὴν θέαν καὶ τιμωρὸς ἐκείνων ποὺ τὴν ἐπεβουλεύθησαν.

.. ..

Μέσα εἰς τὰς λάμψεις τῆς θρυλικῆς ἀνδρείας καὶ στὸ φωτοβόλημα τῆς τιτανικῆς αὐτοθυσίας τοῦ ἀγῶνος, ποὺ ἡ Ἑλλὰς συνεχίζει μὲ τὸ ἀνατέλλον Νέον Ἔτος μὲ τοὺς αἰσιωτέρους οἰωνοὺς τῆς Νίκης, ὑψοῦται λάμψις καὶ φῶς ὁ Νοῦς καὶ ἡ Ψυχὴ 'Εκείνου, ποὺ συγκεντρώνει σήμερον τὴν εὐγνωμοσύνην καὶ τὴν ἐλπίδα τῆς Ἑλλάδος ὅλης.

Γ. Καφφετζάκης

ΤΡΕΛΛΑ — ΜΕΘΥΣΙ

'Αγαπητά μου Ἑλληνόπουλα,

Ὅταν, στὸν Μαραθῶνα, οἱ Ἕλληνες ἐπετέθησαν πρῶτοι ἐναντίον τῶν κατὰ πολὺ περισσοτέρων Περσῶν, ἦταν τόσο μεγάλη κι' ἀσυγκράτητη ἡ ὁρμή τους, ποὺ οἱ Πέρσαι, ἀδυνατώντας νὰ τὴν ἐξηγήσουν, ὑπέθεσαν ὅτι οἱ Ἕλληνες εἶχαν τρελλαθῆ ἢ ἦσαν μεθυσμένοι! Καὶ ξέρετε βέβαια τὸ ἀποτέλεσμα: ἡ λογικὴ καὶ ψύχραιμη μᾶζα τῶν Περσῶν ἀνετράπη, διελύθη καὶ ἐξεδιώχθη ἀπὸ τὸ μικρὸ στράτευμα τῶν τρελλῶν ἢ μεθυσμένων!

Δὲν εἶναι βέβαια ἀνάγκη νὰ σᾶς πῶ ποιὰ ἦταν ἡ τρέλλα καὶ ποιὸ τὸ μεθύσι τῶν προγόνων μας. Τὸ ξέρετε, τὸ νοιώθετε πολὺ καλά, γιατὶ πάντα, σ' ὅλη τὴ μακριὰ σειρὰ τῆς ἐθνικῆς μας ἱστορίας, κάθε φορὰ ποὺ ἡ ἱερὴ αὐτὴ Γῆ ἐκινδύνευσε νὰ πατηθῆ ἀπὸ ξένο κατακτητικὸ πόδι, ὁ Λαός της σηκωνόταν μὲ μιᾶς ἔξαλλος, γεμᾶτος ἀπὸ τὴν ἴδια τρέλλα καὶ τὸ ἴδιο μεθύσι, γιὰ νὰ ὑπερασπίση, νικῶντας ἢ πεθαίνοντας — τοῦ ἦταν ἀδιάφορο — τὴν τιμὴ καὶ τὴν ἐλευθερία τῆς Πατρίδος.

Ἔτσι ἐστάθηκε πάντα ὁ ἑλληνικὸς Λαὸς μπροστὰ στοὺς πολυώνυμους βαρβάρους, ποὺ ἐδοκίμασαν νὰ βεβηλώσουν καὶ νὰ κατακτήσουν τὴ χώρα του. Ἔτσι στάθηκε καὶ τώρα μπροστὰ στοὺς νέους βαρβάρους ἐπιδρομεῖς: μὲ τρέλλα πατριωτισμοῦ, μὲ μεθύσι ἡρωϊσμοῦ.

Οἱ 'Ιταλοὶ ἔκαμαν τοὺς ὑπολογισμούς τους μὲ τὴν ἀριθμητικὴ καὶ μὲ τὸν διαβήτη. Στρατὸς δέκα φορὲς περισσότερος· ὁπλισμὸς κατὰ πολὺ τελειότερος· μηχανικὰ μέσα ἀσυγκρίτως ἀφθονώτερα· ἐπομένως καὶ ἡ νίκη ἀπολύτως ἐξησφαλισμένη. Καὶ πραγματικὰ ἡ ἀριθμητική, ἡ μηχανική, ἡ λογική, ἦταν μὲ τὸ μέρος τους. 'Αλλὰ ξέχασαν τὴν Ἑλληνικὴ τρέλλα, ξέχασαν τὸ Ἑλληνικὸ μεθύσι, ποὺ δὲν λογαριάζονται μὲ τὰ νούμερα τῆς ἀριθμητικῆς καὶ δὲν μετροῦνται μὲ τὸν διαβήτη τῆς λογικῆς. Γιατὶ αὐτὰ δὲν εἶναι μήτε σάρκα μήτε σίδερα, ἀλλὰ πνοή, μιὰ μυστικὴ κι' ἀσύλληπτη πνοή, ποὺ ξεχύνεται ἀπὸ τὰ ἱερὰ ἄδυτα τῆς ψυχῆς καὶ γίνεται ἕνας ὁρμητικός, ἀσύγκριτος, πανίσχυρος καὶ τρομερὸς σίφουνας, ποὺ παρασύρει καὶ τσακίζει κι' ἐκμηδενίζει κάθε ὑλικὴ δύναμι.

Οἱ 'Ιταλοί, ἀνίκανοι νὰ νοιώσουν τὴ βαθύτερη ὑπόστασι καὶ τὴν ἀξία αὐτῆς τῆς πνοῆς, στάθηκαν κατάπληκτοι καὶ τρομαγμένοι μπροστὰ στὴν ὑλική της μόνο ἔκφρασι, στὴ λόγχη. 'Αντὶ νὰ δοῦν τὴ φλόγα τῆς Ἑλληνικῆς ψυχῆς, εἶδαν μονάχα τὴ λάμψι τῆς ἑλληνικῆς λόγχης. Καὶ γεμᾶτοι ἀπὸ φόβο καὶ ἀγωνία, ἐπανέφεραν ἀπὸ τὰ βάθη τῶν αἰώνων τὴν ἠχὼ τῆς Περσικῆς καταπλήξεως καὶ τοῦ τρόμου καὶ μιλοῦν τώρα κι' αὐτοὶ μὲ θρηνῶδες παράπονο γιὰ τὴν Ἑλληνικὴ τρέλλα καὶ τὸ μεθύσι, δηλαδὴ γιὰ τὴν Ἑλληνικὴ λόγχη!

Μὰ ἐμεῖς δὲν ἀποροῦμε, ὅπως δὲν ἀπορεῖτε βέβαια κι' ἐσεῖς, ἀγαπητά μου Ἑλληνόπουλα, γιατὶ ξέρετε ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ λόγχη δὲν εἶναι ἁπλῶς ἕνα μέταλλο, ἀλλὰ εἶναι πρὸ πάντων πνεῦμα καὶ ἰδέα, εἶναι ψυχή, εἶναι Ἑλληνικὴ ψυχή. Γι' αὐτὸ κάθε Ἕλλην, κι' ὅταν ἀκόμα δὲν ἔχη τὴν ὑπέρτατη τιμὴ νὰ κρατᾶ στὸ χέρι του τὴ λόγχη μπροστὰ στὸν ἐπιδρομέα, ἔχει μέσα του κι' ἀπὸ μιὰ λόγχη, ποὺ τὴν κρατᾶ πάντα ὑψωμένη κι' ἕτοιμη γιὰ νὰ τὴν χρησιμοποιήση μὲ θέλησι, μὲ ὁρμὴ καὶ δύναμι — μὲ τρέλλα καὶ μεθύσι — γιὰ τὴν ὑπεράσπισι τῆς Πατρίδος.

Μὲ ἐθνικοὺς χαιρετισμοὺς

Μελῆς Νικολαΐδης

Η ΑΛΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΡΥΤΣΑΣ ΤΩ 1914

Μέσα στοὺς δρόμους τῆς Κορυτσᾶς κυριαρχοῦσε τώρα ὁ τρόμος. Παντοῦ σύγχυσι. Παντοῦ ἀγωνία!

Κι' ὄχι ἄδικα...

Οἱ Ἕλληνες ἀντάρτες εἶχαν κι' ὅλας σκαρφαλώσει στὰ πιὸ ἀπίθανα σημεῖα τῆς Μάροβας καὶ κρατοῦσαν τὴν πολύπαθη πόλι κάτω ἀπ' τὴ θετικὴν ἀπειλὴ τῶν ντουφεκιῶν τους!

Ἡ στάσι τοῦ Γ. Τσόντου — Βάρδα, ἀρχηγοῦ τῶν Ἑλληνικῶν δυνάμεων, δὲν ἄφηνε πιὰ καμμιὰν ἐλπίδα στὸν Διοικητὴ τῆς Κορυτσᾶς. Ἡ Αὐτόνομη Κυβέρνησι τ' Ἀργυροκάστρου φαινόταν ἀποφασισμένη νὰ ξεπλύνῃ τὴν φοβερὴν ἀδικία τῆς Ἰταλικῆς διπλωματίας καὶ ν' ἀποσπάσῃ, χωρὶς δισταγμό, τὴν πόλι, ἀπ' τὰ χέρια τῶν γυμνῶν καὶ πειναλέων Ἀλβανῶν.

Αὐτὴ τὴν ἀπόφασιν εἶχε, λοιπόν, ἡ κυβέρνησι Ζωγράφου. Κι' αὐτὸ φάνηκε ἀπ' τὸ ἔγγραφο, ποὖφτασε τὴν ἡμέρα ἐκείνη στὴν Κορυτσά. Τὄστελνε ὁ Βάρδας στὸν Διοικητὴ τῆς πόλεως. Καὶ νὰ τί ἔγραφε:

«Πρὸς τὸν κ. Στρατιωτικὸν Διοικητὴν Κορυτσᾶς

Κορυτσάν.

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσω ὑμῖν, κ. διοικητά, ὅτι ἀπεφάσισα νὰ καταλάβω τὴν περιφέρειαν Κορυτσᾶς. Οἱ λόγοι οἱ ἀναγκάσαντές με νὰ προβῶ εἰς τοιαύτην ἐνέργειαν εἰσὶν οἱ ἑξῆς:

»Ὡς βεβαίως σᾶς εἶναι γνωστόν, ἡ πόλις Κορυτσά, μετὰ τῆς περιφερείας της, εἶναι ἔδαφος ἀνεγνωρισμένον διεθνῶς ὡς Ἠπειρωτικόν, περὶ οὗ προβλέπει τὸ πρωτόκολλον Κερκύρας. Καὶ ἐφ' ὅσον μὲν ἡ Ἀλβανικὴ διοίκησις, ἐν τῇ πόλει, ἦτο ἐν ἀσφαλείᾳ, μοὶ ἦτο ἐπιβεβλημένη ἡ κύρωσις τῶν συμφωνηθέντων, ἀφ' ἧς ὅμως στιγμῆς ἡ προέλασις τῶν ἐπαναστατῶν ἔθεσεν ἐν μεγάλῳ κινδύνῳ τὴν πόλιν, εἰμὶ ὑποχρεωμένος νὰ προλάβω, ὅπως προστατεύσω αὐτήν, κατὰ τῶν ἐπιθέσεων ἀπὸ μέρους τῶν ἐπαναστατῶν καὶ τῆς ἐπικειμένης ἀναρχίας. Πρὶν ὅμως προβῶ εἰς οἱανδήποτε πολεμικὴν ἐνέργειαν, ἀναγνωρίζω ὅτι τὰ συμφέροντα τῆς Ἀλβανικῆς διοικήσεως συνταυτίζονται μὲ τὰ ἡμέτερα, θεωρῶ καθῆκον μου νὰ σᾶς παρακαλέσω, ὅπως μοὶ παραδώσητε τὴν πόλιν καὶ τὴν περιφέρειαν εἰρηνικῶς, πρὸς πρόληψιν αἱματοχυσίας καὶ τῶν παρεπομένων συνεπειῶν τοῦ πολέμου. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὑπόσχομαι νὰ ἐξασφαλίσω τὴν τιμήν, ζωήν, περιουσίαν καὶ θρησκευτικὴν ἐλευθερίαν τῶν κατοίκων, ἀδιακρίτως θρησκεύματος.

Δέξασθε, παρακαλῶ, κ. Διοικητά, τὰ πρὸς ὑμᾶς ἀνήκοντα σέβη μου.

20 - 6 - 1914

Γ. Τσόντος — Βάρδας».

Τέτοιο ἦταν τὸ ἀντρικὸ καὶ τίμιο τελεσίγραφο τοῦ Βάρδα, ποὺ στελνόταν στὸν ἀντίπαλο, δυὸ ὁλόκληρα μερόνυχτα, πρὶν ἀπ' τὴν ἐπίθεσι.

Σαστισμένος ὁ Ὁλλανδὸς Διοικητὴς ἀπήντησε:

«Πρὸς τὸν κ. Διοικητὴν Γ. Βάρδαν

Κύριε Διοικητά,

Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσω ὑμῖν λῆψιν ἐπιστολῆς σας καὶ θὰ στείλω τὸν λοχαγὸν Boorman, διὰ νὰ συζητήσῃ μεθ' ὑμῶν. Ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη τῶν ὅσων γράφετε, διότι τὸ Ἐλβασὰν κατελήφθη ὑπὸ τῶν ἡμετέρων Βιδικῶν σωμάτων. Διὰ τοῦτο ἀκριβῶς ζητῶ ν' ἀναβληθῇ ἡ ἀπόφασίς σας, ἵνα ἴδωμεν τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐπαναστατῶν, ἐὰν δηλαδὴ προχωρήσουν πρὸς τὴν Κορυτσάν.

Ἐπὶ τούτῳ ἐστάλη ἀποστολὴ εἰς Στάροβον διὰ νὰ ἐξακριβώσῃ τὴν κατάστασιν καὶ ἡ ὁποία δὲν ἐπέστρεψε. Ἐν περιπτώσῃ ἀναρχίας διὰ τὴν πόλιν, θὰ σᾶς προτείνω νὰ ἔλθετε μὲ δύναμιν 200 ἀνδρῶν, διὰ νὰ συμπράξουν μετ' ἐμοῦ. Ἐὰν ὅμως ἐπιτεθῆτε κατὰ τῆς Κορυτσᾶς, θὰ διατάξω, ὅπως ἡ ἐπίθεσις γίνῃ ἐπὶ ὅλης τῆς γραμμῆς τῆς Ἀλβανίας.

Ἄνευ τῆς ἀδείας τῆς Κυβερνήσεώς μου καὶ τῆς Διεθνοῦς Ἐπιτροπῆς δὲν δύναμαι νὰ θέσω εἰς τὴν διάθεσιν τῶν Σωμάτων σας τὴν πόλιν ἀμαχητί».

Ἔτσι ἀπήντησεν ὁ Ὁλλανδός. Μὰ κι' ὁ Βάρδας, χωρὶς νὰ παρασύρεται ἀπὸ διαβεβαιώσεις κι' εὐγένειες, ἔφτιαξεν ἀμέσως ἕνα ἔγγραφο κι' ἕνα τηλεγράφημα.

Τὸ πρῶτο, — τὸ ἔγγραφο—, προωριζόταν γιὰ τὸν Διοικητὴ Κορυτσᾶς.

Καὶ τὸ δεύτερο,— τὸ τηλεγράφημα —, προωριζόταν, γιὰ τὴν Αὐτόνομη Κυβέρνησι τ' Ἀργυροκάστρου. Νά το:

«Αὔριον λίαν πρωῒ θὰ ἐπιτεθῶμεν.

Βάρδας».

* * *

Ἔτσι ἑτοιμάστηκε κι' ἔτσι ἀρχίνησε ἡ ἐπίθεσι γιὰ τὴν ἀνάκτησι τῆς Κορυτσᾶς, στὰ χαράματα τῆς 23ης Ἰουνίου. Ἡ ἔφοδος γινόταν μὲ τρεῖς φάλαγγες κι' ἀπὸ τρία συγχρόνως μέρη.

Ἡ πρώτη φάλαγξ, μ' ἀρχηγὸ τὸν τότε λοχαγὸ Γ. Κονδύλη, ἦταν σχηματισμένη ἀπὸ ἕντεκα σώματα ἀνταρτῶν. Αὐτὴ ὥρμησε πρὸς τὸ δεξιὸ μέρος τοῦ μετώπου. Ἀντικειμενικὸς σκοπὸς ἦταν ἡ κατάληψι λόφων σημαντικῶν δίπλα στὴν Κορυτσά. Ἐκεῖ οἱ Ἀλβανοὶ ἦταν λίγοι. Μόλις βρόντηξε τὸ πρῶτο ντουφέκι, ρίξαν κι' αὐτοὶ δυὸ - τρεῖς σφαῖρες στόν... ἀέρα καὶ τὸ βάλαν στὰ πόδια!

Τὶς ἴδιες ὧρες, ἡ δεύτερη φάλαγξ μ' ἀρχηγὸ τὸν λοχαγὸ Ἐπ. Γραβάνη καὶ μὲ τέσσερα σώματα ἀνταρτῶν ἔσπασε μιὰν ἀσήμαντην Ἀλβανικὴν ἀντίστασι κι' ἔπιασε τὸν «στρογγυλὸ λόφο», πρὸς τ' ἀριστερὰ τῆς φάλαγγος Κονδύλη.

Μὲ τὴν ἴδιαν εὐκολία κι' ἡ τρίτη φάλαγξ κατέλαβε κι' αὐτὴ τὰ καθωρισμένα μέρη.

Μετὰ τὴν ἐπιτυχία τῶν σκοπῶν αὐτῶν, οἱ Ἑλληνικὲς δυνάμεις κάναν τὴν ἀποφασιστικὴ τους ἐπίθεσι, πρὸς τὰ ὑψώματα τοῦ Καζανιοῦ. Ἐκεῖ βρισκόνταν ὠχυρωμένες οἱ κύριες Ἀλβανικὲς δυνάμεις.

* * *

Ἔτσι μὲ μιὰ ἡρωϊκὴ ἐπίθεσι πιαστῆκαν τοῦ Καζανιοῦ τὰ ὀχυρά.

Ἀμέσως οἱ Ἑλληνικὲς δυνάμεις στραφῆκαν πρὸς τὴν Μάροβα. Σειρὰ συμπλοκῶν ἐπηκολούθησε.Παντοῦ οἱ ἀντάρτες σκορπίζαν τὴ φρίκη καὶ τὸ θάνατο. Τρομαγμένοι οἱ ἐχθροὶ φεῦγαν κι' ἀφῆναν θέσεις ὀχυρὲς καὶ χωριὰ πολύτιμα, ἀπὸ στρατηγικῆς ἀπόψεως. Ἔτσι πέσαν ἡ Νικολίτσα, ἡ Ἄρζα καὶ ἡ Δάρδα.

Μετὰ τὴν κατάληψι ὅλων αὐτῶν τῶν θέσεων, ὁ δρόμος πρὸς τὴν Κορυτσὰ ἄργιζε νὰ καθαρίζεται καὶ νὰ ξαστερώνῃ ἀπ' τὴν ἐχθρικὴ μαυρίλα.

Σὲ τέτοια πολεμικὴ κατάστασι ἔσβησεν ὁ ἥλιος τῆς 24ης Ἰουνίου. Τὴν ἄλλη μέρα πρωῒ - πρωῒ ἀρχίνησεν ἡ τελικὴ ἐπίθεσι, γιὰ τὴν κατάληψι τῆς Κορυτσᾶς. Μὰ ἡ ἐπιχείρησι αὐτὴ ἦταν περισσότερο «περίπατος» καὶ λιγώτερο «μάχη», ἀφοῦ τὸ ἔδαφος εἶχε καθαρίσει μὲ τοὺς ἀγῶνες τῶν δύο προηγουμένων ἡμερῶν.

Ἔτσι, στὶς 25 τοῦ μηνὸς τὰ Ἑλληνικὰ στρατεύματα τοῦ Βάρδα μπῆκαν νικηφόρα στὴν Κορυτσά.

Ἠλ. Ι. Μπακόπουλος

Ἀπὸ τὴν θριαμβευτικὴν εἴσοδον τοῦ τότε Διαδόχου καὶ νῦν Βασιλέως μας εἰς Κορυτσὰν τὸ 1914.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΥΠΟ

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΕΒΕΝΤΙΑ ΣΤΟΝ ΗΡΩΪΚΟ ΑΓΩΝΑ

ΤΙ ΓΡΑΦΟΥΝ ΟΙ ΞΕΝΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ ΜΑΣ

«Ἂς περπατῶ καὶ μὲ ξύλινα».

Εἶδα στρατηγὸ νὰ διευθύνῃ τὴν ἐπιχείρησι μέσα σὲ βροχὴ ἐχθρικῶν βλημάτων. Εἶδα ἕνα τάγμα νὰ βάζῃ μπροστά, μὲ θυελλώδη ἐπίθεσι, καὶ μὲ κραυγὲς «ἀέρα - ἀέρα» τὰ ὑπολείμματα τῆς μηχανοκινήτου ἰταλικῆς φάλαγγος· εἶδα τὸ ἴδιο τάγμα νὰ σκαρφαλώνῃ μὲ τὴ λόγχη, ἐνῶ τὰ ἰταλικὰ πολυβόλα καὶ οἱ ὅλμοι θέριζαν τὶς πλαγιές, τὰ ὑψώματα ἑνὸς χωριοῦ καὶ νὰ μπαίνῃ θριαμβευτικὰ μέσα· εἶδα ἕνα ἀρχίατρο νὰ σπρώχνῃ τοὺς τραυματιοφορεῖς του ὣς τὸ χωριὸ αὐτὸ τὴν ὥρα ποὺ ἡ μάχη ἔβραζε γιὰ νὰ περισυλλέξῃ μερικοὺς τραυματίες, ἕναν μὲ σπασμένο τὸ καλάμι τοῦ ποδιοῦ του, ἀπὸ βλῆμα ὅλμου ὁλόσωμο, ποὺ φώναζε:

—Δὲ μὲ νοιάζει γιατρέ! Ἂς περπατῶ καὶ μὲ ξύλινα! Φτάνει νὰ πᾶνε στὸ διάολο οἱ καραγκιόζηδες!

Καὶ δὲν ἤθελε ν' ἀκούσῃ οὔτε τὴν παρηγοριὰ ποὺ τοῦδιναν οἱ νοσοκόμοι:

—Δὲ θὰ πάθῃς τίποτα! Τώρα θὰ σοῦ τὸ δέσουμε καὶ θὰ θρέψῃ!

—Ἂς μὴ θρέψῃ! Ἂς μοῦ τὸ κόψουν!

«Ἀνιστόρητη προσπάθεια ψυχῆς».

Σκληρός, ἀπαράμιλλος ἀγών, ποὺ γέμισε περηφάνεια τὴν ψυχή μου, γιὰ τὸ ψυχικὸ μεγαλεῖο τοῦ μαχομένου ἔθνους. Τὸν εἶδα μὲ τὰ μάτια μου· τὸν ἔζησα σ' ὅλη τὴν ἔκτασί του· τσουρουφλίστηκα στὶς φλόγες του, σὰν τὸν τελευταῖο ἀκροβολιστή· λιβανίστηκα μὲ τοὺς καπνούς του· βαφτίστηκα στὴν κολυμβήθρα τῶν ἡρωϊσμῶν του.

Ἕνα φανταράκι, πλάϊ μου, στοὺς θαυμαστοὺς ἀγῶνες τῶν προφυλακῶν μας, συνόψισε ὡς ἑξῆς τὸ ἀπρόοπτο συμπέρασμα τοῦ νέου αὐτοῦ ἄθλου:

—Μωρὲ τί ἀξίζαμε ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες καὶ δὲν τὸ ξέραμε!

Κι' ἕνας αἰχμάλωτος Ἰταλὸς ἀξιωματικός:

—Ὁ ἑλληνικὸς στρατὸς εἶναι ἀποκάλυψις γιὰ μᾶς. Ἂν εἴχατε τὰ δικά μας μηχανικὰ μέσα θὰ κατακτούσατε τὸν κόσμο!

Καὶ τί δὲν εἶδα αὐτὰ τὰ ἑπτὰ μερόνυχτα. Ἀνιστόρητη προσπάθεια νεύρων, ψυχῆς, διανοίας, σώματος, ἀπὸ τὸν ἀνώτατο διοικητή, ποὺ ἀγρυπνοῦσε τὴ νύχτα κι' ἔμπαινε τὴν ἡμέρα, σὰν δεκανέας, στὴ φωτιὰ τοῦ πολέμου, ὣς τὸν τελευταῖο τεχνίτη, στὸ πιὸ μακρινὸ συνεργεῖο ἐπισκευῆς αὐτοκινήτων. Ποτὲ δὲν εἶδα τὴ φυλή μας τόσο ἀνυψωμένη, τόσο ἑνωμένη, τόσο μεγάλη!

Αἱ δυνάμεις των καὶ αἱ ἰδικαί μας.

Τὴν 28ην Ὀκτωβρίου 1940, ἡμέραν κηρύξεως τοῦ πολέμου, ἡ ἰταλικὴ εἰσβολὴ ἀντεμετωπίσθη ὡς ἑξῆς:..

Τομεὺς ΗΠΕΙΡΟΥ.— Τὸ ἰταλικὸν σῶμα στρατοῦ Τσαμουργιᾶς, συγκείμενον ἐκ τῶν μεραρχιῶν Φερράρα, Κένταυρος καὶ Σιέννα, ἐκ 3 συνταγμάτων ἱππικοῦ (6ον, 7ον καὶ 19ον), ἐκ τοῦ 3ου συντάγματος Γρεναδιέρων καὶ 18 πυροβολαρχιῶν τοῦ 26ου συντάγματος βαρέος πυροβολικοῦ, ἀντεμετωπίσθη ὑπὸ μόνον ΜΙΑΣ ἑλληνικῆς μεραρχίας.

Τομεὺς ΠΙΝΔΟΥ.—Ἡ 3η ἰταλικὴ μεραρχία Ἀλπινιστῶν «Γιούλια», ἐνισχυμένη μὲ πολὺ βαρὺ πυροβολικόν, ἀντεμετωπίσθη ἀπὸ ΕΝ μόνον ἑλληνικὸν σύνταγμα καὶ ΜΙΑΝ πυροβολαρχίαν.

Τομεὺς ΚΟΡΥΤΣΑΣ.— Τὸ 26ον ἰταλικὸν σῶμα στρατοῦ, συγκείμενον ἀπὸ τὰς μεραρχίας Βενέτσια (19η), Πάρμα (49η), Πιεμόντε (29η), ἀπὸ 2 τάγματα Ἀλβανῶν, ἀπὸ τὸ 101ον τάγμα πολυβόλων, 1 τάγμα τελωνοφυλακῆς, 8 βαρείας πυροβολαρχίας καὶ τμῆμα ἁρμάτων μάχης, ἀντεμετωπίσθη παρὰ ΜΙΑΣ ἑλληνικῆς μεραρχίας καὶ ΜΙΑΣ ταξιαρχίας.

Ἐξ ἄλλου δὲν πρέπει νὰ λησμονῆται ὅτι ὁ ἐξοπλισμὸς τοῦ ἰταλικοῦ στρατοῦ ἦτο πρωτοφανὴς εἰς πολεμικὰ μέσα καὶ ὅτι ἡ ἐπίθεσίς του ἐγένετο δολοφονικῶς κατόπιν πολυμήνων προετοιμασιῶν.

Χωρὶς πυρομαχικά.

....

Εἰς μίαν χαράδραν εὑρίσκοντο πενῆντα, ἑκατὸν ἰδικοί μας. Τὰ πυρομαχικά των εἶχαν τελειώσει, κάθε στρατιώτης εἶχεν ἀκόμη δύο, τρία φυσίγγια. Οἱ Ἰταλοὶ ἦσαν ἀπ' ἐπάνω των εἰς τὴν κορυφήν. Ὁ Ἕλλην ἀξιωματικὸς ἐμάζεψε τοὺς στρατιώτας του καὶ τοὺς εἶπε:—«Παιδιά, νὰ γυρίσωμε 'πίσω καὶ νὰ πάρωμε πυρομαχικά, γίνεται. Ἀλλὰ ἐγὼ λέω νὰ τοὺς πιάσωμε χωρὶς πυρομαχικά. Ρίξτε τὶς σφαῖρες σας ὅλοι μαζὶ στὸν ἀέρα καὶ ἐμπρός!»Τὰ ὅπλα ἄδειασαν ἐντὸς λεπτοῦ στὸν ἀέρα, μιὰ κραυγή, ἕνας παλμός, εἰς τὰ πόδια φτερά, καὶ οἱ Ἕλληνες εὑρέθησαν εἰς τὴν κορυφήν. Τὸ ἀνακοινωθὲν εἶπεν ἔπειτα: «Ἠχμαλωτίσθη μία μονὰς πολυβολητῶν, δύο πολυβόλα, ἄφθονον ὑλικόν».

Ἄξιοι πατέρες ἐνδόξων υἱῶν.

Πρὸς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως ἀπεστάλη ἐξ Αἰδηψοῦ τὸ κάτωθι τηλεγράφημα:

Ἐξοχώτατον Πρωθυπουργὸν
Ἀθήνας

Ἐπληροφορήθην ὅτι ἀγαπητός μου υἱὸς Ἀλέξανδρος ἔπεσεν ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων τῆς τιμῆς καὶ τῆς ἐλευθερίας τῆς Πατρίδος. Τὸν πατρικόν μου πόνον γλυκαίνει ἡ ἀνὰ σύμπαντα τὸν κόσμον ἀναλάμψασα δόξα τῆς Ἑλλάδος μας τὴν ὁποίαν βάρβαρος κατακτητὴς ἀπεπειράθη νὰ μολύνῃ καὶ μοῦ δίδει τὴν δύναμιν νὰ φωνάξω: Ζήτω ἡ μεγάλη Ἑλλάς.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΜΑΤΖΑΦΛΗΣ

Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἀπήντησε διὰ τοῦ ἑξῆς τηλεγραφήματος:

Ἄγγελον Ματζαφλῆν
Αἰδηψὸν

Ὁ θάνατος τοῦ παιδιοῦ σου ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς τιμῆς τὸ κάμνει ἥρωα καὶ ἀθάνατον. Τὸ ὄνομά του θὰ μείνῃ ἀλησμόνητον μεταξὺ τοῦ Ἔθνους μας. Καὶ ὅταν τέτοια ἔνδοξα παιδιὰ ἔχουν τέτοιους πατέρας σὰν καὶ σένα τὸ Ἔθνος μας θὰ ἀναλάμψῃ καὶ πάλιν ὅπως εἰς τὰς μεγάλας ἐποχὰς τῆς μακρᾶς του ἱστορίας.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΕΤΑΞΑΣ
Πρόεδρος Κυβερνήσεως

Ὁμοίως πρὸς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως ἀπεστάλη ἐκ Χάβαρι τὸ κάτωθι τηλεγράφημα:

Ἐθνικὸν Κυβερνήτην
Ἀθήνας

Υἱός μου Ἀθανάσιος Γιαννόπουλος ἔπεσεν ἡρωϊκῶς καὶ ἐνδόξως ὑπὲρ φιλτάτης Πατρίδος εἰς μάχην πρὸ Κορυτσᾶς, ὑπερηφανευόμενος διὰ τοῦτο ἀναφωνῶ: Ζήτω ἡ Ἑλλάς. Ζήτω ὁ Βασιλεύς. Ζήτω ὁ Κυβερνήτης.

Π. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἀπήντησεν ὡς ἑξῆς:

Πᾶνον Γιαννόπουλον
Χάβαρι Ἠλείας

Τὸ ἡρωϊκὸ παιδί σου θὰ μείνῃ ἀλησμόνητο εἰς τοὺς ζῶντας ὅπως ἐκεῖ ποὺ εἶναι τώρα θὰ εἶναι αἰώνιος. Καὶ σὺ εἶσαι ἄξιος πατέρας ἑνὸς ἐνδόξου υἱοῦ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΕΤΑΞΑΣ
Πρόεδρος Κυβερνήσεως

Οἱ γυναῖκες τραβοῦσαν τὰ κανόνια.

Οἱ γυναῖκες τοῦ χωριοῦ Δοβρά, μ' ἐπὶ κεφαλῆς τὸν σταθμάρχη, δέθηκαν μὲ σχοινιά, ζεύτηκαν τὰ κανόνια μας καὶ τ' ἀνέβασαν σὲ ὕψωμα, ποὺ εἶναι ἀπρόσιτο ἀκόμα καὶ γιὰ τὰ κατσίκια.

«... ἀρκεῖ νὰ μὴ χάσωμε τὴ λευτεριά μας».

Στὰ Ζαγοροχώρια δὲν ἔμεινε οὔτε χορτάρι γιὰ τὰ ζῶα, οὔτε πρόβατο ἢ μοσχάρι.

Τὸ χόρτο τὸ προσέφεραν μόνοι τους οἱ χωρικοὶ γιὰ τὰ ζῶα τοῦ στρατοῦ, τὰ κτήνη τους τὰ ἔσφαξαν καὶ μοίρασαν τὸ κρέας στοὺς στρατιῶτες μας.

—Ἂς μὴ μᾶς μείνῃ τίποτε, φώναζαν. Στὴν ἀνάγκη, ἂς μείνωμε ὅλοι νηστικοί, ἀπένταροι, ἀρκεῖ νὰ μὴ χάσουμε τὴ Λευτεριά μας.

«Ὁ Θεὸς τῆς Ἑλλάδος ὁπλίζει τὸ χέρι τους».

Ὁ ἀπεσταλμένος τῶν «Τάϊμς» τοῦ Λονδίνου κ. Μαίτλανδ, ἀπόγονος τοῦ Ἄγγλου κυβερνήτου τῶν Ἰονίων νήσων, ἐπισκεφθεὶς τὰ πεδία τῶν διεξαγομένων μαχῶν εἰς τὴν κεντρικὴν περιοχήν, ἀποστέλλει εἰς τὴν ἐφημερίδα του μακρὸν τηλεγράφημα, ἐκφράζων τὸν θαυμασμόν του διὰ τὰς ἑλληνικὰς νίκας. Χαρακτηρίζει ὡς θαῦμα τοὺς θριάμβους τοῦ στρατοῦ μιᾶς μικρᾶς χώρας, ὅστις ἀδιαφορῶν διὰ τὰς ταλαιπωρίας μὲ ξεροκόμματο ἢ καὶ νηστικὸς κάποτε, ὅταν ἐπιχειρῶν ἐπιθέσεις, ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὰ κέντρα τοῦ ἐφοδιασμοῦ του, κατορθώνῃ ἐν τούτοις νὰ συντρίψῃ ἐχθρὸν πολυάριθμον καὶ ἀρτίως ὡπλισμένον. Ὁ κ. Μαίτλανδ ἀναστραφεὶς τοὺς στρατιώτας καὶ τοὺς χωρικούς μας ἐκφράζει τὴν ἔκπληξίν του διότι ἄνθρωποι ἁπλοῖ, ἀμόρφωτοι καὶ πτωχοὶ εἶναι τόσον βαθειὰ ποτισμένοι μὲ τὰ ἰδανικά, διὰ τὰ ὁποῖα μάχονται καὶ οἱ πολῖται τῆς Μεγάλης Βρεταννίας. «Καὶ ὁ τελευταῖος φαντάρος, εἶπε, ἔχει βαθύτατα ριζωμένην τὴν συνείδησιν ὅτι μάχεται ἐναντίον τῆς τυραννίας καὶ ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας». Ὁ Ἄγγλος δημοσιογράφος ἐκφράζει τὸν θαυμασμόν του διὰ τὴν πρωτοβουλίαν τῶν ἀξιωματικῶν μας, τὸ ἔνστικτον τὸ ὁδηγοῦν τοὺς ἀξιωματικοὺς καὶ τοὺς ὁπλίτας εἰς τὴν κατάκτησιν τῶν βουνῶν. Αἱ νίκαι τῆς Πίνδου, τοῦ Καλπακίου, κατέχουν ἐξ ἐνστίκτου τὴν στρατηγικὴν τῶν βουνῶν. Σχετικῶς μὲ τὰς νίκας αἱ ὁποῖαι ἐπιστέφουν τὴν σημερινὴν μάχην εἶπε: «Ἂν μὲ ἐρωτοῦσαν ποία εἶναι ἡ μεγαλειτέρα νίκη τοῦ στρατοῦ σας ἕως τώρα θὰ ἔλεγα ὅτι μετὰ τὴν Πίνδον ἀπὸ στρατηγικῆς ἀπόψεως δὲν εἶναι οὔτε ἡ νίκη τῆς Κορυτσᾶς, οὔτε τοῦ Ἀργυροκάστρου, οὔτε τῶν Ἁγίων Σαράντα, ἀλλὰ ἡ νίκη ποὺ πραγματοποιεῖται τὴν στιγμὴν αὐτήν. Οἱ Φινλανδοί, πολεμοῦντες, ἐνόμιζαν ὅτι ἔβλεπαν ἐπάνω ἀπὸ τὰ χιόνια φύλακας ἀγγέλους, οἱ Μαραθωνομάχοι σας ἐπίστευαν ὅτι οἱ θεοὶ εἶναι μαζί τους. Οἱ σημερινοὶ Ἕλληνες πιστεύουν ὅτι ὁ θεὸς τῆς Ἑλλάδος ὁπλίζει τὸ χέρι τους καί, πιστεύοντες, βαδίζουν ἀπὸ νίκης εἰς νίκην».

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΚΑΙ Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

28ΗΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Εὐαγγέλιον (Ματθαίου β΄ 13—23)

Ἀναχωρησάντων τῶν μάγων ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου φαίνεται κατ' ὄναρ τῷ Ἰωσὴφ λέγων· ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ φεῦγε εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἴσθι ἐκεῖ ἕως ἂν εἴπω σοι· μέλλει γὰρ Ἡρῴδης ζητεῖν τὸ παιδίον τοῦ ἀπολέσαι αὐτό. Ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ νυκτὸς καὶ ἀνεχώρησεν εἰς Αἴγυπτον. Καὶ ἦν ἐκεῖ ἕως τῆς τελευτῆς Ἡρῴδου, ἵνα πληρωθῇ τὸ ρηθὲν ὑπὸ τοῦ Κυρίου διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος· ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου. Τότε Ἡρῴδης ἰδὼν ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τῶν μάγων, ἐθυμώθη λίαν, καὶ ἀποστείλας ἀνεῖλε πάντας τους παῖδας τοὺς ἐν Βηθλεὲμ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτῆς ἀπὸ διετοῦς καὶ κατωτέρω, κατὰ τὸν χρόνον ὃν ἠκρίβωσε παρὰ τῶν μάγων. Τότε ἐπληρώθη τὸ ρηθὲν ὑπὸ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου λέγοντος· φωνὴ ἐν Ραμᾷ ἠκούσθη, θρῆνος καὶ κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμὸς πολύς· Ραχὴλ κλαίουσα τὰ τέκνα αὐτῆς, καὶ οὐκ ἤθελε παρακληθῆναι, ὅτι οὐκ εἰσίν. Τελευτήσαντος δὲ τοῦ Ἡρῴδου ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου κατ' ὄναρ φαίνεται τῷ Ἰωσὴφ ἐν Αἰγύπτῳ λέγων· ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ πορεύου εἰς γῆν Ἰσραήλ· τεθνήκασι γὰρ οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν τοῦ παιδίου. Ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ ἦλθεν εἰς γῆν Ἰσραήλ. Ἀκούσας δὲ ὅτι Ἀρχέλαος βασιλεύει ἐπὶ τῆς Ἰουδαίας ἀντὶ τοῦ Ἡρῴδου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἐφοβήθη ἐκεῖ ἀπελθεῖν· χρηματισθεὶς δὲ κατ' ὄναρ ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἐλθὼν κατῴκησεν εἰς πόλιν λεγομένην Ναζαρέτ, ὅπως πληρωθῇ τὸ ρηθὲν διὰ τῶν προφητῶν· ὅτι ὁ Ναζωραῖος κληθήσεται.

Ἀπόστολος (Πρὸς Γαλάτας α΄ 11—19)

Γνωρίζω ὑμῖν, ἀδελφοί, τὸ εὐαγγέλιον τὸ εὐαγγελισθὲν ὑπ' ἐμοῦ ὅτι οὐκ ἔστι κατὰ ἄνθρωπον· οὐδὲ γὰρ ἐγὼ παρὰ ἀνθρώπου παρέλαβον αὐτὸ οὔτε ἐδιδάχθην, ἀλλὰ δι' ἀποκαλύψεως Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἠκούσατε γὰρ τὴν ἐμὴν ἀναστροφήν ποτε ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ, ὅτι καθ' ὑπερβολὴν ἐδίωκον τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ καὶ ἐπόρθουν αὐτήν, καὶ προέκοπτον ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ ὑπὲρ πολλοὺς συνηλικιώτας ἐν τῷ γένει μου, περισσοτέρως ζηλωτὴς ὑπάρχων τῶν πατρικῶν μου παραδόσεων. Ὅτε δὲ εὐδόκησεν ὁ Θεὸς ὁ ἀφορίσας με ἐκ κοιλίας μητρός μου καὶ καλέσας διὰ τῆς χάριτος αὐτοῦ ἀποκαλῦψαι Υἱὸν αὐτοῦ ἐν ἐμοί, ἵνα εὐαγγελίζωμαι αὐτὸν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, εὐθέως οὐ προσανεθέμην σαρκὶ καὶ αἵματι, οὐδὲ ἀνῆλθον εἰς Ἱεροσόλυμα πρὸς τοὺς πρὸ ἐμοῦ ἀποστόλους, ἀλλὰ ἀπῆλθον εἰς Ἀραβίαν, καὶ πάλιν ὑπέστρεψα εἰς Δαμασκόν. Ἔπειτα μετὰ ἔτη τρία ἀνῆλθον εἰς Ἱεροσόλυμα ἱστορῆσαι Πέτρον, καὶ ἐπέμεινα πρὸς αὐτὸν ἡμέρας δεκαπέντε· ἕτερον δὲ τῶν ἀποστόλων οὐκ εἶδον, εἰμὴ Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν τοῦ Κυρίου.

Ἀπὸ τὴν ζωὴν τοῦ Μεγάλου Βασιλείου

Η ΜΕΓΑΛΗ ΤΟΥ ΠΙΣΤΙΣ

Δὲν εἶναι μόνον ἕνας ἅγιος, ποὺ ἀνεδείχθη μὲ τὴν ἀρετή του μιμητὴς τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς πίστεώς μας, τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. Εἶναι καὶ ὁ ὑποδειγματικὸς τύπος τοῦ χριστιανοῦ ἱεράρχου Εἶναι καὶ ὁ μεγάλος κοινωνικὸς ἐργάτης μὲ τὴν ὑπέροχη φιλανθρωπικὴ δρᾶσι. Εἶναι καὶ ὁ λαμπρὸς ἐκκλησιαστικὸς ρήτωρ μὲ τὴν γοητευτικὴ εὐγλωττία του. Εἶναι ὁ σοφὸς συγγραφεύς, ποὺ τὰ πολλὰ καὶ σπουδαῖα συγγράμματά του θ' ἀποτελοῦν «κτῆμα ἐς ἀεὶ» τῆς χριστιανωσύνης.

Εἶναι λοιπὸν τόσο μεγάλη προσωπικότης ὁ Μέγας Βασίλειος καὶ τόσο πολυμερεστάτη ἦταν ἡ δρᾶσις του, ποὺ πρέπει ν' ἀφιερώσῃ κανεὶς τόμο ὁλόκληρο γιὰ νὰ τὰ ἐκθέσῃ ὅλα. Σήμερα θὰ περιοριστοῦμε σ' ἕνα μόνο σημεῖο. Θὰ μιλήσουμε γιὰ τὴν πίστι τοῦ Βασιλείου, ὅπως τὴν ἔδειξε σὲ δύσκολες στιγμὲς ποὺ τοῦ ἔτυχαν στὴ ζωή του. Λέει μιὰ παροιμία τοῦ λαοῦ μας πὼς ὁ καλὸς καραβοκύρης στὴ φουρτούνα φαίνεται. Ἔτσι κι' ὁ χριστιανὸς θὰ φανῇ ἂν εἶναι θερμὸς στὴν πίστι του καὶ ἀφωσιωμένος στὸν Θεό, ὅταν τοῦ τύχουν κατατρεγμοὶ καὶ δοκιμασίες.

Ἕνας τέτοιος κατατρεγμός, μιὰ δύσκολη δοκιμασία βρῆκε κάποτε καὶ τὸν Μέγαν Βασίλειο. Ὁ ἱεράρχης αὐτὸς ἔζησε σὲ ἐποχὴ ποὺ ὁ Χριστιανισμός, χάρις στὸν Μεγάλο Κωνσταντῖνο, εἶχε ἀναγνωρισθῆ ἐπίσημη θρησκεία. Οἱ διωγμοὶ λοιπὸν ποὺ ἄλλοτε εἶχαν σηκώσει οἱ Ρωμαῖοι αὐτοκράτορες ἐναντίον τῶν χριστιανῶν, τώρα εἶχαν σταματήσει. Τὸν καιρὸ ὅμως ποὺ ὁ Βασίλειος ἦταν Ἀρχιεπίσκοπος στὴν Καισάρεια, στὸ θρόνο τῆς Κωνσταντινουπόλεως βρισκόταν ἕνας αὐτοκράτωρ αἱρετικός, ὁ Οὐάλης. Αὐτὸς δὲν ἐπίστευε στὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ τὴν ἀπιστία του ἤθελε νὰ τὴν ἐπιβάλῃ διὰ τῆς βίας σὲ ὅλους τοὺς ὑπηκόους του.

Ὅσοι λοιπὸν δὲν ἐγίνονταν αἱρετικοί, κατεδιώκοντο μὲ βάρβαρο τρόπο. Τοὺς ἐβασάνιζαν, τοὺς ἔστελλαν σὲ ἐξορίες, τοὺς ἔρριχναν σὲ φυλακές, καὶ ὄχι λίγους τοὺς ἐθανάτωναν κιόλας.

Ἐννοεῖται ὅτι ὅσοι χριστιανοὶ ἦσαν σταθεροὶ στὴν πίστι τους, ὄχι μόνο δὲν ἐκλονίζοντο ἀπὸ τὶς ἀπειλὲς καὶ τὶς τιμωρίες, ἀλλὰ ἐγίνοντο καὶ πιὸ θερμοί. Ἰδιαιτέρως στὴν Καισάρεια, τὴν Ἀρχιεπισκοπὴ τοῦ Βασιλείου, ὁ Οὐάλης δὲν ἔκαμνε μεγάλες προόδους. Ὁ Βασίλειος ἦταν ἄγρυπνος φρουρὸς τῶν ψυχῶν ποὺ ὁ Θεὸς τοῦ εἶχεν ἐμπιστευθῆ. Τοὺς ἐνίσχυε μὲ λόγια ἐνθαρρυντικά, τοὺς ἐστερέωνε στὴν πίστι τους. Τὰ πλήθη ἔτρεχαν νὰ τὸν ἀκούσουν στὶς μεγάλες ἐκκλησίες ,ὅπου ἐδίδασκε καὶ ἀνέπτυσσε τὴν ὀρθοδοξία. Κάθε μέρα μιλοῦσε πρὸς τὸ λαό, καὶ κάποτε - κάποτε καὶ δυὸ φορὲς τὴν ἡμέρα. Καὶ ἦταν τόσο δυνατὸς ὁ λόγος του καὶ τόσο συναρπαστικός, ποὺ ὄχι μόνο οἱ χριστιανοὶ ἐστηρίζοντο περισσότερο στὴν πίστι, ἀλλὰ ἀκόμη καὶ αἱρετικοὶ καὶ Ἰουδαῖοι καὶ εἰδωλολάτρες προσειλκύοντο στὸν Χριστιανισμό.

Αὐτὰ ὅλα τὰ ἔμαθε ὁ Οὐάλης κι' ἔγινε ἔξω φρενῶν. Ὁ Βασίλειος ἔπρεπε νὰ βγῇ ἀπὸ τὴ μέση. Στέλλει λοιπὸν τὸν ὕπαρχο Μόδεστο, ἕναν ἄνθρωπο ἄγριο καὶ ἄπιστο, ποὺ ἦταν ἀντάξιο ὄργανο τοῦ ἀφέντη του, μὲ τὴν παραγγελία νὰ ἀπειλήσῃ τὸ Βασίλειο καὶ νὰ τὸν ἀναγκάσῃ ν' ἀρνηθῇ τὴν πίστι του.

Ὅταν ὁ Μόδεστος πῆρε τὴν παραγγελία αὐτὴ ἀπὸ τὸν βασιλέα, καλεῖ τὸ Βασίλειο γιὰ νὰ τὸν φοβερίσῃ.

Ὁ ἱεράρχης ἤξερε καλὰ τὶ μανία ἐναντίον τῶν Χριστιανῶν καὶ εἰδικώτερα ἐναντίον του εἶχαν κι' ὁ Οὐάλης κι' ὁ Μόδεστος. Δὲν ἐτρόμαξε ὅμως καθόλου. Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος ,ὁ ἐπιστήθιος φίλος τοῦ Βασιλείου ,ποὺ μᾶς διέσωσεν ὅλην αὐτὴν τὴν σκηνή, λέει πὼς ὅταν πήγαινε ὁ Βασίλειος πρὸς τὸ Μόδεστο, «ἔσπευσε σὰν νὰ πήγαινε σὲ ἑορτὴ καὶ ὄχι σὲ δικαστήριο» ἐνῶ ἤξερε πὼς ὁ ἡγεμὼν «ἐβρυχᾶτο ὡς λέων».

Ὅταν παρουσιάσθηκε ὁ ἱεράρχης, ὁ Μόδεστος τοῦ λέει ἄγρια:

—Πῶς τολμᾶς ἐσύ, Βασίλειε, νὰ ἀντιστέκεσαι σὲ μιὰ τόσο μεγάλη ἐξουσία; Πῶς μόνος ἐσὺ συμπεριφέρεσαι μὲ τόση αὐθάδεια;

—Γιατί μοῦ κάνεις αὐτὴ τὴν ἐρώτησι; ἀπήντησε χωρὶς νὰ φοβηθῇ ὁ Βασίλειος. Ποῦ βρίσκεις τὴν ἀπείθεια καὶ τὴν ὑπεροψία μου; Ἀκόμη δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω.

—Νά, δὲν ἀκολουθᾶς τὴ θρησκεία τοῦ βασιλέως, ἐνῶ ὅλοι οἱ ἄλλοι ἔχουν πιὰ νικηθῆ καὶ ὑποτάχθηκαν.

—Αὐτὰ δὲν ἀρέσουν στὸ δικό μου Βασιλέα, κι' οὔτε δέχομαι νὰ προσκυνῶ τὰ κτίσματα καὶ νὰ γίνω εἰδωλολάτρης.

—Κι' ἐμᾶς δὲν μᾶς λογαριάζεις; Δὲν εἴμαστε τίποτα ἐμεῖς ποὺ δίνομε αὐτὲς τὶς διαταγές; Πῶς λοιπόν; Δὲν τὸ θεωρεῖς τιμή σου νάρθῃς μὲ τὸ μέρος μας καὶ νἄχῃς τὴ φιλία μας καὶ τὴ βοήθειά μας;

—Δὲν ἀρνοῦμαι πὼς εἶσαστε ὕπαρχοι καὶ ἐπιφανεῖς ἄνθρωποι, δὲν εἶστε ὅμως ἀνώτεροι ἀπ' τὸ Θεό. Τὴ φιλία σας τὴ θεωρῶ σπουδαία, ὅσο καὶ τὴ φιλία κάθε χριστιανοῦ. Μέσα στὸ Χριστιανισμὸ ἐπίσημος δὲν εἶν' ἐκεῖνος ποὺ ἔχει ἀξίωμα, ἀλλὰ ἐκεῖνος ποὺ ἔχει μεγάλη πίστι.

Τότε ὁ Μόδεστος ταράχτηκε. Θύμωσε. Ἄναψε ἀπ' τὴν ὀργή του. Σηκώθηκε ἀπὸ τὸ θρόνο του καὶ μὲ λόγια ὁρμητικώτερα λέει:

—Μὰ πῶς λοιπόν; Δὲ φοβᾶσαι τὴν ἐξουσία;

—Καὶ τί θὰ μοῦ συμβῇ; Τί θὰ πάθω; ἀπήντησε ὁ Βασίλειος.

—Τί θὰ πάθῃς; Ἕνα ἀπὸ τὰ πολλὰ ποὺ εἶναι στὴν ἐξουσία μου.

—Ποιά εἶν' αὐτά; Πές μου τα, γιατὶ δὲν τὰ ξέρω.

—Κατάσχεσι τῆς περιουσίας, ἐξορία, βάσανα, θάνατος.

—Φοβέρισέ με μὲ τίποτ' ἄλλο, ἂν ὑπάρχῃ. Γιατὶ κανένα ἀπ' αὐτὰ ποὺ ἀνέφερες δὲ μπορεῖ νὰ μὲ βλάψῃ.

—Πῶς εἶναι δυνατόν; Μὲ ποιὸ τρόπο θὰ τὰ καταφέρῃς;

—Κατάσχεσι τῆς περιουσίας, ἀπαντᾶ ὁ Βασίλειος, δὲ μπορεῖ νὰ πάθῃ ἕνας ἄνθρωπος ποὺ δὲν ἔχει τίποτα. Ἐκτὸς ἂν πάρῃς αὐτὰ τὰ τρίχινα φτωχὰ ροῦχα ποὺ φορῶ καὶ κάτι λίγα βιβλία. Αὐτὰ εἶν' ὅλη μου ἡ περιουσία. Ἐξορία δὲν ξέρω τὶ θὰ πῇ, γιατὶ ὅπου κι' ἂν πάω ὁ Θεὸς θὰ εἶναι μαζί μου. Τὰ βάσανα πάλι τί μποροῦν νὰ κάμουν σὲ ἕνα ἄνθρωπο μὲ ἀσθενικὸ σῶμα; Μὲ τὴν πρώτη πληγὴ τὸ σῶμα αὐτὸ θὰ πέσῃ νεκρό. Ὅσο γιὰ τὸ θάνατο, αὐτὸς θὰ εἶναι γιὰ μένα εὐεργεσία. Γιατὶ θὰ μὲ στείλῃ μιὰ ὥρα γρηγορώτερα κοντὰ στὸ Θεό μου!

Ἀπ' τὶς ἀπαντήσεις αὐτὲς τοῦ Βασιλείου ὁ ὕπαρχος ἔμεινε ἔκπληκτος. Καὶ τοῦ λέει:

—Κανένας ὡς τὰ σήμερα δὲ μοῦ μίλησε ἔτσι, μὲ τέτοιο θάρρος, σὲ μένα τὸ Μόδεστο.

—Ἴσως δὲν συνήντησες ποτὲ ἀληθινὸ ἐπίσκοπο, ἀπαντᾶ τότε ὁ Βασίλειος. Γιατὶ ἂν συναντοῦσες πραγματικὸ ἐπίσκοπο, ποὺ ν' ἀγωνίζεται γιὰ τὴν ἀλήθεια καὶ γιὰ τὴν πίστι, μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο θὰ σοῦ ἀπαντοῦσε. Ἐμεῖς ὦ ὕπαρχε, σὲ ὅλα εἴμαστε πρᾶοι καὶ ἄκακοι καὶ πιὸ ταπεινοὶ ἀπὸ κάθε ἄλλον. Ὅταν ὅμως πρόκειται γιὰ τὴν πίστι μας, ὅλα τὰ περιφρονοῦμε καὶ σ' ἕνα μόνο πρᾶγμα προσέχουμε: Στὸν Θεόν. Τότε φωτιὰ καὶ ξίφος καὶ σιδερένια ἀγκίστρια ποὺ σχίζουν τὶς σάρκες, αὐτὰ ὅλα μᾶς εἶναι εὐχαρίστησις καὶ ὄχι φοβέρα. Ὕβριζε, λοιπόν, φοβέριζε, κάμε ὅ,τι θέλεις. Ἂς τ' ἀκούσῃ αὐτὰ κι' ὁ βασιλεύς. Καὶ γνώριζε καλά, πὼς ἐμένα δὲν πρόκειται νὰ μὲ ὑποτάξῃς.

Αὐτὰ εἶπε ὁ Βασίλειος. Ὁ Μόδεστος ἔμεινε ἄφωνος μιὰ στιγμή. Ὕστερα τοῦ εἶπε νὰ βγῇ ἔξω, ἀλλὰ μὲ πολὺ μαλακώτερο τρόπο ἀπὸ τὴν ἀρχή. Ἀπὸ τότε οὔτε τὸν ξαναπείραξε. Παρήγγειλε μόνο στὸ βασιλέα, ὅτι αὐτὴ τὴ φορὰ δὲν ἔχουν νὰ κάμουν μὲ κανένα δειλό.

Καὶ ὁ Βασίλειος ἐξακολούθησε τὴν ὑπέρλαμπρη δρᾶσι του ἀνάμεσα στὸ λαὸ τῆς Καισαρείας. Ἡ πίστις του, ἡ ἀφοσίωσίς του πρὸς τὸν Χριστὸν εἶναι πραγματικὰ θαυμαστή. Εἶναι παράδειγμα λαμπρὸ γιὰ κάθε Χριστιανόν. Δίκαια ἡ Ἐκκλησία μας τὸν κατέταξε μεταξὺ τῶν μεγάλων ἁγίων της καὶ ἡ ἱστορία τὸν ἔχει ἀποκαλέσει Μέγαν.

Α. Ι. ΓΚΙΑΛΑΣ

ΠΟΛΕΜΙΚΑ ΣΚΙΤΣΑ

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ ΣΤΟ ΧΑΝΙ

Παραμονὴ Πρωτοχρονιᾶς. Κρύο τσουχτερό. Χιόνια ὁλοῦθε. Ὁ Ἀῶος κυλοῦσε μεγάλους ὄγκους νερῶν μισοπαγωμένων. Ἡ μονὴ «Τσέπου» λίγο δῶθε ἀπὸ τὸ Ἀργυρόκαστρο, καὶ οἱ γύρα πλαγιὲς κάτασπρες ἀπὸ τὰ χιόνια. Μιὰ παρέα «ἡμιονηγῶν» καβάλλα στὰ μουλάρια τους ἐρχότανε ἀπὸ κεῖθε πέρα. Εἶχαν σηκωμένους τοὺς γιακάδες τῆς χλαίνης καὶ τυλιγμένους τοὺς λαιμοὺς μὲ μάλλινες σάρπες, κατεβασμένα τὰ πτερύγια στὰ δίκωχα ὥστε νὰ σκεπάζουν ταὐτιά τους, κι' ἔτσι δύσκολα μποροῦσε κανένας νὰ ξεχωρίζη τὰ πρόσωπα, γιατὶ μαζὶ ἔσκυβαν καθὼς ἦσαν καβάλλα καὶ χουχούλιζαν νὰ ζεστάνουν τὰ παγωμένα χέρια τους. Τὸ ξεροβόρι φυσοῦσε ἄγριο καὶ κουβαλοῦσε ἀραιὲς νιφάδες χιονιοῦ, ποὺ ἔκαναν ὡραῖα ξόμπλια πάνω στὶς χλαῖνες τῶν φαντάρων, στὰ καπούλια, στὰ σαμάρια καὶ στοὺς λαιμοὺς τῶν μουλαριῶν. Τὰ ζῶα προχωροῦσαν μὲ κόπο, γιατὶ κάρφωναν τὰ πόδια τους στὸ παχὺ στρῶμα τοῦ χιονιοῦ, ποὺ σκέπαζε τὸ δρόμο.

Ἦταν ἕνα ἀπόσπασμα ἐφοδιοπομπῆς, ποὺ πήγαινε σὲ διπλανὰ χωριά.

— Μοῦλε! διαλετσ' ἀποθαμένους σου! μοῦλε! ἐφώναξε χτυπώντας μὲ τὰ πόδια του καὶ τοὺς «ἀναβολεῖς» τὰ πλευρὰ τοῦ μουλαριοῦ του ἕνας ἡμιονηγὸς ποὺ ἀπὸ τὴ γλῶσσα του φαινότανε Κρητικός.

— Δὲν καταλαβαίν' ρὲ συνάδελφε εὐτούνη τὴ γλῶσσα τὸ μουλάρ'. Μίλα του Ἰταλικὰ γιατ' εἶν' ἠχμάλωτου, ἐφώναξε ἕνας Ρουμελιώτης φαντάρος ποὺ ἐρχότανε ξωπίσω.

— Νὰ μάθη ἑλληνικά, ἄνε θέλει νὰ καλοπεράσωμε.

— Ρὲ αὐτὸ μοιάζει μὲ Κένταυρο, τζογούλα μου, εἶπε κάποιος Ζακυνθινός.

— Βρὲ Κένταυρος εἶναι ἀλήθεια, προσέθεσε κάποιος ἄλλος, δὲν βλέπεις τὰ καπούλια του;

— Ἂν εἶν' ρὲ Κένταυρος «φούσκωσ' τον».

— Ἄφησέ τονε μωρὲ νὰ τόνε πάω μόστρα στὴν Κρήτη! Ἐγὼ τὸν ἤπιασα κιόλας ὁπροθὲς ὄντον ἐσπάσανε οἱ μακαρονάδες, κι' ἤτονε φορτωμένος γαλέττα. Ἐπέφτανε τὸ λοιπὸς οἱ ὀβίδες δεξὰ ζερβά του, καὶ νάθελα τονε δῆτε ἤθελα σκάσετι στὰ γέλια: Ὄτον ἤπεφτε μιὰ ὀβίδα ἀπὸ μπρὸς κι' ἤθελα δῆς τὸ Κένταυρο νὰ γυρίση ὀπίσω νὰ τσινοβολᾷ». Κι' ἀπόϊ ἤθελα πέση μιὰ ἄλλη ἀπὸ πίσω, νὰ γυρίση πάλι ὀμπρὸς καὶ δός του τσινιές... Ἐγὼ ἐκουβαλούσα πυρομαχικὰ μὰ ἕνας ὅλμος ἤπασε τὸν ἕνα πόδα τοῦ μουλαριοῦ μου. Σὰν εἶδα κι' ἐγὼ μισερὸ τὸ μουλάρι τ' ἀφίνω καὶ πιάνω τὸν Κένταυρο, τοῦ ξεφορτώνω τὴ γαλέττα καὶ τοῦ καθίζω τσοὶ κάσες τῶν φυσικιῶν τοῦ μουλαριοῦ μου καὶ τὸ γράφω στὴ δύναμι τῆς ἐφοδιοπομπῆς...

. . . .

Ἔτσι κουβεντιάζοντας τὸ μικρὸ ἀπόσπασμα τῆς ἐφοδιοπομπῆς ἔφτασε

Ἦταν ἕνα ἀπόσπασμα ἐφοδιοπομπῆς...

σὲ κάποιο χάνι. Ἦσαν κι' ἄλλοι πεντέξη στρατιῶτες ἐκεῖ καὶ εἶχαν ἀνάψει μεγάλη φωτιὰ καὶ ζεσταινότανε. Ἀφοῦ ἔδεσαν τὰ μουλάρια στὸ σταῦλο καὶ τοὺς ἔβαλαν νομή, πλησίασαν μὲ τοὺς ἄλλους νὰ ξεκουρασθοῦν.

— Καλῶς τὰ παιδιά! τοὺς καλωσώρισαν οἱ ἄλλοι.

— Χρόνια πολλὰ ρὲ συνάδελφοι! Πρωτοχρονιὰ μπαίνει, τὸ πήρατε χαμπάρι;

Ἀμ' δὲ βλέπεις ἐδῶ, εἶπε κάποιος ποὺ καθότανε στὴ φωτιὰ καὶ στριφογύριζε μιὰ γαλλοπούλα στὸ σουβλί. Ψήνουμε ἕνα Ἰταλὸ Ἀλπινιστή...

— Μὰ τί διάβολο, ἔτσι χωρὶς φτερὰ τὸν ἔχετε; Πάει Ἀλπινιστὴς δίχως φτερά;

— Τὰ φτερὰ τὰ κρατᾶμε γιὰ τὰ καπέλλα μας νὰ τὰ φορέσουμε ὅταν θὰ μποῦμε στὴ Ρώμη.

— Νὰ φᾶμε θέλει κι' ἐμεῖς Ἀλπινιστή; ἐρώτησεν ὁ Κρητικός.

— Καὶ γιατὶ νὰ μὴ φᾶμε κι' αὐτόνε ψυχοῦλα μου, σάμπως δὲν φάγαμε καὶ τοὺς ἄλλους; προσέθεσε ὁ Ζακυνθινός.

Τὸ τραπέζι ἐστρώθηκε καὶ καθὼς κομματιαζότανε ἡ γαλλοπούλα ἡ εὐθυμία ἐρχότανε μονάχη της:

— Ἔχω τὴ γνώμη βρὲ παιδιά, νὰ στείλουμε τὰ πόδια στὸ Σοντοῦ.

— Μὰ τί, πολυποδαροῦσα θὰ τὸν κάνουμε; Αὐτὸς τρέχει τώρα μὲ τὰ τέσσερα καὶ δὲν τὸν φτάνουμε. Ἂν τοῦ δώσουμε κι' ἄλλα τότε θὰ μᾶς καταργήσουν τὶς ἐφοδιοπομπὲς μὲ τὰ μουλάρια, γιατὶ δὲν θὰ φτάνουν ποτὲ καὶ θὰ κάνουν τὴ δουλειά μας τὰ ἀεροπλάνα.

— Ἔχεις δίκηο συνάδελφε. Βρὲ ἀλήθεια τί τρεχιὸ εἶν' αὐτὸ τῶν φρατέλλων;

— Ντὰ ἔχουνε μωρὲ αὐτοὶ ψυχή; Κι' ἂν ἔχουνε θὰ νᾶναι σὰν τοῦ πουλιοῦ! ἐπενέβη ὁ Κρητικός.

— Εἰς ὑγείαν παιδιά! Καλὴ χρονιά! Καὶ στὴ Ρώμη γρήγορα.

— Νὰ δώση ὁ Θεός! ἐφώναξαν ὅλοι.

— Καὶ τώρα στὴ δουλειά μας! Εἶπε ὁ Δεκανέας δίδοντας τέλος στὸ πρωτοχρονιάτικο αὐτὸ γλέντι. Ἐμπρὸς παιδιά. Πᾶμε προτοῦ νυχτώση νὰ φορτώσουμε. Τὰ μεσάνυχτα πρέπει νἄχουμε γυρίσει στὸν ὄρχο, γιατὶ πρωῒ πρωῒ ἔχουμε σειρὰ γιὰ μεταφορὰ πυρομαχικῶν στὰ παλληκάρια. Πρέπει αὔριο νἄχουν μπόλικα γιὰ νὰ ρίξουν μπουναμάδες στοὺς Ἰταλούς.

Τὸ χιόνι ἐξακολουθοῦσε νὰ πέφτη, καὶ τὸ μικρὸ ἀπόσπασμα μὲ τὰ μουλάρια του ἀνηφόριζε σὲ λίγο στὸ ἀντικρυνὸ χωριὸ ἀπὸ ὅπου θὰ φόρτωνε νομὴ μὲ ἐπικεφαλῆς, κλωτσοβολώντας, τὸν «Κένταυρο»..

Γ. Μαράντης

Ἀστρονομία καὶ Γεωδαισία

Ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ πῆ ὅτι ἡ Ἀστρονομία δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἔχη σχέσι μὲ ζητήματα ποὺ ἀναφέρονται εἰς τὴν Τοπογραφία καὶ τὴν Γεωδαισία. Καὶ ὅμως κάθε τι ποὺ σχετίζεται μὲ τὴ μέτρησι τοῦ ὄγκου καὶ τοῦ σχήματος τῆς Γῆς καὶ μὲ τὴ παράστασι καὶ ἀπεικόνισι τῶν διαφόρων ἀνωμαλιῶν τῆς ἐπιφανείας της συνδέεται ἀμέσως μὲ τὴν ἐπιστήμην τῆς Ἀστρονομίας.

Ἔτσι ἡ Ἀστρονομία προσφέρει πρακτικὴ ὠφέλεια εἰς τὸν κόσμον ποὺ θέλει νὰ γνωρίση τὸ μέγεθος τῆς Γῆς καὶ τὰς διαφόρους διαμορφώσεις τοῦ ἐδάφους αὐτῆς. Κάθε Κράτος διὰ νὰ γνωρίζη μὲ ἀκρίβεια καὶ λεπτομέρεια τὸ ἔδαφός του πρέπει νὰ διοργανώση εἰδικὴν ἐπιστημονικὴ ὑπηρεσία.

Ἡ Ὑπηρεσία αὐτὴ ἔχει σκοπὸν νὰ ἑτοιμάζη διαφόρους χάρτας, συνοπτικοὺς ἢ λεπτομερειακούς, οἱ ὁποῖοι θὰ ἀπεικονίζουν διαφόρους περιοχὰς τῆς Ἐπικρατείας κάθε Ἔθνους. Οἱ χάρτες αὐτοὶ διὰ νὰ εἶναι λεπτομερεῖς καὶ ἀκριβεῖς πρέπει νὰ γίνουν μὲ μεγάλην ἀκρίβειαν.

Δι' αὐτὸ αἱ Ὑπηρεσίαι αὐταὶ ἔχουν ὡρισμένα ἀστρονομικὰ ὄργανα καὶ ὑπάρχουν ὡρισμένοι ἀξιωματικοί, οἱ ὁποῖοι καὶ ἀναλαμβάνουν τὴν διεξαγωγὴν τῆς ἐργασίας ταύτης.

Ἀφοῦ τελειώσουν αἱ παρατηρήσεις εἰς ἕνα σταθμό, φεύγουν καὶ ἔρχονται εἰς ἄλλην κορυφὴν ποὺ ἀπέχει 20-40 χιλιόμετρα καὶ κάμνουν καὶ ἐκεῖ τὴν ἰδία δουλειά. Προσέχουν ὥστε τὰ σημεῖα εἰς τὰ ὁποῖα στήνουν τὰ ὄργανά των νὰ φαίνωνται ἀνὰ τρία. Τὰ σημεῖα αὐτὰ λέγονται «γεωδαιτικὰ» ἢ «τριγωνομετρικὰ» σημεῖα.

Μὲ τὰς παρατηρήσεις αὐτάς, τὰς ἀστρονομικάς, εὑρίσκουν τὸ γεωγραφικὸν πλάτος καὶ τὸ γεωγραφικὸν μῆκος κάθε κορυφῆς ποὺ παίρνουν ὡς κορυφὴ τῶν διαφόρων τριγώνων.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο ἑτοιμάζονται οἱ διάφοροι τοπογραφικοὶ χάρται ποὺ πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς ἔχουν πολλὲς λεπτομέρειες, τέτοιες, ὥστε, ὅταν τὸν χάρτην αὐτὸν τὸν ἔχη στὰ χέρια του ἕνας εἰδικὸς ἠμπορεῖ νὰ προσανατολίζεται σὲ κάθε στιγμὴ ἐπάνω εἰς τὸ ἔδαφος ποὺ κινεῖται.

Ἀπ' αὐτὰ τὰ λίγα ἠμπορεῖ ὁ καθένας νὰ καταλάβη ὅτι ἡ συμβολὴ τῆς Ἀστρονομίας στὸν κλάδο αὐτὸν τῆς ἐπιστήμης εἶναι μεγάλη καὶ ἔχει ἀμέσους ἐφαρμογάς. Τώρα μάλιστα στὴν πολεμικὴ περίοδο ποὺ ζοῦμε, οἱ διάφορες στρατιωτικὲς μονάδες κινοῦνται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν τοπογραφικῶν χαρτῶν.

Τὰ Ἐπιτελεῖα καὶ τὰ Στρατηγεῖα ποὺ διευθύνουν τὰς στρατιωτικὰς ἐπιχειρήσεις παρακολουθοῦν τὰς κινήσεις τοῦ στρατοῦ τοῦ ἐχθροῦ καὶ τοῦ ἰδικοῦ των ἐπάνω σὲ χάρτες ποὺ ἀποτελοῦν μυστικὰ τοῦ Κράτους.

ΣΕΙΡΙΟΣ

ΤΑ ΕΘΙΜΑ ΤΟΥ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΣ

Φ. ΓΙΟΦΥΛΛΗ

Σ' ὅλο τὸν Ἑλληνισμὸ ἡ πρωτοχρονιὰ χαιρετίζεται χαρμόσυνα. Κι' αὐτὸ εἶναι σωστό, γιατὶ ὁ κάθε νέος χρόνος φέρνει νέες χαρές, νέα πρόοδο, νέες δόξες καὶ νῖκες γιὰ τὴν Πατρίδα μας. Ἡ κάθε μιὰ πρωτοχρονιὰ ἔρχεται μὲ καινούργιες ἐλπίδες. Μᾶς ἀνανεώνει τὴν αἰσιοδοξία.

Χαιρετᾶμε λοιπὸν ὅλοι τὴν πρώτη μέρα τοῦ χρόνου μὲ χαρὰ καὶ μ' ἐνθουσιασμούς. Ὑπάρχουν μάλιστα διάφορα ἔθιμα γιὰ τὸν χαιρετισμὸ τοῦ νέου χρόνου ποὺ ἔρχεται καὶ γιὰ τὸν γιορτασμὸ τῆς ἐπίσημης μέρας τῆς πρωτοχρονιᾶς. Τὰ κάλαντα, οἱ μποναμάδες κι' ἄλλα ἔθιμα συνοδεύουν τὴν γιορτή.

* * *

Τὰ κάλαντα εἶναι ἔθιμο πολὺ παληό. Ὁ ἑλληνικὸς λαὸς τὄχει ἀπὸ τὰ Βυζαντινὰ χρόνια. Καὶ πολλὰ ἀπὸ τὰ τραγούδια αὐτὰ εἶναι παλαιότατα. Ἔχουν ζωὴν καὶ τριακοσίων καὶ πεντακοσίων χρονῶν! Μάλιστα μερικοὶ μελετητὲς βεβαιώνουν πὼς τὰ κάλαντα ἔχουν τὴν ἀρχική τους καταγωγὴ στὴν ἑλληνικὴν ἀρχαιότητα. Ὁ Γάλλος Φωριὲλ στὸ βιβλίο του «Λαϊκὰ τραγούδια τῆς σύγχρονης Ἑλλάδος» γράφει:

«Τὰ κάλαντα, ποὺ σὲ ὡρισμένες μέρες τοῦ χρόνου τραγουδοῦν συντροφιὲς παιδιῶν, τὰ ὁποῖα γυρίζουν ἀπὸ πόρτα σὲ πόρτα καὶ μαζεύουν μικρὰ φιλοδωρήματα σὲ εἴδη ἢ σὲ νομίσματα, ἔχουν στενὴ σχέσι μὲ τὶς συνήθειες τῆς ἀρχαίας λατρείας. Εἶναι φανερὴ ἡ συγγένειά τους μὲ τ' ἀρχαῖα ἔθιμα τῆς εἰρεσιώνης, τοῦ κορωνίσματος, τοῦ χελιδονίσματος. Καὶ δὲν ἔχουν ὅμοιο μονάχα τὸ θέμα τὰ τραγούδια αὐτὰ μὲ τὰ ἀντίστοιχα ἀρχαῖα, μὰ ἔχουν ὅμοια καὶ τὴν σύνθεσι, καθὼς καὶ τὸν χαρακτῆρα καὶ τὴν οὐσία τῶν αἰσθημάτων καὶ τῶν ἐννοιῶν, ποὺ ἐκφράζουν».

Τὸ ἀρχαιότατο λοιπὸν αὐτὸ ἔθιμο τῶν καλάντων ἀναστατώνει τὸν παιδικὸ κόσμο ὅλου τοῦ Ἑλληνισμοῦ τὴν παραμονὴ τῆς πρωτοχρονιᾶς. Παντοῦ «τὰ λένε». Μὰ ἀλλοῦ τὰ παιδάκια ποὺ λένε τὰ κάλαντα κρατοῦν στὰ χέρια μουσικὰ ὄργανα καὶ παίζουν, ἀλλοῦ μόνον ἕνα φαναράκι καὶ ἀλλοῦ ὁλόκληρα ὁμοιώματα ἀπὸ ἐκκλησίες ἢ ἀπὸ καράβια. Ἄλλα χρόνια στὶς γειτονιὲς τῆς Ἀθήνας ἐγίνετο συναγωνισμὸς ποιᾶς γειτονιᾶς τὰ παιδιὰ θὰ ἔφκιαναν γιὰ τὰ κάλαντα τὴν ὡραιότερη ἐκκλησίτσα ἢ τὸ μεγαλοπρεπέστερο καράβι. Ὁ μεγαλύτερος θρίαμβος ἦταν ὅταν μιᾶς γειτονιᾶς τὰ παιδιὰ παρουσίασαν στὰ κάλαντα ἕνα ὁμοίωμα τοῦ θρυλικοῦ μας «Ἀβέρωφ» μὲ ὅλα του τὰ ἐξαρτήματα σὲ μέγεθος ποὺ ἔφθανε στὸ μάκρος τὰ 3 μέτρα!

Τὰ τραγούδια τῶν καλάντων τῆς πρωτοχρονιᾶς διαφέρουν κι' αὐτὰ κατὰ τόπους καὶ κατὰ καιρούς. Σὲ πολλὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος τὰ πρωτοχρονιάτικα κάλαντα ἀρχίζουν ἔτσι:

> Ἀϊ-Βασίλης ἔρχεται
> ἀπὸ τὴν Καισαρεία.
> Βαστάει πέννα καὶ χαρτὶ
> χαρτὶ καὶ καλαμάρι.
> Τὸ καλαμάρι ἔγραφε
> καὶ τὸ χαρτὶ μιλοῦσε...

Τὰ Ἑλληνόπουλα ὅμως τῆς Σμύρνης τραγουδοῦσαν τὰ κάλαντα τῆς πρωτοχρονιᾶς μ' αὐτοὺς τοὺς στίχους:

> Ἀρχιμηνιὰ κι' ἀρχιχρονιὰ
> κι' ἀρχὴ τοῦ Γεναρίου
> κι' ἀρχὴ ποὺ βγῆκεν ὁ Χριστὸς
> τριῶν χρονῶν παιδάκι
> καὶ κεῖ ποὺ παραπάτησε
> χρυσὴ μηλίτσα βγῆκε... κλπ.

Τὰ πρωτοχρονιάτικα κάλαντα πήρανε σὲ πολλὲς περιστάσεις καὶ μορφὴ ἐθνική. Ὄχι μόνον θρησκευτική. Στὰ χρόνια τοῦ Βασιλέως Γεωργίου Α' συχνὰ τὴν πρωτοχρονιὰ τὰ κάλαντα ἐτραγουδοῦντο σ' αὐτοὺς τοὺς στίχους:

> Ζήτω τοῦ Βασιλέα μας,
> τῆς Ὄλγας τῆς ὡραίας μας.
> Ζήτω καὶ τοῦ Διαδόχου
> τοῦ μεγάλου μας ἀνθρώπου...
> κλπ.

Ὁ Βασιλεὺς ἦταν ὁ Γεώργιος, πάππος τοῦ σημερινοῦ Βασιλέως μας, ἡ Ὄλγα ἦτο ἡ Βασίλισσα καὶ ὁ τότε Διάδοχος ἦταν ὁ κατόπιν νικηφόρος στρατηλάτης Κωνσταντῖνος.

Κι' ὅταν ὁ Κωνσταντῖνος ἐνίκησεν ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ στρατοῦ μας καὶ κατόπιν ἔγινε Βασιλεύς, συχνὰ στὰ πρωτοχρονιάτικα κάλαντα ἐτραγουδοῦσαν τὸ θούριον «Τοῦ ἀητοῦ ὁ γιός».

Σύμφωνα μὲ τὰ παλαιὰ ἔθιμα, τὸ τραγοῦδι τῶν καλάντων ἀκολουθεῖται συχνὰ καὶ μὲ διάφορα ἐγκώμια γιὰ τὸν νοικοκύρη τοῦ σπιτιοῦ ὅπου τραγουδοῦν τὰ παιδάκια, καὶ γιὰ τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας του.

Τοῦ νοικοκύρη τὸ ἐγκώμιο πολλὲς φορὲς ἀρχίζει ἔτσι:

> Κι' ἐδῶ ποὺ τραγουδήσαμε
> πέτρα νὰ μὴ ραγίσῃ
> κι' ὁ νοικοκύρης τοῦ σπιτιοῦ
> χρόνους πολλοὺς νὰ ζήσῃ...

Τῆς νοικοκυρᾶς τὸ ἐγκώμιο εἶν' αὐτό:

> Κυρὰ ψηλή, κυρὰ λιγνὴ
> κυρὰ μαλαματένια,
> ποὺ σὲ χτενίζουν ἄγγελοι
> μὲ τὰ χρυσᾶ τὰ χτένια...

Ὑπάρχουν ὅμως καὶ ἕνα πλῆθος ἄλλα ἐγκώμια γιὰ τὸ νοικοκύρη, γιὰ τὴν νοικοκυρά, γιὰ τὰ παιδιά τους, γιὰ τὰ κορίτσια τους, γιὰ τὸν νοικοκύρη ὅταν εἶναι παπᾶς, προεστός, δάσκαλος, γεωργός, βοσκὸς κλπ. Καὶ κατὰ τόπους τὰ ἐγκώμια αὐτὰ διαφέρουν, ἔχουν μύριες παραλλαγές.

* * *

Οἱ μποναμάδες τῆς πρωτοχρονιᾶς εἶναι κι' αὐτοὶ ἔθιμο ἑλληνικὸ καὶ παλαιότατο. Ὁ ἀρχαῖος συγγραφεὺς Ἀθήναιος ἀναφέρει ὅτι οἱ πρόγονοί μας στὴν ἀρχαιότητα ἀντήλλασσαν μεταξύ τους δῶρα τὴν πρώτη τοῦ χρόνου. Καὶ τὰ δῶρα αὐτὰ ἐλέγοντο «ἐπινομῆδες». Αὐτὴ ἡ συνήθεια ἐπέρασε κατόπι καὶ στὸν Ἑλληνισμὸ τοῦ Βυζαντίου. Καὶ ἔφθασε τέλος καὶ ἕως τὶς μέρες μας. Μὰ ἡ ὀνομασία «ἐπινομῆδες» σιγὰ - σιγὰ ἔπαθε παραφθορὲς καὶ φαίνεται πὼς μὲ τὴν τριβὴ τοῦ χρόνου ἔγινε σιγὰ - σιγὰ «ποναμάδες», «μποναμάδες» καὶ «μπουναμάδες». Ὁ μποναμᾶς λοιπὸν δὲν εἶναι οὔτε λέξι οὔτε συνήθεια ξένη, ὅπως πιστεύουν μερικοί. Εἶναι καθαρὰ καὶ γνήσια ἑλληνική.

* * *

Τὴν παραμονὴν λοιπὸν τῆς πρωτοχρονιᾶς τραγουδοῦν τὰ παιδιὰ τὰ κάλαντα καὶ τὴν ἄλλη μέρα γίνεται ἀνταλλαγὴ μποναμάδων. Μὰ δὲν εἶναι μονάχα αὐτὰ τὰ ἔθιμα τοῦ χαιρετισμοῦ τῆς πρωτοχρονιᾶς στὴν Πατρίδα μας. Ὑπάρχουν καὶ ἄλλα περίεργα καὶ λιγώτερης σημασίας ἔ-

(Συνέχεια στὴ σελίδα 360)

Ἔφκιαναν γιὰ τὰ κάλαντα ἕνα βαποράκι.

45. (Συνέχεια)

Όλη νύχτα οἱ φίλοι του ἔμειναν ἄγρυπνοι· δὲν τὸν ἄφηναν ἀπὸ κοντά, νὰ μὴ σκοτωθῇ. Τρεῖς μέρες καὶ τρεῖς νύχτες ὁ Ἀλέξανδρος ἔμεινε χωρὶς νὰ κοιμηθῇ, χωρὶς νὰ φάῃ, χωρὶς νὰ λουστῇ. Πρόσταξε νὰ φέρουν στὸ κρεββάτι του τὸ πτῶμα τοῦ Κλείτου κι' ἔπεφτε ἀπάνω του θρηνώντας. Ὅταν πιὰ τοῦ πῆραν τὸ πτῶμα καὶ τὄθαψαν ὁ Ἀλέξανδρος κυλίστηκε πίστομα χάμω κι' ἔκλαιε καὶ χτυποῦσε μὲ τὶς γροθιές του τὴ γῆ.

Τοῦ κάκου οἱ φίλοι του τὸν παρηγοροῦσαν. Τοῦ κάκου ὁ Ἀνάξαρχος προσπαθοῦσε νὰ τοῦ ἀποδείξῃ πῶς ὁ Κλεῖτος ἦταν ἄξιος θανάτου γιατὶ πρόσβαλε τὸ ἱερὸ πρόσωπο τοῦ βασιλιᾶ. Κι' ὅταν εἶδε πὼς ὁ βασιλιᾶς ἔμενε ἀπαρηγόρητος, ἄρχισε νὰ τοῦ μιλῇ γιὰ τὴν ἀθανασία τῆς ψυχῆς καὶ πὼς μιὰ μέρα, μετὰ θάνατο, θὰ συναντήσῃ τὴν ψυχὴ τοῦ Κλείτου στὰ Ἠλύσια πεδία καὶ θὰ συμφιλιωθοῦν.

— Βγάλτε τον ἔξω! πρόσταξε ὁ Ἀλέξανδρος. Δὲν θέλω νὰ τὸν ἀκούω!

Κι' ἔπεσε πάλι πίστομα καὶ φώναζε τὸν σκοτωμένο.

Κεφ. 62.

Ὁ στρατὸς ἦταν ἀνάστατος. Γίνηκαν πολλὰ κόμματα, μάλλωναν. Ἄλλοι ἔπαιρναν τὸ μέρος τοῦ Ἀλέξανδρου, ἄλλοι τοῦ Κλείτου. Οἱ πιὸ φρόνιμοι ἀρχηγοί, ὁ Περδίκκας, ὁ Κρατερός, ὁ Πτολεμαῖος καὶ μαζί τους κι' ὁ Στέφανος προσπαθοῦσαν νὰ ἐπιβάλουν πειθαρχία.

— Δὲν εἶναι δουλειά σας νὰ κρίνετε καὶ νὰ ἐπικρίνετε τὰ ἔργα τοῦ βασιλιᾶ, τοὺς ἔλεγαν. Μὴ μαλλώνετε. Κανεὶς δὲ φταίει. Φταίει τὸ κρασί.

Μὰ ὁ Καλλισθένης ὁ φιλόσοφος εἶχε πάρει θάρρος, δὲν μποροῦσε πιὰ νὰ κρατηθῇ:

— Εἴμαστε Ἕλληνες, φώναζε, δὲν εἴμαστε βάρβαροι. Δὲν προσκυνοῦμε. Ἤρθαμε ἐδῶ νὰ ὑποτάξουμε τοὺς Ἀσιάτες, νὰ τοὺς φέρουμε τὸν πολιτισμό μας, ὄχι νὰ μᾶς ὑποτάξουν αὐτοὶ καὶ νὰ μᾶς κάμουν βάρβαρους. Δὲ θέλουμε πλούσιες στολὲς κι' ἀρώματα καὶ δουλοπρέπειες. Θὰ τὰ γράψω ὅλα αὐτά, ἕνα ἕνα, στὴν ἱστορία μου, νὰ μάθουν οἱ μελλούμενες γενεὲς τὴν ἀλήθεια. Ἐσεῖς κρατᾶτε κοντάρι, τί μπορεῖτε νὰ κάμετε; Ἐξουσιάζετε μονάχα τὸ σῶμα. Τίποτα ἄλλο. Ἐγὼ κρατῶ τὸ κοντύλι καὶ γράφω. Κι' ἐξουσιάζω τὴν ψυχή.

Σήκωνε ψηλὰ τὸ κοντύλι του καὶ τὸ κουνοῦσε σὰν κοντάρι.

— Ἀλλοίμονό σας! Ἀλλοίμονό σας! φώναζε. Ὅλα θὰ τὰ γράψω!

Γύρω ἀπὸ τὸν Καλλισθένη συγκεντρώθηκαν πλῆθος δυσαρεστημένοι. Πολλοὶ Μακεδόνες, πολλοὶ Ἕλληνες, μερικοὶ ἀρχηγοί.

— Ἡσύχασε, μὴ φωνάζεις! ἔλεγε στὸν ἀγριεμένο φιλόσοφο ὁ Στέφανος. Ἂν θὲς τὸ καλό σου, σώπα!

Μὰ ὁ Καλλισθένης εἶχε συνεπαρθῇ, μὴνες τώρα παρακαλουθοῦσε τὸν Ἀλέξανδρο νὰ φέρνεται σὰν Ἀσιάτης μονάρχης καὶ κρατιόταν· τώρα ὅμως ξεσποῦσε.

— Εἶμαι Ἕλληνας φιλόσοφος, φώναζε, μαθητὴς τοῦ Ἀριστοτέλη, ἔχω εὐθύνη!

— Ἔχει δίκιο ὁ Καλλισθένης, ἀκούστηκε τότε μιὰ δυνατὴ φωνή. Δὲν ἤρθαμε νὰ χάσουμε τὴν ἐλευθερία μας!

Ὁ Στέφανος στράφηκε. Εἶδε τὸ φίλο του τὸν Ἑρμόλαο νὰ φωνάζῃ. Σήκωνε τὸ μπράτσο του μὲ τὴ βαθειὰν ἀκόμη πληγὴ καὶ τὸ κουνοῦσε ἀπειλητικά. Δίπλα του στέκουνταν ὁ Χαρικλῆς καὶ φώναζε ἀγριεμένος:

— Κάτω ὁ τύραννος! Κάτω ὁ τύραννος!

— Ἑρμόλαε! τοῦ φώναξε ὁ Στέφανος.

— Ἔχει δίκιο, ἐξακολούθησε ὁ Ἑρμόλαος. Ξέρεις πόσο ἀγαπῶ καὶ θαυμάζω τὸν Ἀλέξανδρο. Πλάτυνε τὰ σύνορα τῆς πατρίδας, τάφτασε ὡς τὰ πέρατα τοῦ κόσμου. Μὰ θέλει νὰ στενέψῃ τὰ σύνορα τῆς ψυχῆς μας. Καλύτερα νᾶμαστε ἐλεύτεροι σ' ἕνα μικρὸ χωριὸ παρὰ σκλάβοι σὲ μιὰν ἀπέραντη αὐτοκρατορία!

Πλῆθος Μακεδόνες ἔτρεξαν, κύκλωσαν τὸν Ἑρμόλαο καὶ τὸν ἄκουγαν μὲ θαυμασμό.

— Εἴμαστε μαζί σου! Εἴμαστε μαζί σου! τοῦ φώναζαν κουνώντας τὸ κοντάρι τους. Ἐλευθερία! Ἐλευθερία!

Σήκωνε ψηλὰ τὸ κοντύλι του καὶ τὸ κουνοῦσε σὰν κοντάρι.

Ὁ Στέφανος πῆρε ἀπὸ τὸ μπράτσο τὸ φίλο του.

— Πᾶμε! τοῦ εἶπε.

Ἔκαμαν μερικὰ βήματα. Μπῆκαν σ' ἕνα κῆπο, κάθισαν κάτω ἀπὸ μιὰ ροδιά. Ὁ βραδινὸς ἀγέρας ἦταν γεμᾶτος μυρωδιές.

— Ἑρμόλαε, εἶπε μὲ γλυκειὰ φωνὴ ὁ Στέφανος, ἡσύχασε. Μὴν κάνεις ἔτσι, ἄκουσέ με.

Κι' ἄρχισε νὰ τοῦ μιλάῃ γιὰ τὸν Ἀλέξανδρο, πῶς ἦταν ἡ Μακεδονία πρὶν ἀπὸ αὐτόν, πῶς ἦταν ὅλη ἡ Ἑλλάδα. Καὶ τώρα! Ὡς ποῦ ἔχουν φτάσει τὰ σύνορά μας! Κοίταξε! Κοίταξε!

Μὲ τὴν αἰχμὴ τοῦ κονταριοῦ του χάραξε ἀπάνω στὸ χῶμα τὸ νέο χάρτη τῆς Ἑλλάδας.

Μὰ ὁ Ἑρμόλαος κουνοῦσε τὸ κεφάλι.

— Θυμήσου, ἐξακολούθησε ὁ Στέφανος, πῶς πλαντοῦσες μέσα στὴ στενὴ Μακεδονία. Θυμήσου μιὰ μέρα σπίτι μου, στὴν Πέλλα, πῶς φώναζες μιλώντας γιὰ τὴ μικρή μας χώρα: «Πλαντῶ!» κι' ὅλοι γελάσαμε· καὶ μοναχὰ σὺ ἔνοιωθες ὅ,τι ἔνοιωθε κι' ὁ Ἀλέξανδρος: πὼς ἡ πατρίδα ἦταν μικρὴ κι' ἔπρεπε νὰ μεγαλώσῃ, νὰ μὴν πλαντάζουμε. Τὸ θυμᾶσαι;

— Τίποτα δὲν ξέχασα! ἀποκρίθηκε μ' ἔξαψι ὁ Ἑρμόλαος. Τίποτα δὲν ξέχασα. Μὰ τί σημασία ἔχουν ὅλα αὐτά; Πάλι φωνάζω: «Πλαντῶ!», ὄχι πιὰ γιὰ τὶ ἡ πατρίδα εἶναι στενή, παρὰ γιατὶ τοῦτος ὁ Ἀλέξανδρός σου θέλει νὰ μοῦ ἀφαιρέσῃ τὴν ἐλευθερία μου!

— Μὴν ἀκοῦς τὸν παραξενιάρη αὐτὸν φιλόσοφο, τὸν Καλλισθένη. Αὐτὸς εἶναι διαρκῶς μεθυσμένος. Ξέρει νὰ μιλάῃ καὶ νὰ πειράζῃ, μυαλὸ ὅμως δὲν ἔχει.

— Ὁ Καλλισθένης, ἀποκρίθηκε ὁ Ἑρμόλαος μὲ θυμό, εἶναι ἐλεύθερος ἄνθρωπος. Μὴν τὸν βρίζῃς. Ὅταν στὴν Περσέπολι γλεντοῦσε πάλι ὁ βασιλιᾶς, ὅλοι, Ἕλληνες καὶ βάρβαροι, ὅταν τελείωσε τὸ συμπόσιο ἔπεσαν καὶ τὸν προσκύνησαν. Κι' ὁ βασιλιᾶς μετὰ τὸ προσκύνημα φιλοῦσε τὸν καθένα κι' ἔφευγε. Κι' ἕνας μονάχα στάθηκε ὄρθιος, ὁ Καλλισθένης. Ὁ Ἀλέξανδρος τοῦ ἀρνήθηκε τὸ φίλημα. Μὰ ὁ Καλλισθένης γέλασε κι' εἶπε: «Ἔχασα ἕνα φιλὶ μὰ κέρδισα τὴ λευτεριά μου!»

Πρώτη φορὰ ἔβλεπε ὁ Στέφανος τὸν Ἑρμόλαο νὰ μιλάῃ μὲ τόσο πάθος. Τὸν κοίταξε καλὰ καλά.

— Τί ἔπαθες, Ἑρμόλαε; τοῦ εἶπε.

— Τίποτα, ἀποκρίθηκε ὁ Ἑρμόλαος. Ἀκούω τὴν καρδιά μου, Στέφανε, βλέπω τί γίνεται κάθε μέρα, παρακολουθῶ πῶς ἀλλάζει ὁ Ἀλέξανδρος ἀπὸ Ἕλληνας σιγὰ σιγὰ καὶ γίνεται Ἀσιάτης.

(Ἀκολουθεῖ)

Κ. ΦΑΛΤΑΪΤΣ

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ ΣΤΗΝ ΗΠΕΙΡΟ

Ἕνα κομμάτι πρωτοχρονιάτικη πῆττα, ἕνα φελλί, ἦτο καὶ εἶναι ἀφιερωμένο στὴν Ἤπειρο, πάντοτε γιὰ τὸ βοσκό. Μαζὶ μὲ τὴν πῆττα καὶ μιὰ τσῶτρα ἢ πλόσκα κρασί.

Ἀλλὰ τώρα θὰ πάρουν τὸ μερίδιό τους καὶ οἱ στρατιῶται μας ποὺ πολεμοῦν ἐκεῖ ψηλά.

Μπορεῖ νὰ εἰπῇ κανεὶς ὅτι ἡ πρωτοχρονιὰ εἰς τὴν Ἤπειρο τὴν ἐλευθέρα καὶ τὴν Βόρειο Ἤπειρο ποὺ τώρα τὴν ἐλευθέρωσεν ὁ στρατός μας εἶναι ἀφιερωμένη κυρίως εἰς τὸν βοσκό.

Κάθε χωριὸ ἔχει ἕνα, δύο, τρεῖς, τέσσαρες, πέντε κοινοτικοὺς βοσκούς. Καὶ κάθε οἰκογένεια, πέντε, δέκα, δεκαπέντε γιδοπρόβατα. Ἰδίως γίδια. Τὰ παίρνει καὶ τὰ βόσκει ὁ κοινοτικὸς βοσκός. Σχηματίζονται κοπάδια ἀπὸ πεντακόσια ἕως ἑπτακόσια ζῶα. Τὸ βράδυ ὁ βοσκὸς γυρίζει τὰ ζῶα στὸ χωριὸ καὶ αὐτὰ καθὼς προχωροῦν ξεκόβουν μόνα των καὶ πηγαίνουν στὸ σπίτι τοῦ κυρίου των.

Πρωτοχρονιάτικη δὲ ἀμοιβὴ τοῦ βοσκοῦ ἕνα κομμάτι πῆττα ἀπὸ κάθε σπίτι καὶ μιὰ τσῶτρα κρασί, ἢ ἕνα παγοῦρι ρακί.

Τὸ ἐθνικὸ φαγητὸ τῶν Ἠπειρωτῶν εἶναι ἡ πῆττα. Πῆττα ἀπὸ κρέας, ἀπὸ τυρί, ἀπὸ γάλα ἢ ἀπὸ χόρτα τοῦ βουνοῦ. Ἀλλὰ οἱ Ἠπειρῶται ἔχουν καὶ ἰδιαιτέραν προτίμησι στὸ κρέας. Ἡ δίαιτά των λοιπὸν εἶναι συνυφασμένη μὲ τὶς πῆττες, ποὺ πάλι γίνονται ἀπὸ κρέας ἢ γάλα καὶ μὲ τὸ κρέας τὸ τυρί, τὸ βούτυρο, τὸ γάλα. Καὶ κάθε καινούργιο χρόνο ὁ βοσκὸς ποὺ τόσες ὑπηρεσίες προσφέρει βόσκων τὰ γιδοπρόβατα τοῦ κόσμου δέχεται τὴν εὐγνωμοσύνη τοῦ χωριοῦ. Τί ὡραιότερη δὲ εὐγνωμοσύνη ἀπὸ ἕνα κομμάτι ἠπειρώτικη πῆττα!

Θὰ τεμαχισθῇ εἰς ἀρκετὰ κομμάτια ἡ πῆττα καὶ τὸ μεγαλείτερο θὰ σταλῇ εἰς τὸν βοσκό. Τὸ λέγουν «φελλὶ τοῦ βοσκοῦ».

Ἀλλὰ οἱ Ἠπειρῶται ἐφέτος θὰ κάνουν μεγαλείτερες πῆττες. Γιατὶ δὲν θὰ δώσουν μόνον εἰς τὸν βοσκόν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν στρατό. Καὶ πολλὰ σπίτια θὰ κάνουν βασιλιάτικη πῆττα ἰδιαιτέρως γιὰ τοὺς στρατιώτας. Πολλὲς πῆττες, χιλιάδες πῆττες, ἀμέτρητες. Θὰ τὶς πᾶνε στοὺς στρατιώτας, στὰ «παιδιὰ» ὅπως μὲ ἀγάπη λέγονται οἱ πολεμισταί μας.

Εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἀνάνδρου ἐπιθέσεως τῆς 28 Ὀκτωβρίου αἱ Ἠπειρώτισσαι ἐκουβαλοῦσαν τὰ πολεμεφόδια καὶ τὰς τροφὰς καὶ ἔσερναν τὰ κανόνια καὶ τὰ ἀνέβασαν εἰς τὰ βουνά, καὶ ἐβοήθησαν μὲ κάθε τρόπο γιὰ νὰ διωχθῇ ὁ κάκιστος ἐπιδρομεύς. Νὰ φύγῃ ὁ Ἰταλός.

Τώρα οἱ στρατιῶται μας προχωροῦν νικηταί. Ἀλλὰ εἶναι ἀκόμη στὰ βουνά. Ἀπὸ ὅλην τὴν Ἑλλάδα τοὺς στέλλονται δῶρα. Δῶρα κάθε λογῆς. Αἱ Ἠπειρώτισσαι θὰ δώσουν τὸ συγκινητικώτερο. Θὰ ἀνεβοῦν πάλι στὰ βουνὰ καὶ θὰ πᾶνε εἰς τὸν στρατὸ πῆττες ποὺ τὰς ἑτοίμασαν εἰδικῶς γιὰ τοὺς μαχητάς...

Κρεατόπηττες νοστιμώτατες μὲ τυρὶ μέσα καὶ αὐγὰ καὶ μπόλικο βούτυρο. Καὶ θὰ συνοδεύεται τὸ δῶρον μὲ μιὰ πλόσκα κρασί. Γιατὶ ἡ πῆττα δὲν πηγαίνει ποτὲ μοναχή. Θὰ ξαναγυρίσουν οἱ πολεμισταί μας εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ 1821. Τὸ ξύλινο στόμα τῆς πλόσκας θὰ περιφέρεται ἀπὸ στόμα σὲ στόμα.

Καὶ αἱ εὐχαὶ θερμαὶ καὶ πατριωτικαὶ θὰ στρέφωνται γύρω ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴ νίκη καὶ τὸν ἑλληνικὸ θρίαμβο.

Καὶ ἄλλες πῆττες θὰ συνοδεύωνται μὲ ἕνα παγοῦρι ρακί. Καὶ αἱ εὐχαὶ θὰ ἀντιλαλοῦν θερμότατα στὰ χιονισμένα βουνά.

«Ἄϊντε ὠρὲ καὶ στὴ Ρώμη».

Μαζὶ λοιπὸν μὲ τὸ βοσκὸ θὰ ἑορτάσουν ἐφέτος καὶ θὰ γευθοῦν τὴν θαυμασία βασιλιάτικη πῆττα τῆς Ἠπείρου καὶ οἱ στρατιῶται μας.

Τὰ μικρὰ Ἠπειρωτόπουλα τραγουδοῦν τὰς ἡμέρας αὐτὰς τὰ κάλλανδα μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο, ποὺ ὑπενθυμίζει πανάρχαια ἔθιμα ποιμενικά.

«Κόλιντρα, μέλιντρα
δυὸ χιλιάδες πρόβατα
καὶ τρεῖς χιλιάδες γίδια
σοῦ βόσκω τὰ κατσίκια
στὸ μέγα τὸ χωράφι
χειμῶνα καλοκαῖρι
καὶ μένα κολιντρίτσα».

Ἀλλὰ μαζὶ μὲ τὰ παιδιὰ τῆς Ἠπείρου θὰ τραγουδήσουν ἐφέτος τὰ «κόλινδρα» καὶ οἱ ἐλευθερωταὶ στρατιῶται μας. Καὶ θὰ γευθοῦν τὶς θαυμάσιες πῆττες χωρὶς νὰ στερηθῇ καὶ τὸ μερίδιόν του ὁ καλὸς βοσκός.

Ἡ τσῶτρα περιφέρεται ἀπὸ στόμα σὲ στόμα.

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΟ ΔΙΗΓΗΜΑ

Ο ΑΡΚΟΥΔΟΣ

Ἡ Ἄρτεμις εἶναι σήμερα λίγο λυπημένη. Εἶναι ἡ πρώτη πρωτοχρονιὰ ποὺ δὲν στολίζει τὸ κάτασπρο κρεββατάκι της ὁ Ἄρκουδος. Εἶναι ἄρκουδος βελουδένιος, μὲ μαλακιὰ κι' ἁπαλὴ κίτρινη προβιά, ποὺ κάποτε εἶχε δυὸ καφεδιά, ἤρεμα γλυκὰ ματάκια καὶ ποὺ σήμερα τὸν πῆραν τὰ γερατειά, καὶ τὰ μάτια του κρύφτηκαν κάτω ἀπὸ τὸ βελούδινο πίλημα.

Πόσα δὲν ξέρει ἀλήθεια ὁ Ἄρκουδος τῆς Ἀρτεμούλας. Αὐτὸς ἄκουγε τὸ παιδικό της παράπονο, ὅταν παιδούλα μικρὴ ἔνοιωθε τὴν καρδιά της βαρειὰ καὶ τὰ μάγουλά της μουσκεμένα, ἐπειδὴ ἡ μαμά της μίλησε λίγο αὐστηρὰ καὶ τὴν μάλλωσε γιὰ τὶς ἀταξίες της. Αὐτὸς δεχότανε τὰ φιλιά της, ὅταν τρελλὴ ἀπὸ χαρὰ ποὺ ἔβλεπε νὰ ξεπληρώνεται κάποια τρελλὴ ἀποθυμιά της ἔτρεχε νὰ τὴν μεταδώσῃ σὲ κεῖνο τὸ παιχνίδι, ποὺ εἶχε πάρει κάτι ἀπὸ τὴν ψυχή της, ποὺ εἶχε ντυθῆ μὲ τῆς φαντασίας της τὴν πορφυρὴ χλαμύδα κι' εἶχε μεταμορφωθῆ σὲ μιὰ παντοδύναμη πηγὴ παρηγοριᾶς, χαρᾶς καὶ ἀκατάλυτης φιλίας. Ὁ Ἄρκουδος ποτὲ δὲν τὴν γέλασε τὴν Ἀρτεμούλα. Αὐτὸς γελοῦσε στὴ χαρά της καὶ πονοῦσε στὴν πίκρα της. Αὐτὸς ἀποκρινότανε στὴ μυστικὴ κουβέντα τῆς καρδιᾶς της μὲ μαγικὴ γλῶσσα καὶ τῆς ἔλεγε τὰ λόγια ποὺ ποθοῦσε ν' ἀκούσῃ ἡ τρυφερή της ψυχή. Ἕνας φίλος ποὺ ποτὲ δὲν τὴν πίκρανε, ποτὲ δὲν τὴν ἀπογοήτεψε, ποτὲ δὲν τὴν ἔκανε νὰ πονέσῃ. Δὲν τῆς εἶπε λόγια πειραχτικὰ καὶ δὲν τῆς ἔκανε πείσματα. Δὲν τῆς πῆρε ποτὲ τὰ γλυκά της, δὲν τῆς χάλασε ποτὲ τὸ παιγνίδι της Ἕνας φίλος ἀληθινός.

Ὡς τώρα ποὺ ἡ Ἀρτεμούλα μεγάλωσε καὶ τελείωσε τὸ Γυμνάσιο κι' ἔγινε ἡ δεσποινὶς Ἄρτεμις, ἡ ἄξια καὶ δραστήρια Φαλαγγίτισσα, ὁ Ἄρκουδος ἐξακολουθοῦσε νὰ κρατᾶ τὴν προνομιακή του θέσι καὶ νὰ στολίζῃ τὸ κατάλευκο παρθενικό της κρεββάτι. Ἔτσι, καθὼς καθότανε μπροστὰ στὸ μαξιλάρι τῆς μέσης, φαινότανε σὰν κλειδοκράτορας τοῦ παραδείσου τῶν ὀνείρων τῆς Ἀρτεμούλας. Μήπως αὐτὸς δὲν τὴν συντρόφεψε χρόνια καὶ χρόνια στὰ ὄνειρά της; Τὸν ἔπαιρνε στὴν ἀγκαλιά της, σὰν ἀδελφάκι καὶ ὅταν σὲ λιγάκι, πάνω στὰ κλεισμένα της βλέφαρα ξετυλιγόταν ἡ ρόδινη κορδέλλα τῆς φαντασίας της, ὁ Ἄρκουδος εἶχε πάντα κάποιο ρόλο νὰ παίζῃ. Γινότανε τότε ἕνα ζωηρὸ παιδάκι κι' ἔπαιζε μὲ τὴν Ἀρτεμούλα τὸ κρυφτὸ σὲ παραδεισένιους κήπους.

Πῶς νὰ μὴ νοιώσῃ λοιπὸν λύπη ἡ δεσποινὶς Ἄρτεμις τώρα ποὺ εἶδε νὰ λείπῃ ὁ Ἄρκουδος ἀπὸ τὴ θέσι του; Εἶναι ἀλήθεια πὼς τῆς ἔλειψε μέρες τώρα. Περίμενε ἥσυχος, μέσα στὸ πράσινο καρροτσάκι τῆς κούκλας, σὲ μίαν αἴθουσα γεμάτη παιχνίδια. Νὰ ποὺ βρῆκε μιὰ μέρα κι' αὐτὸς τὴ συντροφιὰ τῶν ὁμοίων του. Ὡστόσο κι' αὐτὸς μπορεῖ νὰ ἦταν κακοκαρδισμένος ποὺ ἔχασε τὶς συνήθειες του καὶ τὴν ἀγάπη τῆς μεγάλης του φιλενάδας. Περίμενε νάρθῃ ἡ σειρά του γιὰ νὰ τὸν βάλουνε πάλι νὰ ζητήσῃ κάποια παιδικὴ ἀγκαλιά. Θ' ἄκουγε πάλι μιὰ μικρὴ καρδούλα νὰ χτυπᾶ καὶ νὰ τοῦ λέῃ μυστικὰ καὶ θὰ θυμότανε μιὰ παληὰ καλὴ ἐποχὴ ποὺ ἡ Ἀρτεμούλα τὸν ἔπαιρνε νὰ κοιμηθῇ στὴν ἀγκαλιά της.

Ἡ δεσποινὶς Ἄρτεμις, ὅταν τὸν ἔδωσε στὴ μαμά της τὸν Ἄρκουδο, γιὰ νὰ τὸν παραδώσῃ μαζὶ μὲ τὸ κουκλίστικο καρροτσάκι καὶ ἄλλα παιχνίδια στὸ τμῆμα συγκεντρώσεως παιχνιδιῶν γιὰ τὰ παιδιὰ τῶν στρατιωτῶν μας τοῦ Πατριωτικοῦ Ἱδρύματος εἶχε νοιώσει χαρά. Τῆς φαινότανε πὼς ἔδινε στὰ παιδάκια ἕνα κομμάτι δικό της, ἕνα κομμάτι τοῦ ἑαυτοῦ της. Καὶ τί ἄλλο πρέπει νὰ κάνῃ ἕνα κορίτσι σὲ τέτοιες περιστάσεις ὅταν εἶναι μάλιστα καὶ Φαλαγγίτισσα;

Κι' ὡστόσο, τώρα τὴν Πρωτοχρονιὰ ἡ Ἀρτεμούλα ἔνοιωσε κάποια λύπη. Τῆς φάνηκε πὼς ὁ Ἄρκουδος φεύγοντας πῆρε μαζί του τὰ καλὰ παιδιάστικα χρόνια, μὲ τὶς περιωρισμένες καὶ σχολικὲς μονάχα εὐθῦνες, μὲ τὶς ἄδολες χαρὲς καὶ τὶς λῦπες. Τῆς φάνηκε ἀκόμα πὼς ἀπὸ 'δῶ καὶ πέρα ἄνοιγε ἕνα καινούργιο στάδιο στὴ ζωή της, πὼς ἀπὸ δῶ καὶ πέρα ἦταν μεγάλη.

Ἔκλεισε τὰ μάτια καὶ φαντάσθηκε μιὰ μελαχροινή, γλυκειὰ παιδούλα, νὰ σφίγγῃ στὴν ἀγκαλιά της μὲ τρελλὴ χαρὰ τὸ ἀγαπημένο της παιχνίδι κι' ἕνα στρατιώτη νὰ δακρύζῃ ἀπὸ χαρὰ στὴ σκέψι πὼς ἡ κορούλα του δὲν στερήθηκε τὸ πρωτοχρονιάτικο δῶρο της. Κι' ἡ Ἀρτεμούλα δὲν ζήλεψε. Κάτι φτερούγισε μέσα της κι' ἕνα δάκρυ κύλησε ἀπὸ τὰ μάτια της.

ΓΕΩΡΓ. ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗ

1

Εὐτυχισμένο
Χρόνος
καί μέ τή

5

1) Ἕνας πυρ
κάπου εἰς τὸ
φει δυὸ λέξει
του ἐν ἀναμο
ματος διὰ ν
λιν βολήν. 2
βόλο μας με
που στὸ Μέτ
χίση ἡ μάχη-
ροι μας πα
τὰς ὁδοὺς
μετὰ τὴν θρι
κην των. "
ποὺ ὁδηγεῖ
τσᾶν. Εἰς τ
ται ἡ κατά
τοῦ Μοράβα
ποψις ἑνὸς τ
των. Ἀλβα

2

3

...ς ὁ καινούργιος
...1941
... Νίκη!

4

...οβολητής μας
...Μέτωπον γρά-
...ς στὴν μητέρα
...νὴ τοῦ συνθή-
...ὰ ἀρχίση πά-
...) Ἕνα πυρο-
...ταφέρεται κά-
...ωπο πρὶν ἀρ-
... 3) Οἱ φαντά-
...ρελαύνουν εἰς
...τῆς Κορυτσᾶς
...αμβευτικὴν νί-
... Ἕνας δρόμος
...εἰς τὴν Κορυ-
...ο βάθος φαίνε-
...λευκη κορυφὴ
... 4) Γενικὴ ἄ-
...ὸν καταληφθέν-
...ικῶν χωρίων.

ΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟ ΜΑΣ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΦΙΛΟΙ

Ὑπὸ Μ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

41. (Συνέχεια)

Ὁ καραβοκύρης χαμογέλασε.

— Περίμενε νὰ τὴ δῇς στὶς καλές της... Σὰ φυσήση Θρακιᾶς καὶ μανιάση καὶ σηκωθοῦν τὰ κύματα βουνά... τότες ποὺ οὐρλιάζει σὰ λύκαινα λυσσασμένη... καὶ τὰ λέμε, νεούτσικε...

— Θάμουνα πολὺ εὐχαριστημένος νὰ τὴ χαρῶ κι' ἔτσι...

Τὸ μάτι τοῦ κὺρ Θόδωρου ξεχώρισε μέσα στὴ θαμπὴ ἀντιφεγγιὰ τῶν ἀστέρων, ζερβά, σὲ μικρὴ ἀπόσταση στεριά.

— Νά, ἡ Πάτμος, εἶπε. Λογαριάζω πὼς μὲ τὸ δρόμο ποὺ τραβᾶμε θὰ βρεθοῦμε τὰ ξημερώματα στὴ Λέρο. Ὅλη τούτη ἡ περιοχὴ εἶναι βασίλειο τῶν κουρσάρων. Ἔχω καιρὸ νὰ περάσω ἀπὸ τοῦτα τὰ νερά... τώρα καὶ πέντε χρόνια... Τὴν τελευταία φορὰ μάλιστα εἶδα κι' ἔπαθα νὰ ξεφύγω ἀπὸ τρεῖς Σαρακηνὲς φοῦστες ποὺ μὲ εἶχαν μπλοκάρει. Ταξίδευα μ' ἕνα σαπιοκάραβο φορτωμένο ὣς τὰ μπούνια μὲ λάδι καὶ ξεροὺς καρπούς... Μὰ τὰ κατάφερα μιὰ χαρά.

Ξημερώνοντας πέρασαν κοντὰ ἀπὸ ἕνα ξερονήσι. Πάνω σ' ἕνα βράχο ὁ Δημήτρης εἶδε ἕνα ἀγριόγιδο ποὺ στηλώνοντας τὰ μπροστινά του πόδια σ' ἕνα βράχο κοίταζε πέρα κατὰ τὸ πέλαγο καὶ σήκωνε τὴ μουσούδα του σὰ νὰ μυριζόταν τὸν ἀέρα.

— Τί λὲς κὺρ Θόδωρε, εἶπε στὸν καραβοκύρη. Ἂν ἀράζαμε δῶ πέρα... Βλέπω χοντρὸ κυνήγι καὶ θὰ περνούσαμε μιὰ χαρὰ τὴν ὥρα μας ὣς ποὺ νὰ βραδυάση.

— Τὸ καλλίτερο ποὺ ἔχομε νὰ κάνουμε ἀποκρίθηκε αὐτὸς κι' ἔδωσε διαταγὴ νὰ βάλουν γραμμὴ κατὰ ἕνα ψηλὸ κάβο ποὺ ἡ λάμψη τῆς αὐγῆς τὸν ἔκανε νὰ ροδίζη πάνω ἀπὸ τ' ἀκίνητα νερὰ σὰ νἆταν ἀπὸ κοράλλι.

Θάμνοι μικροὶ ὁλοῦθε στρατὶ πατημένο δὲν ξεχώριζε πουθενὰ κι' οὔτε ἴχνος ἀνθρώπου. Βράχια παντοῦ· μόνο πρὸς τ' ἀνατολικὰ εἶχε ἀμμουδιὰ ὅπου λογάριαζαν ὅταν ψηλώση ὁ ἥλιος καὶ φουντώση ἡ ζέστη νὰ ζητήσουν ἀνακούφιση στὴ δροσούλα τῆς θάλασσας.

Ὁ καραβοκύρης προνοητικὸς ὣς τόσο ἔστειλε δυὸ ναῦτες ψηλὰ γιὰ ν' ἀγναντεύσουν ὁλόγυρα μὴ φανῇ κανένα πλεούμενο κι' ἂν τύχη κι' εἶναι κουρσάρικο, νὰ πάρουν ἐγκαίρως τὰ μέτρα τους.

Σὲ κάτι τέτοια ἐρημονήσια ἔστηναν οἱ Σαρακηνοὶ καρτέρι καὶ πρόβαλναν ξαφνικὰ μπροστὰ στὰ πραματευτάδικα καράβια ποὺ εἶχανε τὴν ἀνοησία νὰ περάσουν ἀπὸ τοῦτα τὰ πελάγη.

— Ἐγὼ θὰ μείνω κοντὰ στὸ καράβι μου, εἶπε ὕστερα στοὺς τρεῖς φίλους. Τώρα σεῖς, πηγαίνετε ὅπου θέλετε, μοναχὰ νὰ μὴ μακρύνετε πολύ... κι' ἂν ἀκούσετε τὸ βούκινο νὰ σημάνη γυρίσετε τὸ γρηγορώτερο πίσω.

Ὁ Γρηγόρης καὶ ὁ Δημήτρης πήρανε τὰ κοντάρια καὶ τὰ τόξα τους καὶ τράβηξαν κατὰ τὸ βράχο ποὺ εἴχανε δῆ πιὸ πρὶν τ' ἀγριόγιδο. Ὁ Μιχαὴλ ὣς ἕνα σημεῖο τοὺς ἀκολούθησε... μὰ ἔμεινε πίσω καὶ τὸν ἔχασαν.

Ἡ γαλήνη ποὺ βασίλευε ὁλόγυρα μπῆκε σιγὰ σιγά, θαρρεῖς, καὶ στὴν ψυχή τους. Σὰ νὰ μὴν ἦσαν πιὰ κένταρχοι τῆς βασιλικῆς φρουρᾶς, σὰ νὰ μὴ βρίσκονταν σὲ πόλεμο... σὰ νὰ μὴν εἶχαν πάρει ἀπάνω τους ἔργο δύσκολο ποὺ μποροῦσε νὰ τοὺς στοιχίση καὶ τὴ ζωή, ἀπολησμονήθηκαν στὴν ὀμορφιὰ ποὺ τοὺς τριγύριζε κι' ἄρχισαν γλυκειὰ ὁμιλία γιὰ τοὺς ἀγαπημένους των κάτω κεῖ στὴ Θεσσαλονίκη.

— Ξέχασα νὰ σοῦ πῶ, εἶπε μιὰ στιγμὴ ὁ Δημήτρης, πὼς τὶς προάλλες ἦρθε κάποιος στρατιώτης καὶ μοῦ ἔφερε χαιρετισμοὺς ἀπὸ τὸν πατέρα καὶ τὴ Νανώ. Λογαριάζουν, λέει, νάρθουν στὴ βασιλεύουσα... καὶ μπορεῖ γυρίζοντας πιά, ἂν θέλη ὁ Θεός, νὰ τοὺς βροῦμε ἐκεῖ.

— Ἡ Νανώ; ρώτησε ὁ Γρηγόρης κι' ἔνοιωσε πὼς κοκκίνισε ἀπὸ τὴ χαρά του...

Πάντα τὴ θυμότανε. Ἡ ἀόριστη ὑπόσχεση ποὺ τῆς εἶχε δώσει τὴν ἡμέρα ποὺ ἔφυγε ἀπὸ κοντά της, τώρα ποὺ ἀνδρώθηκε πιὰ κι' ἀντίκρυζε τὴ ζωὴ μὲ πιὸ σταθερὲς καὶ ξεκάθαρες βλέψεις, ξελαγάρισε μέσα του κι' αὐτὴ κι' ἔπαιρνε ὅσο πήγαινε ὡρισμένη μορφή.

Ἡ Νανώ! Τρία χρόνια πέρασαν ἀπὸ τότε. Μὰ σὰ νὰ εἶχαν περάσει εἴκοσι. Τόσο ὁ μεταξὺ καιρὸς ἦταν γεμᾶτος ἀπὸ ἐπεισόδια καὶ συγκινήσεις. Κι' ὣς τόσο ἡ εἰκόνα της, τὸ ἴδιο ζωηρή, ἀνέβαινε κάθε τόσο στὴ θύμησή του.

Ναὶ θαρρεῖ πὼς τὴν βλέπει... Ἐκεῖ στὸν προθάλαμο μὲ τὰ ψηφιδωτὰ στ' ἀρχοντικὸ τοῦ Πρωτοσπαθάρη. Εἶχε πάει νὰ τὴν ἀποχαιρετήση.

— Πότε θὰ ξαναϊδωθοῦμε; τοῦ εἶπε.

Τί νὰ τῆς ἀπαντήση σὲ μιὰ τέτοια στιγμή; Ἄνοιγε μιὰ πόρτα γιὰ νὰ περάση σ' ἕνα καινούργιο κόσμο ποὺ ἤτανε ὁλότελα ἄγνωστός του. Θἄβρισκε ἄραγε τρόπο νὰ ξαναγυρίση κοντά της;

Κι' ὣς τόσο μὲ πεποίθηση ἀτράνταχτη, σὰν τοῦ ὑπαγόρευε τὰ λόγια κεῖνα ἡ ἴδια ἡ παντοδύναμη μοῖρα ἀπάντησε.

— Θὰ ξαναδωθοῦμε. Καὶ τῆς ἔσφιξε τὸ χέρι.

Πῶς ξαστέρωσε εὐτὺς τὸ πρόσωπό της! Ἔβγαλε τότε τὸ χρυσό της σταυρὸ καὶ τοῦ τὸν πέρασε στὸ λαιμό. Γιὰ νὰ τὸν φτάση μάλιστα ὑψώθηκε στὶς μύτες τῶν ποδιῶν της.

— Γιὰ νὰ σὲ βοηθάη καὶ νὰ σὲ φωτίζη ἡ χάρη του... πρόσθεσε.

Εἶχε μιὰ σοβαρότητα λέγοντας τοῦτα, σὰ νἄτανε μεγάλη!

Ὕστερα τὸν καμάρωσε κλίνοντας τὸ κεφάλι πρὸς τὸν ἀριστερὸ ὦμο καὶ χωρὶς νὰ πῇ τίποτε ἄλλο ἔφυγε τρέχοντας.

Δὲν τὴν ξαναεῖδε ἀπὸ τότε.

Θἄχη μεγαλώσει τώρα... Θἄχη ἀλλάξει ἴσως. Μὰ τὰ εὐγενικὰ χαρακτηριστικά... τὰ μάτια μὲ τὴν ξέχωρη κείνη στοχαστικὴ ἔκφραση θὰ μείνανε τὰ ἴδια βέβαια... Κοίταξε τὸ Δημήτρη ποὺ τῆς ἔμοιαζε γιὰ νὰ μπορέση νὰ φανταστῇ πιὸ ζωηρὴ τὴν εἰκόνα της.

— Γιατί μὲ κοιτάζεις; τὸν ρώτησε κεῖνος ποὺ ἔνοιωσε στὸ βλέμμα τοῦ φίλου του μιὰ παράξενη τρυφερότητα...

— Σὲ κοιτάζω; Ἃ ναί... δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω πῶς παραμέλησες νὰ μοῦ πῇς ἕνα τόσο εὐχάριστο νέο.

— Πῶς θἄρθη ἡ Νανώ; Δὲν παραμέλησα... περίμενε μονάχα μιὰ πιὸ κατάλληλη εὐκαιρία.

— Καὶ τὴν βρῆκες τώρα;

— Ὄχι, μὰ τὴν ἀλήθεια... τὸ εἶπα χωρὶς νὰ τὸ σκεφτῶ αὐτὴ τὴ στιγμή.

Μεσολάβησε σιωπὴ καὶ ξαφνικὰ ὁ Γρηγόρης εἶπε σοβαρά.

— Ἅμα γυρίσουμε ἀπὸ τὴν Κρήτη, θὰ μιλήσουμε γι' αὐτὸ τὸ ζήτημα.

— Καὶ βέβαια, εἶπε ὁ Δημήτρης στὸν ἴδιο τόνο

Ὁ ἥλιος ψήλωσε... Ἄρχισε νὰ κάνη ζέστη καὶ οἱ γλῶσσες τους στέγνωσαν.

(Ἀκολουθεῖ)

Πῶς ἀντικρύζουν τὰ Ἑλληνόπουλα τὶς μεγάλες ἱστορικές μας στιγμὲς

Ὁ Πόλεμος

Σελίδες ἀπὸ τὸ ἡμερολόγιο τοῦ μαθητοῦ Μιχαλάκη Στρούζα

4ον

ΣΤΟ ΤΡΑΠΕΖΙ

Στὸ τραπέζι, τὸ μεσημέρι τῆς ἴδιας μέρας, 28 Ὀκτωβρίου, καθίσαμε ὅλοι σιωπηλοί, στὴν ἀρχή.

Τώρα ποὺ γράφω, θυμοῦμαι ἕνα - ἕνα τὰ λόγια ποὺ εἰπώθηκαν ἀναμεταξύ μας σ' αὐτὸ τὸ ἀλησμόνητο γεῦμα, ἕνα γεῦμα ποὺ ὁ ἀδελφός μου ὁ Γιῶργος θὰ λάβαινε μέρος σ' αὐτὸ γιὰ τελευταία φορὰ καὶ μὲ τὴ στολὴ τοῦ φαντάρου.

Ποιὸς ξέρει ὕστερα ἀπὸ πόσον καιρὸ θὰ τὸν ξαναβλέπαμε ἀνάμεσά μας, ἢ κι' ἀκόμα ποιὸς ξέρει ἂν θὰ τὸν ξαναβλέπαμε, ἀφοῦ τὸ ἴδιο βράδυ θἄφευγε γιὰ νὰ πάῃ νὰ πολεμήσῃ...

Συνδυάζοντας τώρα τὰ λόγια καὶ τὰ περιστατικὰ αὐτοῦ τοῦ μεσημερινοῦ φαγητοῦ, ἔχω τὴν ἐντύπωσι πὼς ὁ πατέρας καὶ ἡ μητέρα μου ἐκάθησαν στὸ τραπέζι πολὺ συγκινημένοι καὶ πὼς τόσο ὁ ἕνας ὅσο κι' ἡ ἄλλη, προσπαθούσανε μὲ κάθε τρόπο νὰ κρύψουν τὴ συγκίνησί τους ἀπὸ μᾶς τὰ παιδιά.

Ἡ μητέρα εἶχε ἕνα χαμόγελο σὰν τῆς Παναγιᾶς τῆς παρηγορήτρας στὰ χείλη, ὅλη τὴν ὥρα, καὶ ἤτανε μὲ ὅλους μας ἀσυνήθιστα γλυκόλογη καὶ καλή.

Ὁ πατέρας, πάλι, λίγο μόλις καθήσαμε στὸ τραπέζι κι' εἶδε πὼς δὲν ἐμιλοῦσε κανένας, ἄρχισε νὰ κάνῃ χωρατὰ μ' ὅλους μας, τέτοια ποὺ πολὺ σπάνια τὸν βλέπαμε νὰ μᾶς κάνῃ σ' ἐξαιρετικὰ χαρούμενες περιπτώσεις. Ἰδιαίτερα εὔθυμος φαινότανε μὲ τὴ Μίκα καὶ τὸ Δημητράκη. Μιλώντας στὸν ἀδερφό μου τὸ Γιωργο, τοῦ εἶπε δυὸ φορὲς νὰ μὴν ξεχάσῃ νὰ φέρῃ ἀπὸ τὸ μέτωπο ἕνα μικρὸ ἰταλικὸ ἀεροπλάνο.

Πρᾶμα παράξενο, ὅμως, ὁ Δημητράκης οὔτε τὴν πρώτη οὔτε τὴ δεύτερη φορὰ φάνηκε πὼς δίνει καμμιὰ προσοχὴ στὸ ἀστεῖο. Ἔτσι, ὅταν τὴ δεύτερη φορά, ὁ πατέρας, ἔσκυψε ἀπὸ τὴ θέσι του γιὰ νὰ τοῦ τραβήξῃ τὴ μύτη, ὅπως τὄχε συνήθεια, καὶ γιὰ νὰ τὸν ρωτήσῃ γιατὶ δὲν μιλάει, ὁ Δημητράκης, ἀντὶς ν' ἀποκριθῇ, ἐκοκκίνισε, ἐχαμογέλασε κι' ἔγειρε τὸ κεφάλι πιὸ πολὺ πρὸς τὸ πιάτο του.

Τότε, ἡ Μίκα, σηκώνοντας ψηλὰ τὸ χεράκι της μὲ τὸ πηρούνι, ρώτησε:

— Εἶναι κακὸ πρᾶμα ὁ πόλεμος, μπαμπᾶ;

— Ὅταν πολεμᾶς γιὰ ν' ἁρπάξῃς τὶς καραμέλες τοῦ Δημητράκη, ὁ πόλεμος ποὺ κάνεις εἶναι κακός. Ὅταν πάλι πολεμᾶς γιὰ νὰ μὴν ἀφήσῃς νὰ σοῦ πάρῃ τὶς δικές σου καραμέλες ὁ Δημητράκης, ὁ πόλεμος ποὺ κάνεις εἶναι καλός.

— Γιατὶ μπαμπᾶ δὲν κάνουν πολλές, μὰ πολλὲς καραμέλες, νὰ τρῶμε ὅλοι καὶ νὰ μὴν πολεμᾶμε νὰ πάρουμε ὁ ἕνας τοῦ ἄλλου τὶς καραμέλες;

Γελάσαμε ὅλοι. Ὁ Δημητράκης ἐξήλεψε:

— Εἶσαι σαχλή, τῆς εἶπε. Οἱ μικροὶ δὲν μιλᾶνε ὅταν τρῶνε!

Ἀλλὰ ἡ Μίκα δὲν ἐννοοῦσε νὰ σταματήσῃ:

— Στὸν πόλεμο σκοτώνουνται ὅλοι;

Ἡ ἐρώτησις αὐτὴ δὲν ἄρεσε σὲ κανέναν μας. Χωρὶς νὰ τὸ θέλω, τὸ μάτι μου ἔπεσε ἀπάνω στὴ μητέρα. Φάνηκε νὰ χαμογελάῃ περισσότερο ἀπὸ πρίν.

— Ἄλλοι σκοτώνουνται κι' ἄλλοι δὲν σκοτώνουνται, ἀποκρίθηκε ὁ πατέρας, μὲ κάποιαν ἀμηχανία. Κι' ἀμέσως ἐπρόσθεσε μὲ κωμικὰ σοβαρὸ τρόπο: Δὲ μοῦ λές, ἐσὺ κυρία, ξέρεις ποιὸν εἴχανε πατέρα τὰ παιδιὰ τοῦ Ζεβεδαίου;!

Αὐτὸ τὸ ἀστεῖο τὸ συνήθιζε πολὺ συχνὰ μὲ τὴ Μίκα ὁ πατέρας, γιὰ νὰ τὴν κάνῃ γοῦστο ποὺ βασάνιζε τὸ μικρό της τὸ μυαλουδάκι, χωρὶς ποτὲ νὰ μπορῇ ν' ἀποκριθῇ.

Σήμερα, ὅμως, ἡ Μίκα δὲν ἐπροσπάθησε καθόλου νὰ σκεφτῇ. Χωρὶς ν' ἀπαντήσῃ στὸν πατέρα, γύρισε κατὰ τὸν ἀδελφό μου τὸ Γιῶργο καὶ τὸν ρώτησε:

— Ἐσύ, Γιῶργο, θὰ σκοτωθῇς;

Ὁ ἀδελφός μου, ποὺ σ' ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα δὲ μιλοῦσε παρὰ γιὰ τὸ φαγητό, γιὰ τὸ ψωμί, γιὰ τὸ ἁλάτι καὶ γιὰ τὸ πιπέρι, ἔμπηξε τὰ γέλια δυνατὰ καὶ τῆς ἀποκρίθηκε:

— Γιατὶ ὄχι; Φτάνει νὰ σκοτώσω πρῶτα καμπόσους μακαρονάδες!

Ἡ μητέρα δάγκωσε τὸ χεῖλι της καὶ εἶπε στὴ Μίκα, αὐστηρά:

— Πᾶψε πιὰ ἀνόητη! Μᾶς ζάλισες.

— Μπαμπᾶ, εἶπα ἐγὼ δυνατά: Τὰ κανόνισα γιὰ τὸ Δημητράκη. Αὔριο θὰ τὸν ντύσουμε Σκαπανέα!

— Δόξα σοι ὁ Θεός!, εἶπε ζωηρὰ ὁ πατέρας καὶ γέλασε πολὺ εὔθυμα. Τί λὲς γι' αὐτό, κὺρ Σκαπανέα;

— Θὰ μπαίνω καὶ γὼ στὴ γραμμή, ἔτσι, σὰν τοὺς ἄλλους;

— Καὶ βέβαια, τοῦ λέω ἐγώ: Θὰ μπαίνῃς στὴ γραμμὴ καὶ θὰ ἐκτελῇς καὶ ὑπηρεσίες!

— Τότε, δέχομαι!, ἀποκρίνεται μὲ ὕφος ὁ Δημητράκης.

Ἡ μητέρα λέει στὸ Γιῶργο:

— Σὰ νὰ εἶχα κάποιο προαίσθημα καὶ σοῦ ἔπλεξα ἐκεῖνο τὸ χοντρὸ πουλόβερ, παιδί μου. Ὁ Θεὸς μὲ φώτισε. Ἔτσι, θὰ τὸ πάρῃς τώρα μαζί σου. Θὰ σοῦ δώσω καὶ τὸ μάλλινο γιλέκο τοῦ πατέρα σου. Ἐκεῖ πάνου θἄχετε πολὺ κρύο...

* * *

Σ' αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ σημεῖο ἤτανε ποὺ ὁ πατέρας μου πῆρε τὸ ποτήρι τοῦ κρασιοῦ τοῦ ἀδερφοῦ μου, τοῦ τὸ γιόμισε ὁ ἴδιος, γιόμισε καὶ τὸ δικό του κι' ὕστερα, σιγὰ - σιγά, μὲ φωνὴ τρεμουλιαστή, στὴν ἀρχή, κι' ἀργότερα σταθερὴ καὶ δυνατή, ἄρχιζε νὰ λέῃ τὰ παρακάτω λόγια:

(Ἡ συνέχεια στὸ ἑπόμενο)

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Στὴν πρότασι ὅμως αὐτὴ διεφώνησε ὁ Παπαφλέσσας καὶ πέταξε στὴ μέση τοῦ τραπεζιοῦ μιὰν ἀναφορὰ ποὺ τὴν ὑπέγραφαν πρόσωπα σεβαστὰ τοῦ Μωρηᾶ καὶ ποὺ μέσα σ' αὐτὴ βεβαίωναν πὼς τάχα ὅλα ἦταν ἕτοιμα, ὅπλα, στρατός, ἐφόδια καὶ τροφὲς καὶ πὼς δὲν περίμεναν παρὰ τὶς διαταγὲς τοῦ Ἀρχηγοῦ γιὰ ν' ἀρχίσουν τὴν ἐπανάστασι. Ὁ Περραιβὸς δὲν ἀμφισβήτησε τὴν εἰλικρίνεια τοῦ Παπαφλέσσα καὶ τὴν γνησιότητα τῶν ὑπογραφῶν. Οἱ περισσότεροι ὅμως χύμηξαν τότε ἐπάνω στὸν Παπαφλέσσα μὲ βρισιὲς καὶ χειρονομίες. Πρῶτος ὁ Παπαδόπουλος ζύγωσε κοντά του.

— Παπᾶ, νὰ διαβάζῃς τὸ Ψαλτήρι σου, κι' αὐτὰ τὰ πράγματα δὲν εἶναι δική σου δουλειά. Σὺ λείπεις τριάμισυ χρόνια ἀπὸ τὸ Μωρηᾶ κι' ἐγὼ μονάχα ἑφτὰ μῆνες. Τίποτε δὲν εἶναι ἀληθινὸ ἀπ' ὅσα γράφει ἡ ἀναφορά σου.

Στὸ ἄκουσμα τῶν ὑβριστικῶν τούτων λόγων, θέριεψε ὁ Παπαφλέσσας. Καὶ θὰ γινόταν μεγαλύτερ' ἀκόμη ἐπεισόδιο, ἂν ἐκείνη τὴ στιγμὴ δὲν σήκωνε τὸ ἀνάστημά του ὁ Ὑψηλάντης. Ὁ πρῶτος λόγος ποὺ βγῆκε ἀπὸ τὰ χείλη του, ἔφερε ἀμέσως καὶ τὴ σιωπὴ στὴν αἴθουσα. Μίλαγε ὁ Ἀρχηγός! Μὲ λόγια ἤρεμα, μετρημένα, τοὺς εἶπε τὸ πόσο κινδύνευε ὁ ἀγῶνας, ἂν συνεχίζονταν πάντα ἔτσι οἱ κουβέντες καὶ οἱ συνεργασίες. Καὶ τὴν ἴδια στιγμὴ ὥρισε τὶς ἀποστολὲς ποὺ θὰ κατέβαιναν στὴν Ἑλλάδα γιὰ νὰ ἑτοιμάσουν τὴν ἐπανάστασι. Τὸν Παπαφλέσσα, ποὺ τόσο ἐκτίμησε τὴν θέρμη τῆς ψυχῆς του, τὸν ἔστειλε στὸ Μωρηᾶ, τὸν Ἄνθιμο Γαζῆ στὶς Σπέτσες καὶ στὴν Ὕδρα, καὶ τὸν Περραιβὸ στὴ Μάνη, γιὰ νὰ συμφιλιώσῃ τοὺς Μανιᾶτες, καὶ μετὰ νὰ τρέξῃ νὰ ἐπαναστατήσῃ τὸ Σοῦλι. Φιλήθηκαν ὅλοι σὰν ἀδέρφια καὶ χωρίστηκαν. Ὁ καθένας ἀκολουθοῦσε τὸ δρόμο του...

* * *

Ὁ Ὑψηλάντης εἶχε πιὰ τώρα ἀποφασίσει νὰ μείνῃ ἐκεῖ πάνω. Τὰ χώματα τῶν τόπων ἐκείνων δὲν τοῦ ἦσαν ἄγνωστα. Ἀπὸ ἐκεῖ εἶχαν ἀρχίσει τοὺς ἴδιους ἀγῶνες καὶ τόσοι του ἄλλοι πρόγονοι. Θἄκανε τώρα κι' αὐτὸς τὸ ἴδιο. Ἔδωκε ἐντολὴ στὸν Γιωργάκη Ὀλύμπιο γιὰ τὰ ζητήματα τῆς Μολδοβλαχίας καὶ ἔκανε νέες συνεννοήσεις μὲ τὸν ἀρχηγὸ τῶν Σέρβων Ὀβρένοβιτς. Ἔγραψε γράμματα καινούργια, ἀληθινὲς πατριωτικὲς ᾠδές, στοὺς Ἕλληνας ἀρχηγοὺς καὶ τοὺς τόνιζε πὼς πρέπει νὰ μείνουν πιστοὶ ὡς τὸ τέλος στὸν ἀγῶνα ποὺ θἄρχιζε σὲ λίγο.

Ὁ Ὀλύμπιος ἔπεισε τὸ Θοδωράκη Βλαδιμηρέσκο — στρατιωτικὸ ἀρχηγὸ τῶν Ρουμάνων, καὶ παρασημοφορημένον στὰ 1806 ἀπὸ τὸν πατέρα τοῦ Ὑψηλάντη — νὰ ἀσπασθῇ τὶς ἰδέες αὐτὲς καὶ νὰ ὑποσχεθῇ τὴν συνεργασία του. Στὶς τελευταῖες μέρες τοῦ Γενάρη ἔγιναν οἱ ὁριστικὲς συνεννοήσεις μὲ τὸν ἡγεμόνα τῆς Μολδοβλαχίας Μ. Σοῦτσο. «Ὁ ἔσχατος νὰ γίνω ἰδιώτης, εἶπε στὸν Ὑψηλάντη ὁ Σοῦτσος, φθάνει νὰ ἐλευθερωθῇ ἡ πατρίδα». Τὴν ἴδια πάλι μέρα ἔστειλε ἕνα νέο χαιρετιστήριο σάλπισμα στὴ στρατιωτικὴ ψυχὴ τοῦ Μωρηᾶ, τὸν Κολοκοτρώνη.

Ἐνθουσιώδης ὅπως ἦταν ὁ ἴδιος, φρόντιζε τὸν ἐνθουσιασμό του αὐτὸν νὰ τὸν σκορπίζῃ παντοῦ. Καὶ τοῦτο, γιατὶ γνώριζε καλὰ πὼς δίχως πίστι καὶ ἐνθουσιασμὸ δὲ ζοῦνε ποτὲ οἱ Θεοί, καὶ οὔτε εἶναι βολετὸ ν' ἀναστηθοῦν λαοί. Οἱ ψυχικὲς λάβες εἶναι ἐκεῖνες ποὺ ἰσοπεδώνουν τὰ βουνὰ καὶ στερεώνουν τὰ πέλαγα.

ΠΕΡΝΩΝΤΑΣ ΤΟΝ ΠΡΟΥΘΟ

Στὶς εἴκοσι τοῦ Φλεβάρη τοῦ 1821, εἶχε πάρει τὴν ἀπόφασι νὰ μπῇ στὶς ἡγεμονίες. Εἶπε στ' ἀδέρφια του, καὶ στοὺς ἐμπίστους του Καντακουζηνό, Μᾶνο καὶ Γαρνάβσκυ τὴν ἀπόφασί του, καὶ ὅλοι μαζὶ φρόντισαν γιὰ τὶς τελευταῖες ἑτοιμασίες.

Στὶς εἰκοσιδύο, στὶς ἕξη τἀπόγιομα, ἦταν φτασμένοι στὰ χείλια τοῦ Προύθου. Ἐκεῖ ὁ Ὑψηλάντης κοντοστάθηκε. Εἶδε τὰ θολὰ νερὰ τοῦ ποταμοῦ, ποὺ τρέχανε, ὅλο τρέχανε. Ἡ εἰκόνα αὐτὴ τοῦ θύμισε τὸ τρέξιμο τῶν χρόνων καὶ τῶν αἰώνων. Καὶ γιὰ μιὰ ἀκόμα φορὰ σκέφτηκε τὸ μέγεθος τοῦ τολμήματος. Ἔπειτα σήκωσε τὸ βλέμμα του ἀπὸ τὰ θολὰ νερὰ καὶ τὸ κάρφωσε κατὰ τὸ ἄπειρο. Δάκρυα, ποὺ μοιάζανε σὰν κόμποι δροσιᾶς, κύλησαν τότε στὰ μάγουλα ὅλων. Τὴν ἴδια ὅμως στιγμὴ ὁ Ὑψηλάντης ἄνοιξε τὸ βῆμά του καὶ πέρασε πρῶτος τὸν Προῦθο. Στὴν ἄλλη μπάντα τὸν ἐπερίμενε ἡ φρουρὰ τοῦ ἡγεμόνα Σούτσου. Χαιρέτησε τὸν πρίγκηπα καὶ τὸν συνώδεψε ἴσια μὲ τὴν πρωτεύουσα. Στὶς ὀχτὼ ἦταν ὅλοι συγκεντρωμένοι στὸ σπίτι τοῦ Ἰακωβάκη Ρίζου. Τὸ ἴδιο βράδυ κάλεσε τὸν πρόξενο τῆς Ρωσσίας καὶ τοῦ δήλωσε κατηγορηματικὰ πὼς ὁ ἐρχομός του ἐδῶ δὲν εἶχε σκοπὸ τὴν κατάλυσι τῆς ἡγεμονίας τοῦ Σούτσου, ἀλλὰ τὴν ὀργάνωσι τακτικοῦ στρατοῦ, καὶ ποὺ μ' αὐτὸν σκόπευε νὰ μπορέσῃ νὰ κατεβῇ ἀργότερα στὴν Ἑλλάδα.

Τὸ ἄλλο πρωΐ, μὲ τὸ σκάσιμο τοῦ ἥλιου, ὑψώθηκε στὸ σπίτι τοῦ Ρίζου ἡ ἑλληνικὴ σημαία καὶ ἀνοίχτηκε βιβλίο ἐγγραφῆς ἐθελοντῶν. Στὶς 24 τοῦ Φλεβάρη ἐκυκλοφόρησαν οἱ δύο πρῶτες προκηρύξεις τοῦ Ὑψηλάντη, ποὺ καλοῦσε μέσα σ' αὐτὲς τὸν Ἑλληνισμὸ σὲ ὁμαδικὴ ἐπανάστασι. Βάνω ἐδῶ ἀπόψια τὴν σπουδαιότερη:

«Μάχου ὑπὲρ Πίστεως καὶ Πατρίδος!

»Ἡ ὥρα ἦλθεν, ὦ ἄνδρες Ἕλληνες! Πρὸ πολλοῦ οἱ λαοὶ τῆς Εὐρώπης πολεμοῦντες ὑπὲρ τῶν ἰδίων δικαιωμάτων καὶ ἐλευθερίας αὐτῶν, μᾶς ἐπροσκάλουν εἰς μίμησιν. Αὐτοί, καίτοι ὁπωσοῦν ἐλεύθεροι, ἐπροσπάθησαν ὅλαις δυνάμεσι νὰ αὐξήσωσι τὴν ἐλευθερίαν καὶ δι' αὐτῆς πᾶσαν αὐτῶν τὴν εὐδαιμονίαν.

»Οἱ ἀδελφοί μας καὶ φίλοι εἶναι πανταχοῦ ἕτοιμοι. Οἱ Σέρβοι, οἱ Σουλιῶται καὶ ὅλη ἡ Ἤπειρος ὁπλοφοροῦντες μᾶς περιμένουσι. Ἂς ἑνωθῶμεν λοιπὸν μὲ ἐνθουσιασμόν! Ἡ Πατρὶς μᾶς προσκαλεῖ.

»Ἡ Εὐρώπη, προσηλώνουσα τοὺς ὀφθαλμοὺς της πρὸς ἡμᾶς, ἀπορεῖ διὰ τὴν ἀκινησίαν μας. Ἂς ἀντηχήσωσι λοιπὸν ὅλα τὰ ὄρη τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τὸν ἦχον τῆς πολεμικῆς μας σάλπιγγος, καὶ αἱ κοιλάδες ἀπὸ τὴν τρομερὰν κλαγγὴν τῶν ἁρμάτων μας. Ἡ Εὐρώπη θέλει θαυμάσει τὰς ἀνδραγαθίας μας· οἱ δὲ τύραννοι ἡμῶν, τρέμοντες καὶ ὠχροί, θέλουσι φύγει ἀπ' ἔμπροσθέν μας.

»Οἱ φωτισμένοι λαοὶ τῆς Εὐρώπης ἐνασχολοῦνται εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἰδίας εὐδαιμονίας· καί, πλήρεις εὐγνωμοσύνης διὰ τὰς πρὸς αὐτοὺς τῶν προπατόρων μας εὐεργεσίας, ἐπιθυμοῦσι τὴν ἐλευθερίαν τῆς Ἑλλάδος.

(Ἀκολουθεῖ)

ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΛΑΝΤΖΗΣ

ΣΙΤΣΑΣ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ ΣΤΟ ΥΨΩΜΑ Χ

Τὸ χιόνι ἄρχισε νὰ πέφτη πιὸ πυκνό. Τὰ πρινάρια τῆς πλαγιᾶς καὶ τὰ βράχια φαίνονταν σὰν πελώρια ζαχαρωτὰ μὲ παράξενα σχήματα, κάτασπρα κι' ἀφρᾶτα. Σὰν μιὰ ἱεροσυλία ξέσχιζαν τὴν ἠρεμία τοῦ αἰθέρα τῶν κανονιῶν οἱ κρότοι. Οἱ ἐκρήξεις τῶν ὀβίδων ἄνοιγαν ρήγματα ἀσχημίας στὴν πάλλευκη βιβλικὴ ὡραιότητα. Οἱ θόρυβοι ἀκούονταν τώρα μουντοὶ μέσα ἀπὸ τὰ χιονοπέταλα ποὺ τρελλὰ στροβίλιζαν. Σὰν νὰ εἶχε βάλει ἕνα πελώριο χέρι σολντῖνο στὸ ἀπαίσιο βιολί. Θαρρεῖς πὼς κάποιο καλόβουλο πνεῦμα θέλησε γιὰ λίγο νὰ ξεκουράση τὰ νεῦρα καὶ τ' αὐτιὰ ἐκείνων, ποὺ σὰν πεισματωμένα σκυλιὰ πολεμοῦσαν τώρα καὶ τέσσερες μέρες νὰ πάρουν τὸ ὕψωμα Χ.

Ἀγωνίζονταν, αὐτοὶ λίγοι, ἕνας λόχος, ἐνάντια σ' ἕνα σύνταγμα ἐχθρικὸ προσπαθώντας νὰ τὸ κατρακυλίσουν ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ τοῦ βουνοῦ. Αὐτὸ ἔπρεπε νὰ ἐπιτύχη μὲ κάθε θυσία. Καὶ ἡ θυσία γινόταν πρόθυμα, ἀκούραστα, ὑπεράνθρωπα.

Στερνὰ ἀπὸ ἐξαντλητικὴ πορεία πήρανε τὴ θέσι τους οἱ τετρακόσιοι αὐτοὶ ἄνδρες γιὰ μάχη. Σκαρφάλωναν, τσακίζονταν. Δὲν τοὺς ἔμελλε. Πολλοὶ ἔμειναν ξυπόλητοι. Προχωροῦσαν. Ἔμειναν νηστικοί. Τραγουδοῦσαν. Ἐδέρνονταν ἀπὸ τὸ ἐχθρικὸ κανόνι.

Μέσα σὲ μιὰ μισογκρεμισμένη στάνη ἔμενε ἡ Διοίκησι τοῦ τάγματος. Τὸ χιόνι μπαίνοντας ἀπὸ τὸ ἄνοιγμα εἶχε γεμίσει τὸ μισὸ χῶρο. Κι' ὁ ἀγέρας φυσοῦσε τώρα πιὸ δυναμωμένα.

Γονατισμένος στὸ νοτισμένο χῶμα ἕνας νεαρὸς λοχίας, μόλις εἴκοσι τριῶν χρονῶν παιδί, προσπαθοῦσε νὰ πάρη γιὰ ἑκατοστὴ φορὰ τὸν πιὸ κοντινὸ σταθμὸ ἀνεφοδιασμοῦ στὸ τηλέφωνο, ποὺ ἦτανε στημένο πάνω σ' ἕνα κούτσουρο. Χτυπᾶ καὶ ξαναχτυπᾶ, μὰ κανεὶς δὲν ἀπαντᾶ. Εἴχανε κοπῆ τὰ τηλεφωνικὰ σύρματα. Σ' αὐτὴ τὴ σκέψι ὁ νεαρὸς λοχίας ἀνατριχιάζει.

Τὴ στιγμὴ ἐκείνη πηδᾶ ἀπὸ τὸν γκρεμισμένο τοῖχο ὁ λοχαγός. Τὰ μάτια του ἦτανε φλογισμένα καὶ βαθιὰ μέσα στὶς κόγχες. Τὸ ἀριστερό του χέρι δεμένο μέσα σ' ἕνα λερὸ καὶ ὑγρὸν ἐπίδεσμο.

Ἀδύνατος καὶ ψηλὸς χάνονταν μέσα στὴν πλατειά του μαντύα:

«Τί ἔκανες Βρανᾶ, δὲν ἐπέτυχες τίποτα;» ρωτᾶ μὲ μεγάλη ἀγωνία.

«Τίποτα, λοχαγέ μου. Φαίνεται πὼς εἶναι κομμένα τὰ σύρματα».

Μὲ τὴν ἀπάντησι αὐτὴ σὰν νὰ καταβλήθηκε ἀκόμα πιὸ πολὺ ὁ λοχαγός. Μέσα στὰ ἀξύριστα ἀπὸ πολλὲς μέρες γένεια καὶ τὰ ἄκοπα μαλλιά του φαινόταν τώρα πολὺ κουρασμένος. Στάθηκε γιὰ μιὰ στιγμὴ ἀκουμπώντας στὸν τοῖχο καὶ μὲ τὸ δεξί του χέρι ἔσπρωξε τὸ κράνος ποὺ τὸν ἔσφιγγε τόσο αὐτὴ τὴ στιγμή.

«Νὰ σοῦ προσφέρουν τὰ παιδιὰ ἡρωϊκὰ τὴ ζωή τους, νὰ σοῦ χαρίζουν τὸ αἷμα τους καὶ νὰ μὴν μπορῆς νὰ τοὺς δώσης οὔτε ψωμὶ κἄν!» μονολογοῦσε ἀπελπισμένος.

Πήγαινε κι' ἐρχότανε μέσα στὴ στάνη καὶ τὰ καρφιὰ τῆς ἀρβύλας του χτυποῦσαν, σὰν πεισματωμένα, ὑπόκωφα κάτω στὸ χῶμα.

Στάθηκε ἀπότομα μπροστὰ στὸ λοχία. Ἦρθε πολὺ κοντὰ στὸ πρόσωπό του, τόσο κοντὰ ποὺ ὁ νέος φοβισμένος ἀποτραβήχτηκε. Μέσα στὰ μάτια τοῦ λοχαγοῦ ἔτρεμε κάτι σὰν ἀρχὴ τρέλλας.

«Βρανᾶ, εἶσαι ἕνας ἀνίκανος, ἕνας ἀδιαφόρετος... ἕνας... Δὲν μπορεῖς νὰ εἰδοποιήσης πουθενὰ νὰ μᾶς φέρουνε ψωμί...».

Τὸν τίναξε ἀπὸ τὸν ὦμο μὲ τὸ γερό του χέρι καὶ πρόσθεσε:

«Δὲν ἀξίζεις πεντάρα! Ἀπὸ τὸ πρωὶ χώθηκες ἐδωνὰ μέσα καὶ κάνεις μιὰ τρύπα στὸ νερό. Ὁ τηλεγραφητής μας ἦτανε ἄξιος. Καλὰ τοῦ ἔλεγα ἐγὼ νὰ προφυλάγεται... Ἐσύ...» ἔκανε μὲ κάποια περιφρόνησι.

«Μὰ τί φταίω ἐγώ, λοχαγέ μου; Εἶναι κομμένα τὰ σύρματα σᾶς εἶπα» εἶπε μὲ λύπη ὁ νεαρὸς λοχίας.

Πάλι βάδιζε ἀπάνω κάτω ὁ λοχαγὸς σὰν σκλαβωμένο θεριὸ μέσα στὸ κλουβί του. Εἶχε τὸ κεφάλι του σκυμμένο Μόνο οἱ σπασμωδικὲς κινήσεις τῶν φρυδιῶν του ἔδειχναν πὼς ζητοῦσε νὰ βρῆ μιὰ διέξοδο.

Ἦτανε ἡ τετάρτη μέρα ποὺ πολεμοῦσε μὲ τοὺς ἄνδρες του πάνω σὲ κεῖνο τὸ ὕψωμα. Εἴχανε σκαλώσει σὰν τὰ κατσίκια στὰ ἀπόκρημνα ἐκεῖνα βράχια καὶ καμμιὰ ἐφοδιοπομπὴ δὲν μποροῦσε νὰ τοὺς φτάση. Καὶ ὅμως σπιθαμὴ δὲν ὑποχωροῦσαν ἀπὸ τὸ σκοπό τους. Διεκδικοῦσαν μὲ ἀπίστευτο πεῖσμα τὴν ἱερὴ ἐκείνη γῆ, τόσο φτωχιά, ὅσο κι' ἄκαρπη. Θὰ τὄπαιρναν τὸ ὕψωμα κι' ὁ κόσμος ἂν χαλοῦσε. Ἦτανε πιὰ κοντὰ στὴ νίκη. Ἀπόψε ὅμως ὁ λοχαγὸς ἄρχισε νὰ φοβᾶται γιατὶ οἱ ἄνδρες του δὲν μποροῦσαν νὰ μείνουν παραπάνω νηστικοί. Δὲν ἦτανε τρομερὸ νὰ χάσουν τὴ νίκη ἀπὸ ἐξάντλησι, ἀπὸ ἔλλειψι τροφῆς;

Τὸ τηλέφωνό τους ἀπὸ χθὲς δὲν μποροῦσε νὰ τοὺς συνδέση μὲ κανένα σταθμὸ ἀνεφοδιασμοῦ καὶ ὁ τηλεγραφητὴς ἀπὸ χθὲς ἦτανε νεκρός.

Τὸ σκοτάδι εἶχε γεμίσει τὴ στάνη καὶ μόνο τὸ κομμάτι ποὺ ἦτανε στρωμένο μὲ χιόνι ξεχώριζε φεγγερὸ μέσα στὴ μαυρίλα. Τὰ πολυβόλα λίγο μακρύτερα ἐξακολουθοῦσαν τὸ μουντὸ σκοπό τους. Καὶ κάποιο βαρὺ κανόνι τοὺς κρατοῦσε τὸ μπάσο. Ὁ ἀντίλαλός τους πηδοῦσε ἀπὸ κορφὴ σὲ κορφὴ κάνοντας μιὰ ἀπαίσια, γεμάτη παραφωνίες, συναυλία.

Μιὰ στιγμὴ μέσα στὴ σιωπὴ ὁ λοχαγὸς πετάχτηκε ἀλαφιασμένος ἐκεῖ ποὺ παρακολουθοῦσε τὴ μάχη.

«Σώπασε ἡ μεγάλη τους γουρούνα: Τὴν πετύχαμε, φαίνεται, ξεφώνισε.

» Βρανᾶ, εἶσαι ἀκόμα ἐδῶ; Ἄναψε τὸ σπαρματσέτο. Βρανᾶ, πρέπει νὰ βροῦμε ψωμί. Τώρα μάλιστα ποὺ κλείσαμε καὶ τὸ στόμα τῆς γουρούνας τῶν Ἰταλῶν. Ἔλα μὴ μοῦ κρατᾶς κάκια, Βρανᾶ, εἶπε σὰν παιδί. Ξέρω πὼς εἶσαι ἔξοχος στρατιώτης. Μὰ χρειαζόμαστε ψωμί... Ψωμὶ καὶ παπούτσια γιὰ νὰ πᾶμε μπρός...»

Ἕνα τρίξιμο σπίρτου ἀκούστηκε. Ἡ στάνη φωτίστηκε θαμπά. Ὁ λοχαγὸς ἔρριξε μιὰ ἀπέλπιδη ματιὰ γύρω του σὰν νὰ ζητοῦσε κι' ἀπὸ τ' ἄψυχα βοήθεια. Τὸ βλέμμα του στάθηκε πάνω σ' ἕνα ἡμερολόγιο ποὺ κρεμνοῦσε σὲ κάθε σταθμὸ ποὺ κάνανε ὁ τηλεγραφητής. Δὲν ἤθελε, λέει, νὰ χάση τὶς μέρες γιατὶ ἡ κάθε μιὰ τώρα ἦτανε καὶ μιὰ μεγάλη ἱστορία.

«Βρανᾶ, φώναξε σὰν πληγωμένος ὁ λοχαγός. Αὔριο εἶναι πρωτοχρονιά. Καὶ τὰ παιδιὰ θὰ μείνουν χωρὶς πῆτ-τα» πρόσθεσε σὲ λίγο μὲ πίκρα...

Ὁ νέος λοχίας ἔκανε ζοφερὲς σκέψεις γιὰ τὸ λοχαγό του. Φαίνεται πὼς ἀπὸ τὴν πολλὴν ἔντασι ἄρχισε νὰ σαλεύη τὸ μυαλό του, συλλογίζονταν. «Ἐμεῖς δὲν ἔχουμε μπουκιὰ ξεροκόμματο κι' αὐτὸς μιλᾶ γιὰ πῆττα...»

Βλέπει ξάφνου τὸν λοχαγό του νὰ ὁρμᾶ σὲ μιὰ γωνιὰ τῆς στάνης καὶ νὰ τραβᾶ μιὰ μαύρη κασετίνα ποὺ ἦτανε ἐκεῖ ἀκουμπησμένη. Νευρικὰ καὶ σπασμωδικὰ τὴ φέρνει κοντὰ στὸ φῶς καὶ τὴν ἀνοίγει.

«Καὶ νὰ μὴν τὸ βάλη ὁ νοῦς μου ὁλόκληρη τὴ μέρα σήμερα... Ἂς δοκιμάσουμε καὶ μ' αὐτὸ τὸ κουτί...»

Τὸ σπανὸ φῶς ἔπεφτε πάνω στὶς λυχνίες τοῦ ἐσωτερικοῦ τοῦ φορητοῦ ἀσυρμάτου κι' ἀνταύγιζε μέσα στὰ πυρετώδικα μάτια τοῦ ἀξιωματικοῦ.

«Τόσο λίγο μπορῶ. Δόξα νἄχη ὁ Θεός. Γιὰ νὰ περάσω τὴν ὥρα μου δοκίμασα κάποια φορά». Ἐξήτασε τὰ ξηρὰ στοιχεῖα. Ἔπιασε τὸ χειριστήριο καὶ μὲ τρεμάμενα χέρια ἔδινε στὸ ἄπειρο: Τὰκ τὰκ τὶκ τάκ... τὶκ τὰκ τάκ... γέμισε ἡ στάνη μὲ τὸ ρυθμικὸ ἦχο. Ἐδῶ λόχος τάδε... ὕψωμα τάδε... Ψωμὶ καὶ παπούτσια... ψωμὶ καὶ παπούτσια... Καὶ μὲ τὴν ψυχὴ στὸ στόμα, μὲ τὴν ἀγωνία στὰ μάτια ἔδινε καὶ ξανάδινε τὴ μικρὴ αὐτὴ φράσι, ποὺ κάθε φορὰ λὲς ἀνέβαινε φλογισμένη ἀπὸ τὴν καρδιά του καίγοντας καὶ ξηραίνοντας τὰ χείλη του...

* * *

Τὸ χωριὸ εἶχε πολὺ νωρὶς συμμαζευτῆ. Οἱ πόρτες εἴχανε διπλαμπαρωθῆ. Ὁ βοριᾶς καὶ τὸ χιονόνερο ἔξω ξυράφιζαν τὴν πλαγιά Οἱ χωριᾶτες γύρω στὰ τζάκια μὲ τὰ χοντρὰ τὰ κούτσουρα, μιλοῦσαν γιὰ τὸν πόλεμο, γιὰ τὰ βάσανά τους, γιὰ τὰ γίδια τους, γιὰ τὰ παιδιά τους. Ἦτανε πικραμένοι καὶ πεισματωμένοι τόσο ἐνάντια στὸν ἄτιμο καὶ ἐπίβουλο ἐχθρό, ποὺ τοὺς ρήμαξε μὲ τὸν τρόπο ποὺ ἤξερε ὁ Ἰταλὸς τὴ γῆ τους, τὴν ποτισμένη μὲ τὸ αἷμα τους, τὴ ζυμωμένη μὲ τὸν ἱδρῶτα τους.

Τὰ σπίτια, τὰ χαμόσπιτα μοσκοβολοῦσαν κανέλλα καὶ καρεφύλλι, φρέσκια μπομπότα καὶ μέλι. Ἦτανε χρονιάρα μέρα, παραμονὴ πρωτοχρονιᾶς. Ὁ πόλεμος εἶχε μπῆ ξαφνικὸς στὴν ὀρεινὴ χώρα, μὰ δὲν μπόρεσε νὰ διώξη καὶ τὸ ἔθιμο. Ἡ βασιλόπηττα περίμενε φρεσκοψημένη πάνω στὸ χοντροφκιασμένο χωριάτικο τραπέζι μὲ τὸ χρυσὸ φλουράκι στὴ μέση. Αὔριο ὕστερα ἀπὸ τὴν ἐκκλησία θἄκοβαν ὅλες οἱ φαμίλιες τοῦ χωριοῦ τὴν πῆττα. Τὸ πρῶτο κομμάτι τῆς Μεγαλόχαρης.

Η ΣΕΛΙΣ των κοριτσιών

 Ο ΧΡΟΝΟΣ ΤΗΣ ΔΟΞΑΣ

Νέο κορίτσι,

Ἀγαπητή μου Φαλαγγίτισσα.

Ὑπάρχουν στὴ ζωὴ τῶν λαῶν — ποὺ εἶναι βέβαια ἑκατοντάδες καὶ χιλιάδες χρόνια — ἔτη ἥσυχα καὶ ἤρεμα, ἔτη ποὺ πέφτουν ἀθόρυβα στὴν κλεψύδρα τοῦ καιροῦ, ποὺ περνοῦν χωρὶς νὰ ἀφήνουν ἴχνη οὔτε στὴ μνήμη, οὔτε στὴν ἱστορία. Κι' ἄλλα πάλι ποὺ μὲ ἀνεξίτηλο κοντύλι γράφονται στὰ βιβλία τῶν αἰώνων. Τὰ ἔτη αὐτὰ ἀποτελοῦν σταθμοὺς καὶ κόμβους, ὁρμητήρια καὶ ἀφετηρίες γιὰ τὶς μελλούμενες γενεές. Κάτι τέτοιο εἶναι καὶ θὰ εἶναι εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα γιὰ τὴ φυλή μας τὸ 1941. Ποιὸς νὰ τὸ πίστευε ποτὲ πὼς θὰ ξαναζήσουν πάλι ἐκεῖνες οἱ παληὲς ἔνδοξες χρονολογίες γιὰ νὰ συνδεθοῦν ἄρρηκτα μὲ τὸ σήμερα; Ἐκεῖνες οἱ μεγάλες καὶ τρανὲς ξεχώρισαν μέσα ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν ἐτῶν καὶ μένουν μὲ ἄσβηστα γράμματα γραμμένες στὴν ψυχὴ τῶν γενεῶν τῆς φυλῆς μας. Τότες χαράχτηκαν οἱ περιφανεῖς τίτλοι εὐγενείας τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ποὺ ἔγιναν πολιτισμοῦ διδάγματα καὶ τεκμήρια ὄχι μονάχα τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ παρὰ τῆς ἀνθρωπότητος ὁλόκληρης.

Τὸ 1941 θὰ μπορῇ νὰ σταθῇ πλάϊ στὴν πιὸ ἔνδοξη τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας χρονολογία. Ἄρρηκτα συνδεδεμένο μὲ τὸ ὄνομα Ἐκείνου, ποὺ ἤξερε νὰ φυλάξῃ τὴν πιὸ μεγάλη ἀξία ἑνὸς ἔθνους, τὴν Τιμή, θὰ φωτίζῃ μὲ τὸ αἰωνίως λάμπον φῶς του τοὺς κόσμους.

Τὸ 1941 γιὰ τὴ φυλή μας θἆναι ὁ χρόνος τῆς Τιμῆς, τῆς Νίκης καὶ τῆς Δόξας. Γιατὶ εἶναι γραμμένο τὸν χρόνο αὐτὸ νὰ ἐξελιχθοῦν ὅλες τῆς φυλῆς μας οἱ ἀρετὲς καὶ νὰ στηθοῦν ὅλα τὰ τρόπαια ποὺ μπορεῖ νὰ στήσῃ ἕνας λαὸς γεμᾶτος περηφάνεια, αὐτοθυσία, καὶ αὐτοπεποίθησι. Ποιὸς ἀπὸ μᾶς δὲν νοιώθει μεγαλωμένον τὸν ἑαυτό του σ' αὐτὸν τὸν χρόνο; Ξαφνικὰ οἱ Ἀρχηγοί μας ἔγιναν Τιτᾶνες στὴ σκέψι, οἱ πολῖτες γίγαντες στὴν αὐτοθυσία, οἱ στρατιῶτες μας Ἡρακλῆδες, Θεοὶ καὶ ἡμίθεοι, οἱ γυναῖκες μας Σπαρτιάτισσες. Τὰ παιδιὰ ἀνδρωθῆκαν καὶ τὰ βυζανιάρικα πέταξαν τὶς βυζάχτρες στὴν ἄκρη καὶ ζήτησαν νὰ βοηθήσουν. Οἱ γέροι ἀπόχτησαν ἀναπάντεχες δυνάμεις κι' οἱ ἄρρωστοι πετάχτηκαν γεροὶ ἀπὸ τὰ κρεββάτια τους.

Ὅλα αὐτὰ ἂν μᾶς τἄλεγε κανεὶς τὴν περασμένη πρωτοχρονιὰ θὰ τὸν ὠνομάζαμε φαντασιοκόπο καὶ θὰ τὸν εἰρωνευόμαστε. Τώρα ἔφτασε μονάχα μιὰ φωνὴ Ἐκείνου, τοῦ Ἀρχηγοῦ μας, ποὺ μᾶς ἔλεγε: ἡ Πατρίδα βρίσκεται σὲ κίνδυνο. Καὶ τιναχτήκαμε, ταραχτήκαμε, ἀνανήψαμε καὶ ξεκινήσαμε. Ξεκινήσαμε μὲ γεμᾶτα τὰ χέρια δῶρα, δῶρα πολύτιμα: τὴν στοργή μας, τὴν ἐργασία μας, τὴν ἡσυχία μας, τὴν περιουσία μας, τὴ ζωή μας, τὸ αἷμα μας. Ὅ,τι μᾶς ζητήσῃ θὰ τὸ δώσουμε. Ὅ,τι ἀπαιτήσῃ ἡ δόξα της θὰ τὸ προσφέρουμε. Ξεκινήσαμε καὶ γονατίσαμε στὸ βωμό της. Ἔτσι θὰ μένουμε σὲ στάσι προσφορᾶς καὶ θυσίας ὥς ποὺ νὰ σταθῇ ἡ Πατρίδα πανένδοξη καὶ περίλαμπρη, ποὺ νὰ θαμβώσῃ τὸν κόσμο πάνω σ' αὐτὸν τὸν βωμὸ ποὺ ρίξαμε γύρω του τὴν καρδιά μας καὶ τὴν ψυχή μας.

Τὸ 1941 δὲν εἶναι μιὰ συνηθισμένη χρονολογία. Ἂς τὴν γράφουμε ἀπὸ τώρα μὲ δέος. Ἂς τὴν προφέρουμε μὲ θαυμασμό. Ἂς τὴν ἀναφέρουμε μὲ κατάνυξι. Τὸ 1941 θὰ ἀποτελῇ τὴν ἀνώτατη ἐξέλιξι καὶ ἔντασι τῶν φυλετικῶν μας ἀρετῶν. Στὸ 1941 εἶναι βέβαιο πὼς θὰ μπορέσουμε ὅλοι μας νὰ ξεπεράσουμε τοὺς ἑαυτούς μας. Μαζί του θὰ μποῦμε ὅλοι, ὅσοι ζοῦμε τώρα, ἀπὸ τὸν ἀνώτατο Ἀρχηγὸ ὥς τὸν μικρότερο πολίτη, στὴν ἀθανασία.

Σ. Καρ.

Στερνὰ μὲ τὴ σειρὰ τοῦ ἀφέντη, τῆς κυρᾶς, τοῦ παιδιοῦ ποὺ εἶναι στὸ μέτωπο κι' ὅλωνῶν μὲ τὴν ἀράδα.

Κι' ἐνῷ οἱ ἁπλοϊκὲς ἐκεῖνες ψυχὲς παρακαλοῦσαν τὸν Μεγαλοδύναμο στὴν βραδινὴ προσευχή τους νὰ χαρίζῃ δύναμι στὰ παλληκάρια μας γιὰ νὰ νικήσουν τὸν ἄτιμο, τὸν φαντασμένο Ἰταλό, ἄκουσαν ξαφνικὰ τὴν καμπάνα τοῦ χωριοῦ νὰ χτυπᾷ βιαστικὰ καλώντας τους.

Κάτι ἤθελε νὰ τοὺς πῇ ὁ παπᾶς. Κάτι βιαστικό, ποὺ δὲν δεχόταν ἀναβολή. Τὸ κατάλαβαν ἀπὸ τὸν ἀχὸ τῆς καμπάνας. Ἤξεραν αὐτοὶ ὅλες τὶς φωνές της γιατὶ συχνὰ τοὺς μιλοῦσε. Κι' ἄρχισαν νὰ μαζεύωνται στὸ χιονόνερο καὶ στὸ σκοτάδι πρὸς τὴ χαμηλὴ ἐκκλησοῦλα τους.

Μὰ δὲν ἤτανε μοναχὸς ὁ παπᾶς ποὺ τοὺς μίλησε. Ἤτανε μαζί του κι' ὁ τηλεγραφητὴς τοῦ χωριοῦ. Κι' οἱ χωριᾶτες ἄκουγαν μὲ τὰ μάτια ὀρθάνοιχτα καὶ τὶς καρδιὲς πιὸ ἀνοιχτὲς κάτω ἀπὸ τὸ μελιχρὸ φῶς μιᾶς κίτρινης λαμπάδας. Τὰ θλιμμένα χλωμὰ γύρω πρόσωπα τῆς Παναγίας καὶ τῶν ἄλλων ἁγίων ζοῦσαν κι' ἐκεῖνα τὴ λαχτάρα τους.

«Ψωμὶ καὶ παπούτσια, ἀκούστηκε μιὰ φωνὴ ἀπελπισμένη ἀπὸ τὰ σύννεφα» ἔλεγε ὁ τηλεγραφητής.

Καὶ οἱ χωριᾶτες δὲν περίμεναν ν' ἀκούσουν τὸ τέλος. Τράβηξαν λαχανιασμένοι στὰ σπίτια τους. Πήρανε τὶς βασιλόπηττες ποὺ μοσχοβολοῦσαν κανέλλα καὶ καρεφύλλι, γέμισαν κοφίνια ἀπὸ μπομπότες φρεσκοψημένες, ἔρριξαν μέσα ὅ,τι ἄλλο γιορτάσιμο εἴχανε. Ξυπολήθηκαν οἱ ἴδιοι, ἔδωσαν καὶ τὰ παπούτσια τους καὶ φόρτωσαν τὶς γυναῖκες τους. Αὐτὲς μὲ τὴν ὁδηγία τοῦ πρωτόγερου τοῦ χωριοῦ τράβηξαν μέσα στὸ χιονόνερο καὶ στὸ σκοτάδι πρὸς τὴν κορυφή, ποὺ τοὺς εἶπε ὁ τηλεγραφητής.

Πέρασαν μονοπάτια καὶ κακοτοπιές, γκρεμνοὺς καὶ χαντάκια γεμισμένα μὲ χιόνι, δάρθηκαν ἀπὸ τὸν ἀγέρα καὶ τὴν βροχή. Τὰ βαθιὰ χαράματα ἀντάμωσαν τὸ λόχο ποὺ νηστικὸς ἑτοιμάζονταν νὰ ξαναρχίσῃ πάλι τὴ μάχη.

Ὁ γέρος τοῦ χωριοῦ εἶδε μόλις μπῆκε τὸν ἀξιωματικὸ ἀπελπισμένο νὰ ἱδρώνῃ καὶ νὰ ἀγωνιᾷ ἀκόμα πάνω στὸ χειριστήριο τοῦ τηλεγράφου ἐκπέμποντας σὲ ὅλες τὶς διευθύνσεις τὸ στερεότυπο: Λόχος τάδε... Ψωμὶ τάδε... Ψωμὶ καὶ παπούτσια...

Σάστισε σὰν εἶδε τὶς χωριάτισσες νὰ μπαίνουν σὲ ἀτέλειωτη σειρὰ καὶ νὰ ἀποθέτουν σιωπηλὲς τὰ κοφίνια τους γεμίζοντας τὴ στάνη. Μιὰ ἀπερίγραπτη χαρὰ ἁπλώθηκε στὸ πρόσωπό του. Ἀγκάλιασε τὸ γέρο χωριάτη, ποὺ στέκονταν μπροστά του καὶ τὸν φίλησε. Γύρισε ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ καὶ μὲ τὸν ἄστροφο τῆς παλάμης του σφόγγισε τὸ δεξί του μάτι ποὺ θόλωσε.

«Βρανᾶ, εἶπε στὸ λοχία του δείχνοντας τὸ γέρο μὲ τὴ μακρὰ γενειάδα, Ἅγιος Βασίλης ἔρχεται μὲ δῶρα φορτωμένος. Τὰ παιδιά μας σήμερα θἄχουν ψωμὶ καὶ παπούτσια...»

«Καὶ πῆττες ἀφεντικὸ καὶ μέλι κι' ὅ,τι ἄλλο μᾶς ἀφῆκαν αὐτοὶ οἱ ἀντίχριστοι...» εἶπε ὁ γέρος ὅλο κι' ἀραδιάζοντας κοφίνια στὴν ἄπλα τῆς στάνης.

* * *

Τὸ χωριὸ ἐκεῖνο, τὸ μικρὸ καὶ ἄσημο, ποὺ οὔτε τ' ὄνομά του δὲν γράφεται στὸ χάρτη, ἔχει ἀποκτήσει τὸν τίτλο τῆς πιὸ μεγάλης τιμῆς καὶ εὐγενείας πιστοποιώντας τὴν τρισευγενικὴ καταγωγή του. Κρατεῖ ἕνα γράμμα τοῦ λοχαγοῦ, ποὺ μιὰ μέρα θὰ κορνιζωθῇ καὶ θὰ μπῇ πλάϊ στῆς Παναγίας τὸ κόνισμα.

«Ὁ λόχος τάδε, τοῦ τάδε τάγματος θὰ εὐγνωμονῇ γιὰ πάντα τοὺς κατοίκους τοῦ χωριοῦ Χ. Τὸν ἔσωσαν ἀπὸ τὴν πεῖνα. Τὸν βοήθησαν στὴ νίκη».

Σ. Καρ.

Γιὰ νὰ μαθαίνετε

Αἴνιγμα

Παιδὶ τῆς γῆς εἶμαι κι' ἐγὼ
μὲ πούλησ' ὁ πατέρας μου
καὶ κεῖνος ποὺ μ' ἀγόρασε
μοὔκοψε τὸ κεφάλι μου
μοῦ ἔβγαλε τὰ ροῦχα μου
καὶ κεῖ ποὺ μὲ κομμάτιαζε
κλαίγανε τὰ μάτια του.
Τί εἶναι;

Μ. Ν.

Τρίγωνον

****
******
*****
****
***
**
*

1η σειρά: 'Ανδρικὸν ἐπάγγελμα, 2α σειρά: Εἰς αὐτὴν πωλοῦνται ὅλα τὰ εἴδη τροφίμων (γεν). 3η σειρά: 'Ομιλία, 4η σειρά: Σήκωσε (καθ.) 5η σειρά: Λέξις ἀπὸ περίφημον σπαρτιατικὴν φράσιν, 6η σειρά: Προτρεπτικόν, 7η σειρά: Σύμφωνον.

Καὶ καθέτως τὰ ἴδια.

ΑΓΓ. Ν. ΜΟΣΧΟΣ

'Ελλιποσύμφωνον

ευιε—ο—εεη—αι—ηε—ο—ααι

Μεταξὺ τῶν ἀνωτέρω φωνηέντων νὰ τοποθετηθοῦν τὰ κατάλληλα σύμφωνα ὥστε νὰ ἀναγνωσθῇ μιὰ λαϊκὴ παροιμία.

Σ. Γ. ΧΑΛΑΣ

Συλλαβόγριφος

Τρία σύμφωνα ἂν πάρω
καὶ τὰ βάλω στὴ σειρὰ
τότ' ἕνα γλυκὸ ζουμὶ
θὰ προβάλῃ μιὰ χαρά.

Ο. ΑΛΕΤΡΑΣ

ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 11ου ΦΥΛΛΟΥ

Μαγ. εἰκών: 'Η ὑπηρέτρια φαίνεται ἂν κάμετε βάσι τὴν ἀριστερὰ πλευρὰ τῆς εἰκόνος. Τὸ σῶμά της ἀποτελεῖται ἀπὸ τὰ σαγίδια τῆς ὀροφῆς καὶ τὸ κεφάλι της εἶναι στὸ κρανίο τοῦ κυρίου της. Σταυρόλεξον: 'Οριζοντίως: 1 Κ, 2 ἅλς, 3 ἔριον, 4 'Ανανίας, 5 βία—σῦς, 6 μάτ—ἴσα—Ρός, 7 Σιδηρόκαστρον, 8 σῆς—νέα—Ε.Ο.Ν., 9 Νῖς—δίς, 10 σοβαρός, 11 νόσος, 12 ὠμή, 13 Α. Καθέτως: 1 Σ, 2 μίς, 3 βάδην, 4 αἴτησις, 5 ἕνα—σόν, 6 ἄρα—ἴον—βοῶ, 7 κλινοσκέπασμα, 8 σόϊ—ΑΛΑ—ροή, 9 ΝΑΣ—δός, 10 σύρτεις, 11 σορός, 12 σόν, 13 Ν. Μαγικὸν γράμμα: ἅρμα, νωμός, μόλος, μόνος, μαῦρα, ἅμα. 'Ακροστιχίς: Μασσαλία (Μᾶρκος, 'Αθῆναι, Σανός, Σουηδία, 'Αετός, Λέσβος, 'Ιωάννης, 'Αρκαδία). Γεωγραφικὴ ἀκροστιχίς: 'Ισπανία ('Ιαπωνία, Σαρωνικός, Πάτραι, 'Αλεξάνδρεια, Νάξος, 'Ιόνιον, 'Αλγερία). Τρίγωνον: Σῦρος, υἱός, ροή, ὄς, Σ. Κρυπτογραφικόν: Τηλέγραφος, Τάφος, Φάρος, Γῆρας, Γαλῆ, 'Ηρα, Φόρος. Γρῖφος: Μηδενὶ συμφορὰν ὀνειδίσῃς.

Λαβύρινθος

'Ακουμπῆστε τὴν ἄκρη τοῦ μολυβιοῦ σας στὸ Κ καὶ κοιτᾶξτε τὸ δείχτη τοῦ ρολογιοῦ σας ποὺ μετρᾷ τὰ δευτερόλεπτα. Ἔπειτα δίχως νὰ περάσετε ἀπὸ μαύρη γραμμή, δίχως νὰ γυρίσετε πίσω καὶ χωρὶς νὰ περάσετε δυὸ φορὲς τὸν ἴδιο δρόμο χαράξτε μιὰ

γραμμὴ ἀπὸ τὸ Κ ὣς τὸ Γ.

Ἂν τὸ καταφέρετε χωρὶς λάθος σὲ 10'' τὸ πολὺ εἶστε ἱκανώτατος.

Ἂν χρειασθῆτε λιγώτερα δευτερόλεπτα ἀπὸ τὸ 20 μέτριος, ἀπὸ 20 - 40 ἀδέξιος, κι' ἂν περισσότερο ἀπὸ 40 καλὰ θὰ κάνετε νὰ μὴ μπαίνετε μόνος ποτὲ σὲ καμμιὰ σπηλιὰ γιὰ νὰ τὴν ἐξερευνήσετε...

ΜΗΝΑΣ ΜΑΤΣΑΚΗΣ

100 πόντοι

Στὸ σχέδιο βλέπετε πέντε ἀριθμούς: 17, 23, 24, 16 καὶ 39.

Ἕνας κύριος, ἐξασκούμενος στὴ σκοποβολή, μὲ στόχον τὸν πίνακα αὐτό, κατώρθωσε μὲ ἕξη βέλη νὰ κάνῃ 100 πόντους.

Μπορεῖτε νὰ βρῆτε πῶς ἐπέτυχε τὸ ἀποτέλεσμα αὐτό;

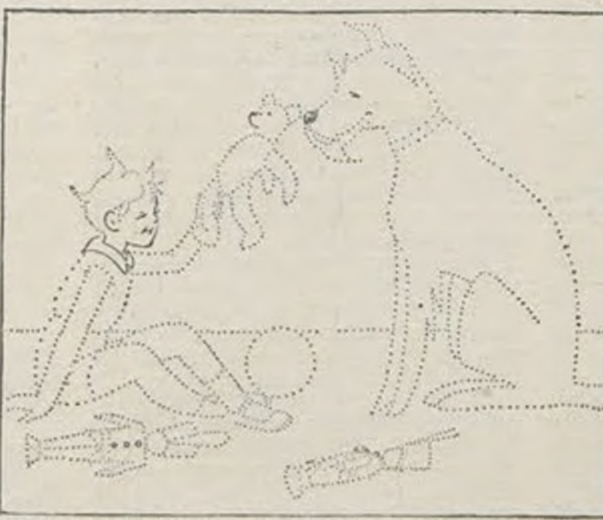
Κρυπτογραφικὸν

1234156786940	= Πόλις
69915241	= Κράτος
152360	= Νῆσος
78860	= Ζῶον
2370	= Δένδρον
5160	= 'Ιερ. πόλις
89?465	= Πλέει
8670	= Μέλος τοῦ σώματος

Β. ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΑ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΑ ΔΩΡΑ

'Ο Μπέμπης περνᾷ τὴν ἐφετεινὴ Πρωτοχρονιά, χωρὶς τὸν πατέρα του, ποὺ πολεμᾷ μὲ τοὺς ἄλλους στρατιώτας στὸ μέτωπο. Τὰ δῶρα ὅμως δὲν τοῦ ἔλειψαν — στρατιωτάκια, μπάλλα, μιὰ ἀρκουδίτσα — γιατὶ τὸν θυμήθηκε κι' ὁ θεῖος του καὶ ἡ

καλή του μητέρα. Παίζει λοιπὸν ὁ Μπέμπης, ὅπως φαίνεται στὸ σκίτσο, μὲ τὴ συντροφιὰ τοῦ Ντίκ, τοῦ σκύλου τοῦ σπιτιοῦ.

Αὐτὰ δείχνει ἡ εἰκόνα μας, ἡ ὁποία δὲν εἶναι ὡστόσο τελειωμένη. Γιὰ νὰ τὴν παρουσιάσετε τέλεια, ἑνῶστε τὶς κουκίδες μὲ τὸ μολύβι κι' ἔπειτα μὲ τὰ κραγιόνια σας χρωματίσατε πρόσωπα καὶ πράγματα σύμφωνα μὲ τὸ γοῦστο σας. Θὰ παρουσιασθῇ μία ὡραία πολύχρωμη εἰκόνα.

ΚΑΙ ΛΙΓΗ

ΕΜΠΡΟΣ ΒΑΘΥ ΚΑΙ ΠΙΣΩ ΡΕΜΑ...

— Ψηλὰ τὰ χέρια, γιατὶ στὴν ἄναψα!...

Τὰ κάλλαντα τοῦ 1941

Καλὴν ἡμέρα Ἕλληνες
ὁ Γιάννης διατάσσει
νὰ δώσουμε ἀπάντησι
μὲ λόγχες εἰς τὸν Γκράτσι.

Κλῶτσο καὶ βρόντο, καρπαζιὰ
ὅπως σ' αὐτοὺς ταιριάζει
νὰ μάθῃ καὶ ὁ Ντοῦτσε τους
ἐμᾶς νὰ μὴ πειράζῃ.

Τώρα τραβᾷ τὶς τρίχες του
ὁ γάϊδαρος τῆς Ρώμης
κι' ἀπ' τὸ πολύ του τὸ κακὸ
γίνεται θηριώδης.

Γιατὶ πολλὰ φοβήθηκε
διὰ τὴν 'Ιταλία
μὴ τοῦ τὴν πάρῃ ὁ τσολιᾶς
καὶ χάσῃ τὴν ἀξία.

Χρόνια πολλὰ τοῦ Βασιλιᾶ
νὰ ζήσουν οἱ φαντάροι
νὰ τὰ χιλιάσῃ ὁ Μεταξᾶς
κι' οἱ σύμμαχοί μας Ἄγγλοι.

Πῶς ἦταν δυνατόν;

Στὸν στρατῶνα:

'Ο λοχίας κάνει γυμνάσια στοὺς στρατιῶτες καὶ διατάζει:

— Σηκῶστε τὸ δεξί σας πόδι!

Ὅλα τὰ δεξιὰ πόδια σηκώνονται, ἀλλὰ ἕνας κουτὸς σήκωσε τὸ ἀριστερό.

'Ο λοχίας βλέποντας τὸ ἀριστερὸ πόδι τοῦ κουτοῦ σηκωμένο καὶ ἕνα δεξὶ πόδι ποὺ ἦταν τοῦ πλαϊνοῦ του, φωνάζει:

— Ποιὸς βλάκας εἶναι αὐτὸς ποὺ σήκωσε καὶ τὰ δυὸ του πόδια μαζί;

ΕΥΘΥΜΙΑ

Πῶς νὰ τὴν ἔβλεπαν;

Δύο περιηγηταὶ ἀνεβασμένοι ἐπάνω στὴν Ἀκρόπολι, θαυμάζουν τὸ πανόραμα τῶν Ἀθηνῶν.

— Βλέπεις, ἐκεῖ κάτω, λέει ὁ ἕνας, εἶναι ὁ Λυκαβηττός. Ἀπὸ κεῖ εἶναι τὸ Μνημεῖον τοῦ Φιλοπάππου; ἐκεῖ οἱ στῆλες τοῦ Ὀλυμπίου Διός, ἐκεῖ τὸ Στάδιον... Ἀλλὰ περίεργο πρᾶμα... Δὲν βλέπω τὴν Ἀκρόπολι πουθενά...

Τὰ δόντια

Ἡ μαμά: Ἑλενίτσα, εἶσαι πολὺ κακοχτενισμένη σήμερα!

Ἡ Ἑλενίτσα: Μὰ τί νὰ κάνω, μαμά, ἀφοῦ σήμερα εἶχε τόσο κρύο...

Ἡ μαμά: Καὶ τί σχέσι ἔχει τὸ χτένισμά σου μὲ τὸ κρύο;

Ἡ Ἑλενίτσα: Πῶς δὲν ἔχει σχέσι, ἀφοῦ σήμερα πῆγα νὰ χτενιστῶ καὶ ἔτρεμαν τὰ δόντια τῆς χτένας μου;

ΤΟ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ ΜΑΣ

Ὁριζοντίως: 1) Ἑλληνικὴ πόλις τὴν ὁποίαν ἠλευθέρωσαν τὰ ἡρωϊκὰ στρατεύματά μας. 2) Διάβολος. 3) Μαλακὸς — Καταστρέφει τὰ ροῦχα. 4) Ἀγγελιαφόρος τῶν Θεῶν — Μονὰς ἠλεκτρικῆς ἀντιστάσεως. 5) Μοιάζει μὲ τὸν ἀστακό, ἀλλὰ εἶναι πολὺ μικρότερη (γεν.). 6) Πρόθεσις — Ἄνθη. 7) Θεὸς τοῦ ἡλίου — Πρόθεσις. 8)

Κέντρον ζωῆς εἰς τὴν ἀπέραντον ἔρημον. 9) Πρὸ μεσημβρίας — Μία ἀπὸ τὰς ἐποχὰς (γεν.). 10) Σύμφωνον, ὅπως προφέρεται — Θεὸς τῶν ἀρχαίων Ρωμαίων. 11) Ἐκεῖνος ποὺ μᾶς προστατεύει — Πρόθεσις.

Καθέτως: 1) Χάρις εἰς τὸν γενναῖον μας στρατόν, ἔφυγαν ἀπὸ τὰς ὄχθας τῆς λίμνης αὐτῆς οἱ Ἰταλοὶ (ὀνομ.) — Σιδηρόδρομοι Πειραιῶς - Ἀθηνῶν - Πελοποννήσου. 3) Πρόθεσις. 4) Βαθμὸς ἀξιωματικοῦ τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων. 6) Ἀντωνυμία — Κωμόπολις τῆς Β. Ἠπείρου, σπουδαῖον κέντρον τῆς ἰταλικῆς ἐξορμήσεως εἰς τὸν κεντρικὸν τομέα, τὸ ὁποῖον κατέλαβεν ὁ στρατός μας κατόπιν ἡρωϊκῶν μαχῶν. 7) Εἶναι ἀφιερωμένη εἰς τὰ θεῖα. 8) Τὰ ἐλάχιστα μόρια (πληθ.), τὰ ἀποτελοῦντα τὴν ὕλην — Σ. Ρ. 9) Ἀντωνυμία κτητικὴ — τοῖς ὁποίοις. 10) Τ. Ν. Νότα — Ὕλη μὲ τὴν ὁποίαν στρώνουν τοὺς δρόμους τῶν πόλεων. 11) Τίτλος Ἀβησσυνοῦ φυλάρχου — Πρόθεσις — Δεικτικὸν (δημ.). 12) Ἀντωνυμία (θηλ.) — Ποταμὸς τῆς Γερμανίας — Τὸ ὑπάρχον. 13) Ἡ 1η λέξις τοῦ 9 ὁριζοντίως — Ἀναπνοὴ (δημ.).

Ἀκροστιχὶς

Τὰ ἀρχικὰ τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν ἥρωα τοῦ 21.

1) Ἀρχαῖος βασιλεὺς τῆς Μακεδονίας. 2) Ἥρως τοῦ 21. 3) Ποταμὸς τῆς Εὐρώπης. 4) Ποταμὸς τῆς Γερμανίας 5) Ἀρχαῖος ποιητής. 6) Ἡρωϊκὴ νῆσος. 7) Πόλις τῆς Πελοποννήσου. 8) Ἑλληνικὸς κόλπος. 9) Δρόμος. 10) Νῆσος τοῦ Αἰγαίου.

Ι. Κ. ΣΠΕΝΤΖΟΣ

Ἀκροστιχὶς

Τὰ ἀρχικὰ τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν ἀρχαῖον βασιλέα τῆς Μακεδονίας.

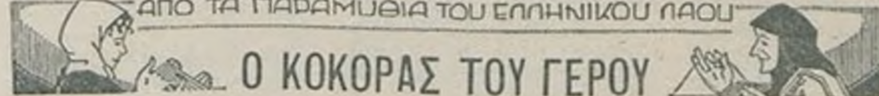
1) Χώρα τῆς Ἀσίας. 2) Πρωτεύουσα εὐρωπαϊκοῦ κράτους. 3) Ἔνδοξον εὐρωπαϊκὸν κράτος. 4) Καύσιμος ὕλη. 5) Ἀδελφὸς τοῦ Μωϋσέως. 6) Νῆσος τῶν Κυκλάδων. 7) Ἀποτελεῖται ἀπὸ δένδρα. 8) Ποταμὸς τῆς Γερμανίας. 9) Ὑπομονητικὸν ζῶον. 10) Ἑλληνικὴ νῆσος.

Β. ΖΑΧΑΡΙΟΥΔΑΚΗΣ

Αἴνιγμα

Βάρη ἀμέτρητα κρατῶ
μὰ μιὰ πετρίτσα δὲν μπορῶ
ἀπάνω μου νὰ φέρω.
Τί εἶμαι;

Ι. ΠΙΚΡΟΣ

Ο ΚΟΚΟΡΑΣ ΤΟΥ ΓΕΡΟΥ

Ἦταν μιὰ φορὰ ἕνας γέρος καὶ μιὰ γρηά. Ἡ γρηὰ εἶχε μιὰ κόττα, ὁ γέρος ἕνα κόκορα. Ἡ κόττα γεννοῦσε ἀπὸ κανένα αὐγό, κι' ἔτρωγε ἡ γρηὰ αὐγά. Ὁ γέρος εἶχε τὸν κόκορα καὶ λαλοῦσε. Μιὰ μέρα τῆς λέει ὁ γέρος:

— Δός μου ἕνα αὐγό.

— Δὲ σοῦ δίνω, τοῦ λέει, αὐγό, γιατὶ ὅταν λαλῇ ὁ κόκορας, ἐσύ, γέρο, καμαρώνεις.

Ὁ γέρος πείσμωσε καὶ πῆρε ἕνα ξύλο καὶ τσάκισε τὸ ποδάρι τοῦ κόκορα.

Ἅμα τσάκισε τὸ ποδάρι τοῦ κόκορα, ὁ κόκορας ἔφυγε καὶ πάει πέρα σ' ἕνα ποτάμι, μὰ δὲν μποροῦσε νὰ ριχθῇ γιὰ νὰ περάσῃ τὸ ποτάμι, κι' ἔλεγε:

— Ρούφα, κόκορα, τὸ ποτάμι.

Τὸ ρούφηξε ὁ κόκορας τὸ ποτάμι καὶ πέρασε.

Πάει πάρα κάτω καὶ βρίσκει μιὰ ἀλεποῦ. Ἡ ἀλεποῦ ἤθελε νὰ τὸν φάη.

— Μὴ μὲ τρῶς! τῆς λέει ὁ κόκορας, νὰ πᾶμε στὸ κοττέτσι τοῦ βασιλιᾶ (κι' ὁ κόκορας ρούφηξε τὴν ἀλεποῦ στὸ δρόμο).

Σὰν ἔφθασε στὸ κοττέτσι τοῦ βασιλιᾶ ὁ κόκορας, τὸν ἔπιασαν καὶ τὸν ἔβαλαν μέσα, νὰ τὸν τσιμπήσουν οἱ κόττες καὶ νὰ ψοφήσῃ. Ἀπολάει ὁ καλός σου ὁ κόκορας τὴν ἀλεποῦ, κι' ἡ ἀλεποῦ ἔφαγε τὶς κόττες τοῦ βασιλιᾶ. Τότες λένε:

— Κάψτε τὸ φοῦρνο νὰ τὸν βάλουμε μέσα νὰ καῇ!

Κι' ὁ κόκορας ἀπολάει τὸ ποτάμι κι' ἔσβησε τὸ φοῦρνο.

Λένε τότες αὐτοί.

— Πιάστε τον, νὰ τὸν βάλουμε μέσα στὰ φλουριὰ νὰ ψοφήσῃ!

Καὶ τὸν ἔβαλαν μέσα στὰ φλουριά.

Σὰν τὸν ἔβαλαν, λέει αὐτός:

— Ρούφα, κόκορα, τὰ φλουριά, κι' ἔκανε τὸν ψόφιο.

Τότες λέει ὁ βασιλιᾶς:

— Πετάχτε τον ἔξω στὰ σκουπίδια!

Καὶ τὸν πέταξαν ἔξω στὰ σκουπίδια τὸν κόκορα.

Σὰν τὸν πέταξαν, ζωντάνεψε αὐτός, καὶ λάλησε, καὶ πάει πίσω στὸ γέροντα, καὶ τοῦ λέει:

— Φτειάξε μου ἕνα καλὸ φαγὶ νὰ φάω! Καὶ τοῦ ἔφτειαξε τὸ φαγὶ ὁ γέρος κι' ἔφαγε ὁ κόκορας.

Σὰν ἔφαγε, λέει τοῦ γέρου:

— Κρέμασέ με!

Τὸν κρέμασε ὁ γέρος, καὶ τὸν βάρεσε μ' ἕνα ξύλο, κι' ἔπεσαν τὰ φλουριὰ κατὰ γῆς, κι' ἔγινε ὁ γέρος πλούσιος, κι' ἔζησε καλά.

ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΣ

Ὅπως πάντα ἔτσι καὶ τὸ βράδυ τῆς παραμονῆς τῆς Πρωτοχρονιᾶς ἔκαμα τὴν προσευχή μου καὶ παρακάλεσα τὸν Θεὸ ὁ καινούργιος Χρόνος ποὺ ἀρχίζει τὸ πρωΐ, νὰ μᾶς βρῆ νικητὲς καὶ τὴν Ἑλλάδα μας μεγάλη καὶ δοξασμένη.

Ἔπεσα ὕστερα καὶ κοιμήθηκα. Στὸν ὕπνο μου ἔβλεπα πὼς ἀνέβαινα ἕνα ψηλὸ βουνὸ μαζὶ μὲ πολλοὺς ἄλλους. Στὴν κορφὴ ἦσαν χιόνια, μὰ ὁ οὐρανὸς ἦταν καθαρός. Ἄξαφνα ἕνα στεφάνι φωτεινὸ ἁπλώθηκε πάνω ἀπὸ τὸ βουνὸ καὶ φώτισε ὅλο τὸν κόσμο. Καὶ καθὼς κοιτάξαμε πάνω εἴδαμε νὰ προβάλλεται μέσα στὸ φῶς τῆς κορφῆς ἕνας γέροντας μὲ τὰ λευκὰ μακριά του γένεια ποὺ ἀκουμποῦσε στὸ ραβδί του καὶ κατέβαινε σιγά.

Ὅλοι ἐτρέξαμε νὰ τὸν προφτάξωμε καὶ ὅλοι τὸν γνωρίσαμε: Ἦταν ὁ καλὸς φίλος τῶν παιδιῶν, ὁ Ἅη-Βασίλης. Δὲν φοροῦσε ὅμως ἐφέτος τὴν κόκκινη ὡραία στολή του ποὺ ξέραμε κάθε χρόνο. Ἐφέτος ἦταν ντυμένος μὲ μιὰ πλατειὰ στρατιωτικὴ μανδύα χακὶ καὶ ὁ

σάκκος πίσω στὶς πλάτες του δὲν εἶχε τὰ συνηθισμένα δῶρα. Ὅλοι ἐμεῖς τώρα ἀφοῦ τὸν πλησιάσαμε ἀρχίσαμε τὰ κάλλαντα:

«Βασίλη πόθεν ἔρχεσαι καὶ πόθε κατεβαίνεις;»

Καὶ ὁ καλός μας Ἅγιος μᾶς πληροφόρησε τότε πὼς ἔρχεται βέβαια ἀπὸ τὴν Καισάρεια καὶ πὼς ἐφέτος τὰ δῶρα του τὰ ἔφερε στοὺς γενναίους ποὺ πολεμοῦν γιὰ τῆς Πατρίδος τὴν Ἐλευθερία, γιὰ τὴν Πίστι τοῦ Χριστοῦ καὶ γιὰ τὴ Δόξα τῆς Ἑλλάδος. Ὁ σάκκος του ἦταν γεμᾶτος ἀπὸ μάλλινα εἴδη: γάντια, πουλόβερ, κάλτσες, σταφίδες, σῦκα, κονιάκ, γλυκὰ καὶ τράβηξε ἴσα πέρα στὰ κορφοβούνια ποὺ ἀκουόντανε κανόνια καὶ ἡ χλαλοὴ τῆς μάχης. Μὰ προτοῦ νὰ φύγη μᾶς εἶπε:

«Τὸ καλύτερο δῶρο ποὺ φέρνω φέτος σὲ ὅλους εἶναι ἡ Νίκη τῆς Ἑλλάδος».

Οἱ καμπάνες τοῦ ὄρθρου μὲ ξύπνησαν καὶ ἕνας ὅμιλος ἀπὸ φαλαγγῖτες ποὺ ἔψαλλαν τὰ κάλαντα:

«Ἀρχιμηνιὰ κι' ἀρχιχρονιὰ μὲ Νίκης δάφνινα κλωνιὰ μᾶς βρίσκει ὁ Νέος Χρόνος».

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΣΚΑΠΑΝΕΑΣ

Γράμματα Σκαπανέων

Ἀγαπητή μου «Νεολαία»,

Ὅλοι ἐμεῖς οἱ Σκαπανεῖς καὶ οἱ Σκαπάνισσες τώρα τὴν Πρωτοχρονιὰ θὰ μαζέψουμε μπόλικα δῶρα ποὺ θὰ μᾶς τὰ δώσουν οἱ γονεῖς μας, οἱ θεῖοι μας, οἱ παπποῦδες μας καὶ οἱ γιαγιάδες μας. Δὲ θάχουμε ὅμως τὸ δικαίωμα νὰ λεγώμαστε Σκαπανεῖς οὔτε νὰ φορᾶμε τὴ στολή μας ἂν τὰ κρατήσουμε ὅλα τὰ παιγνίδια γιὰ τὸν ἑαυτό μας. Ὑπάρχουν πολλοὶ συναγωνιστές μας φτωχοὶ ποὺ ἔγιναν ἀκόμη φτωχότεροι ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ οἱ μπαμπάδες τους ἐπῆγαν στρατιῶτες. Πρέπει λοιπὸν νὰ τοὺς βροῦμε καὶ νὰ τοὺς δώσουμε τὰ μισὰ παιγνίδια μας. Μόνο ἅμα τὸ κάμουμε αὐτὸ θὰ εἴμαστε ἄξιοι γιὰ ν' ἀνήκουμε στὴν Ὀργάνωσι. Καὶ ὕστερα, τί θὰ τὰ κάνουμε ἐμεῖς τὰ παιγνίδια; Ἐγὼ τοὐλάχιστο — τὸ ἐδήλωσα — δὲν δέχομαι παρὰ μόνο πιστόλια. Θὰ μοῦ πῆς πιστόλια ποὺ σκάζουν καψούλια τί θὰ τὰ κάμης; Κι' ὅμως χρειάζονται κι' αὐτά. Ποῦ ξέρεις; Μπορεῖ νὰ τὸ σκάση κανένας Φραττέλος ἀπ' αὐτοὺς ποὺ ἔχουμε στὴν Ἀθήνα καὶ νὰ βρεθῆ μπροστά μου. Μ' ἕνα καψουλάκι τότε ποὺ θὰ κάνη «τσίφ» τὸν ἔπιασα!... Εἶναι πολὺ παλληκαράδες βλέπεις!...

Σοῦ εὔχομαι εὐτυχισμένο τὸν καινούργιο χρόνο καὶ μὲ τὴ Νίκη.

Γιωργάκης Πετρόπουλος
(Σκαπανεύς)

3. (Συνέχεια)

— Καταλαβαίνετε καλά, κὺρ Μπούλη, ἐξακολούθησε ὁ ὁμιλητὴς τινάζοντας μὲ τὸ νύχι τὴ στάχτη τῆς πίπας του πὼς μιὰ τέτοια ζημιὰ ποὺ ἀνεβαίνει τὰ 10.000.000 μπορεῖ νὰ στενοχωρέση καὶ τὴν πιὸ πλούσια κοινωνία... Λοιπὸν εἶναι τώρα ἕντεκα μέρες καὶ δώδεκα νύχτες ποὺ ὁλάκαιρη ἡ Γουρουνόπολι βρίσκεται στὸ πόδι καὶ δυστυχῶς χωρὶς ἀποτέλεσμα... Μάλιστα, χωρὶς ἀποτέλεσμα.

Αὐτὴ εἶναι ἡ αἰτία ποὺ ἤρθαμε δῶ, κὺρ Μπούλη... Μόνο ἕνας δοξασμένος ἀστυνόμος σὰν καὶ σᾶς... μόνο ἕνας Σερλὸκ Χόλμς μπορεῖ νὰ πετύχη. Δὲν σᾶς ἔκρυψα τίποτα ἀπὸ τὸ φοβερὸ αὐτὸ περιστατικό... Καὶ τώρα, τί λέτε; Θὰ τὴν ἀναλάβετε τὴν ὑπόθεσι; 100.000 δραχμὲς μπροστὰ καὶ 300.000 στὸ τέλος ἂν πετύχετε...

Ἔχετε ἀντίρρησι;

Ὁ κὺρ Μπούλης, ὁ περίφημος ἀστυνόμος τῶν ζώων ποὺ δὲν εἶχε ἀνοίξει τὸ στόμα του ἀκούοντας τὸν πρόεδρο τῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἐκθέτη τὴ συμφορὰ ποὺ ἔπεσε στὴ Γουρουνόπολι, πέταξε χάμω τὸ ποῦρο, ἀκούμπησε τὸ δάχτυλο στὸ δεξιό του κρόταφο καὶ εἶπε:

— Τὰ ἤξερα ὅλα αὐτὰ ποὺ μοῦ εἴπατε. Κι' ἂν σᾶς ἄφησα τόσες ὧρες νὰ μιλᾶτε, τὸ ἔκαμα γιὰ νὰ βεβαιωθῶ πὼς οἱ πληροφορίες ποὺ εἶχα γι' αὐτὴ τὴν ὑπόθεσι ἦταν ἀπὸ ἄκρη σὲ ἄκρη σωστές.

Δὲ σᾶς κρατῶ περισσότερο, κύριοι. (Ἐδῶ, ὁ κὺρ Μπούλης κοίταξε τὸ ρολόϊ του). Ἂν σὲ 159 ὧρες ἀπὸ τούτη τὴ στιγμὴ δὲν πιάσω τὸν ἀρχηγὸ τῶν ἀπάχηδων, νὰ χάσω τὴ φήμη ποὺ ἔχω καὶ τὶς 100.000 δολλάρια!

Ἀφοῦ εἶπε αὐτά, ἔβαλε στὸ πορτοφόλι του τὰ λεπτά, χαιρέτισε σοβαρὰ τὴν ἐπιτροπὴ καὶ σφίγγοντας τὸ χέρι ἰδιαίτερα τοῦ καθενὸς πρόσθεσε:

— Τὸ λόγο μου!

— Τὸ λόγο μας εἴπανε καὶ κεῖνοι.

Κεφάλαιο β'.

Σὲ 4 λεπτὰ καὶ 1/5 τοῦ δευτερολέπτου ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ ἔφυγαν οἱ Γουρουνοπολῖτες, ὁ κὺρ Μπούλης ἄφηνε τὸ σπίτι του καὶ μέσα σ' ἕνα μεγαλόπρεπο ἁμάξι τραβοῦσε γιὰ τὴ Γουρουνόπολι.

Ὁ κύριος Νομάρχης δέχτηκε τὸν ξακουστὸ ἀστυνομικὸ ὄχι μὲ πολὺ σεβασμό. Ὅλα του τὰ κουνήματα κι' ὅλοι του οἱ μορφασμοὶ θαρροῦσες πὼς ἔλεγαν: Βλάκα! φαντάζεσαι πὼς θὰ τὰ καταφέρης ἐσύ, ἐκεῖ ποὺ ἐγὼ δὲν κατάφερα τίποτα; Μοῦ ἔρχεται νὰ σκάσω στὰ γέλια».

Ὁ κὺρ Μπούλης τὰ κατάλαβε αὐτὰ καὶ εἶπε μέσα του: «Νὰ δοῦμε ποιὸς θὰ γελάση τελευταῖος». Ρίχτηκε λοιπὸν μὲ τὰ ὅλα του στὴ δουλειά. Διάβασε ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη τοὺς ἀτέλειωτους φακέλλους μὲ ὅλη τὴν ἀνάκρισι ποὺ εἴχανε κάνει οἱ ὑπάλληλοι τῆς Νομαρχίας γιὰ τὴ μυστηριώδη ἐκείνη ὑπόθεσι. Αὐτὸ τὸ διάβασμα δὲν τὸν φώτισε σὲ τίποτε· κι' ὅμως τοῦ κόστισε 53 ὧρες καὶ 13 πρῶτα λεπτά. Χρειάστηκε ἀκόμα 79 ὁλόκαιρες ὧρες γιὰ διάφορες ἔρευνες στὸ μέρος ποὺ ἔγινε τὸ ἔγκλημα.

(Ἀκολουθεῖ)

ΟΛΟΙ ΤΑ ΠΑΙΓΝΙΔΙΑ ΜΑΣ ΣΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΩΝ ΜΑΧΟΜΕΝΩΝ

Σκαπανέων μας

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ

ΤΑ ΟΠΛΑ ΤΗΣ ΓΙΑΓΙΑΣ

—Άχ! νὰ μποροῦσα κι' ἐγὼ νὰ πήγαινα ἐκεῖ πάνω στὸ Μέτωπο νὰ πολεμήσω! Ἔλεγε ὁ Πετράκης στὴ γιαγιά του, καθὼς καθισμένοι κι' οἱ δυὸ κοντὰ στὸ τζάκι ἡ γιαγιὰ ἔπλεκε καὶ τοῦ διάβαζε μαζὶ ἀπὸ τὶς ἐφημερίδες τὰ ἡρωϊκὰ κατορθώματα τοῦ στρατοῦ, πάνω στὶς ψηλὲς κορφὲς τῆς Ἠπείρου.

—Μὰ καὶ σύ, παιδί μου, μπορεῖς νὰ πολεμήσῃς. Καὶ σὺ μπορεῖς νὰ κάμῃς κατορθώματα.

—Ἀλήθεια, γιαγιά; Πές μου λοιπόν, πῶς μπορῶ κι' ἐγὼ νὰ πολεμήσω; Πρέπει βέβαια πρῶτα πρῶτα νὰ πάω ἐκεῖ πάνω στὰ βουνά, ὕστερα νἄχω ἀληθινὸ ντουφέκι καὶ σπαθὶ καὶ κανόνι.

—Μὰ δὲν γίνεται μονάχα ὁ πόλεμος παιδί μου μὲ ντουφέκια καὶ μὲ κανόνια καὶ δὲν πολεμοῦν μονάχα οἱ στρατιῶτες στὸ μέτωπο—βέβαια αὐτοὶ σηκώνουν τὸ μεγαλύτερο βάρος τοῦ πολέμου — μὰ πολεμοῦμε κι' ὅλοι οἱ ἄλλοι ἐμεῖς ποὺ μένουμε ἐδῶ.

—Καὶ πολεμᾶς καὶ σὺ γιαγιά;

—Καὶ βέβαια πολεμῶ, Πετράκη. Πολεμοῦμε ὅλοι ὅσοι βοηθοῦμε τὰ παλληκάρια μας νὰ μὴν τοὺς λείψη τίποτε ἐκεῖ πάνω.

—Καὶ ποῦ εἶναι τὰ ὅπλα σου ἀφοῦ πολεμᾶς καὶ σύ, γιαγιά;

—Νά! δὲν τὰ βλέπεις; Εἶναι οἱ καλτσοβελόνες μου. Μ' αὐτὲς πολεμάω ἐγὼ τοὺς Ἰταλούς, γιατὶ πλέκω τὶς κάλτσες ποὺ θὰ φορέσῃ ὁ στρατιώτης καὶ δὲν θὰ τὸν ἐμποδίσῃ τὸ κρύο νὰ κυνηγάῃ τοὺς ἐχθρούς.

—Μὰ τότε γιαγιὰ πρέπει νὰ πλέκω κι' ἐγὼ κάλτσες;

—Ὄχι βέβαια! Μπορεῖς ὅμως νὰ κάμῃς κάτι ἄλλο ποὺ μ' αὐτὸ θὰ βοηθήσῃς πολὺ καὶ σύ.

—Γρήγορα, γιαγιά, πές μου, τί πρέπει νὰ κάμω γιὰ νὰ πολεμήσω κι' ἐγώ;

—Νά! δίπλα ὁ γείτονας, ὁ κὺρ Ἀργύρης εἶναι στὸ μέτωπο καὶ πολεμάει. Τὰ παιδάκια του ἡ Νίνα καὶ ὁ Σωκράτης δὲν θἄχουν φέτος τὴν Πρωτοχρονιὰ τὸ μπαμπᾶ τους κοντὰ νὰ τοὺς ἀγοράσῃ παιγνίδια. Ἐσὺ ἔχεις τόσα. Δῶσε λοιπὸν ἀπὸ τὰ δικά σου καὶ σ' αὐτὰ τὰ παιδιὰ ποὺ δὲν θἄχουν φέτος ποιὸς νὰ τοὺς ἀγοράσῃ.

—Θὰ τὸ κάμω ἀμέσως γιαγιά. Ὅμως δὲν καταλαβαίνω πῶς θὰ βοηθήσω τὸν κὺρ Ἀργύρη νὰ πολεμάῃ καλύτερα τοὺς Ἰταλούς.

—Καὶ βέβαια θὰ τὸν βοηθήσῃς γιατὶ δὲν θἄχῃ τὴν στενοχώρια πῶς δὲν θἆναι φέτος κοντὰ στὰ παιδάκια του νὰ τοὺς πάρῃ τὰ δῶρα τους, κι' ἔτσι θὰ πολεμάῃ μὲ περισσότερο κέφι καὶ δύναμι τοὺς Ἰταλούς.

—Μὰ τότε, γιαγιά, θὰ τρέξω νὰ δώσω τὰ παιγνίδια μου. Κι' ἔτσι θὰ πολεμᾶμε κι' οἱ δυό. Τί τὰ θέλεις ὅμως γιαγιάκα δὲν μποροῦσα ποτὲ νὰ φανταστῶ πῶς καὶ οἱ καλτσοβελόνες εἶναι τόσο σπουδαῖα ὅπλα.

Η ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΣΚΑΠΑΝΕΑ ΚΩΣΤΑΚΗ

Μοῦ φέρανε παιγνίδια
καὶ δῶρα καὶ στολίδια
γιὰ τὴν πρωτοχρονιὰ
χίλιες εὐχὲς μοῦ δῶσαν
καὶ στὰ γλυκὰ μὲ χῶσαν
οἱ θειές μου κι' ἡ γιαγιά.

*

Κανεὶς δὲν εἶχε νοιώσει
πῶς ἔχω μεγαλώσει
σ' αὐτὴ τὴν ἐποχὴ
ποὺ μέσα μας ἡ Ἑλλάδα
σὰν φωτερὴ λαμπάδα
μᾶς καίγει τὴν ψυχή.

*

Γι' αὐτὸ γλυκὰ καὶ δῶρα
προσέφερα στὴν ὥρα
σ' ἄλλα μικρὰ παιδιὰ
ποὺ ὁ μπαμπᾶς στρατιώτης
μὲς στὴ φωτιὰ τῆς πρώτης
γραμμῆς μας πολεμᾷ.

*

Αὐτὸ μᾶς παραγγέλλει
Αὐτὸ ἡ Ε.Ο.Ν. μας θέλει
καὶ μεῖς ὅλοι μαζὶ
δίνουμε τὴ ζωή μας
κι' ἀκόμα τὴν ψυχή μας
φτάνει νὰ μᾶς τὸ πῇ.

Σ. Καρ.

ΠΩΣ ΕΓΝΩΡΙΣΤΗΚΑΝ

Τὸ τρὰμ γεμᾶτο ἀπὸ κόσμο ἐστάθηκε σὲ μιὰ στάσι ὅπου ἀνέβηκαν δυὸ τραυματίες. Μιὰ μικρὴ Σκαπάνισσα ποὺ ἔστεκε στὸν ἐξώστη μόλις εἶδε τοὺς τραυματίας ν' ἀνεβαίνουν τρέχει μέσα καὶ φωνάζει δυνατά:

—Κύριοι! δύο τραυματίαι ποὺ μπῆκαν τώρα μέσα περιμένουν δυὸ εὐγενεῖς κυρίους νὰ τοὺς παραχωρήσουν τὴ θέσι τους!

Ὅλοι τότε οἱ ἐπιβάτες ἐσηκώθησαν καὶ ἐφώναξαν: «Περᾶστε παιδιά!»

Οἱ τραυματίαι ἀφοῦ ἐκάθησαν ἐφώναξαν τὴν μικρὴ Σκαπάνισσα κοντά τους καὶ τῆς εἶπαν:

—Εὐχαριστοῦμε συναγωνίστρια, εἴμαστε καὶ μεῖς παιδιὰ τῆς Ε.Ο.Ν. πρὸ τοῦ πολέμου. Ὅμως ποῦ μᾶς γνώρισες;

—Ἀπὸ τὰ ὡραῖα παράσημα τῶν τραυμάτων σας, εἶπε ἡ Σκαπάνισσα.

ΕΞΥΠΝΑ ΚΑΙ ΚΟΥΤΑ

Γιατὶ ἦταν σκοτάδι

Ἡ μαμά: Ἔλα δῶ, Κωστάκη. Πῶς γίνεται νὰ ἔχω ἀφήσει ἕξη παστιτσάκια ἐπάνω στὸ τραπέζι καὶ τώρα νὰ βρίσκω μόνο τρία!

Ὁ Κωστάκης: Γιατί, μαμάκα μου, ἡ κάμαρα ἦταν σκοτεινὴ καὶ δὲν τὰ εἶδα ὅλα!

Τὸ σαποῦνι τῶν ἀραπάδων

Ὁ μπαμπᾶς τῆς Μπεμπέκας ἔφερε στὸ σπίτι ἕνα σαποῦνι τοῦ κατραμιοῦ. Καὶ ἡ Μπεμπέκα, ποὺ τὸ βλέπει γιὰ πρώτη φορά, φωνάζει:

—Μαμά, μαμά! Ἔλα νὰ ἰδῇς! Ὁ μπαμπᾶς ἔφερε ἕνα μαῦρο σαποῦνι ἀπὸ ἐκεῖνο ποὺ πλένονται οἱ ἀραπάδες!

Ο ΑΓΙΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ

Ἀρχημηνιὰ κι' ἀρχηχρονιὰ κι' ἀρχὴ τοῦ Γεναρίου.
Ἅγιος Βασίλης ἔρχεται ἀπὸ τὴν Καισαρεία.
Βαστάει κόλλα καὶ χαρτί, χαρτὶ καὶ καλαμάρι.
Τὸ καλαμάρι ἔγραφε καὶ τὸ χαρτὶ ὡμίλει:
«Βασίλη μ' πόθεν ἔρχεσαι καὶ πόθεν κατεβαίνεις»;
«Ἀπὸ τὸ δάσκαλ' ἔρχομαι στὴ μάνα μου πηγαίνω».
«Ἂν ἔρχεσ' ἀπ' τὸ δάσκαλο πές μας τὴν ἄλφα βῆτα».
Στὴν πατερίτσ' ἀκούμπησε νὰ 'πῇ τὴν ἄλφα βῆτα.
Κι' ἡ πατερίτσα ἦταν χλωρὴ καὶ πέταξε κλωνάρι,
Κλωνάρι χρυσοκλώναρο κι' ἀργυροκεντημένο,
Κι' ἀπάνω στὰ βλαστώματα περδίκια κελαδοῦσαν,
Κι' ὄχι περδίκια μοναχά, μόν' κι' ἄγρια περιστέρια.
Ἐδῶ ποὺ τραγουδήσαμε, καρφὶ νὰ μὴ ραγίσῃ,
Κι' ὁ καπετάνιος καραβιοῦ χρόνους πολλοὺς νὰ ζήσῃ.
Ἐσένα πρέπ' ἀφέντη μου φρεγάδα ν' ἁρματώσῃς,
Νἄχῃ τὴν πρύμνην ἀψηλή, τὴν πλώρη σὰ λιοντάρι,
Νἄχῃ κατάρτια μπρούτζινα καὶ ξάρτια συρματένια
Καὶ τὰ πανιὰ μεταξωτὰ κι' ἀντένες ἀτσαλένιες.
Στὴν πλώρη κάθεται ὁ Χριστός, στὴ μέση ἡ Παναγία,
Καὶ πίσω στὸ τιμόνι κάθεται ὁ ἅγιος Νικόλας.
Στὴν Ἀγγλιντέρα νὰ διαβῇς, φλουρὶ νὰ τὴ φορτώσῃς,
Χρόνους πολλοὺς νὰ χαίρεσαι καὶ πάντα εὐτυχισμένος.
Ἐδῶ ποὺ τραγουδήσαμε, καρφὶ νὰ μὴ ραγίσῃ,
Κι' ὁ καπετάνιος καραβιοῦ χρόνους πολλοὺς νὰ ζήσῃ.

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κεντρική Διοίκησις

ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΧΟΜΕΝΟΥΣ

Διὰ τῶν κιβωτίων σιγαρέττων τῶν τοποθετημένων διὰ τὴν περισυλλογὴν σιγαρέττων περισυνελέγησαν 220 πακέτα τσιγάρα καὶ πολλὰ εἰς χῦμα. Εἰς τὸ Περίπτερον τῆς Πλατείας Συντάγματος ἐξακολουθοῦν ἄθρόαι εἰσφοραὶ τοῦ κοινοῦ διὰ τὸν στρατὸν καὶ τὸν ἄμαχον πληθυσμόν.

Ἐξ ἄλλου ὁμάδες Φαλαγγιτισσῶν ἐπισκεφθεῖσαι ὡς συνήθως τοὺς τραυματίας μας, προσέφερον εἰς αὐτοὺς διάφορα χρήσιμα δῶρα καὶ ἐβοήθησαν εἰς τὴν διεξαγωγὴν τῆς ἀλληλογραφίας των.

Η Ε.Ο.Ν. ΔΡΑΜΑΣ ΔΙΑ ΤΟΝ ΣΤΡΑΤΟΝ ΜΑΣ

Ἡ Ὑπηρεσία Ἀλληλεγγύης Μετώπου τῆς Ε.Ο.Ν. Δράμας συνέλεξε μέχρι τοῦδε διὰ τοὺς ἡρωϊκούς μας πολεμιστὰς καὶ τὰς οἰκογενείας των 216.000 δρχ., 3.956 ζεύγη κάλτσες, 1.165 προσόψια, 481 πουλόβερ, 263 κουβέρτες, 364 πουκάμισα, 102 κασκόλ, 27 ζεύγη γάντια, 5 κουκκοῦλες, 65 κουρελοῦδες, 1.000 ὀκάδες σιτάρι, 1.300 ὀκάδες φασόλια, 4.880 ὀκάδες πατάτες καὶ 450 ὀκάδες ἀραβόσιτον.

ΑΙ ΔΟΚΙΜΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΕΜΙΚΗΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΣ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν.

Συνεχίζονται πυρετωδῶς αἱ δοκιμαὶ τῆς «Πολεμικῆς Ἐπιθεωρήσεως Ε.Ο.Ν.» τοῦ κ. Α. Ἀβδῆ, μὲ μουσικὴν τοῦ κ. Γλυκοφρίδη. Ἡ νέα Ἐπιθεώρησις τῆς Ε.Ο.Ν. ἐγράφη εἰδικῶς διὰ τοὺς ἡρωϊκοὺς πολεμιστάς μας, πρόκειται δὲ νὰ παιχθῇ ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν ἀπὸ τῆς σκηνῆς θεάτρων τῶν Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Πειραιῶς, ὡς ἐπίσης καὶ εἰς τὰ Στρατιωτικὰ Νοσοκομεῖα, διὰ τὴν ψυχαγωγίαν τῶν γενναίων τραυματιῶν μας. Συμπράττουν ἅπαντα τὰ στελέχη τοῦ θεατρικοῦ Τμήματος τῶν Περιφερειακῶν Διοικήσεων Ἀρρένων καὶ Θηλέων Πρωτευούσης, καθὼς καὶ ἡ μικτὴ χορῳδία καὶ ἡ ὀρχήστρα τῆς Ε.Ο.Ν. ὑπὸ τὸν κ. Γλυκοφρίδην.

ΠΟΥ ΘΑ ΠΑΡΑΔΙΔΩΝΤΑΙ ΤΑ ΕΙΔΗ ΔΙΑ ΤΟΝ ΣΤΡΑΤΟΝ ΜΑΣ

Ἡ Κεντρικὴ Ὑπηρεσία Ἀλληλεγγύης Μετώπου τῆς Ε.Ο.Ν. ἀνακοινοῖ ὅτι ἡ ἀποθήκη της μετεφέρθη ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Φιλελλήνων ἀρ. 12 πρῶτος ὄροφος, ἀριθ. τηλεφ. 23-282. Εἰς τὴν ὡς ἄνω Διεύθυνσιν γίνονται δεκτὰ εἴδη προοριζόμενα διὰ τοὺς ἡρωϊκοὺς στρατιώτας μας καὶ τὰς οἰκογενείας των.

ΔΙΑ ΤΟΝ ΜΠΟΝΑΜΑΝ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΙΩΤΟΥ

Συνεχίζονται αἱ προσφοραὶ τῶν Ἑλλήνων καὶ Ἑλληνίδων εἰς τὴν Κεντρικὴν Ὑπηρεσίαν Ἀλληλεγγύης Μετώπου τῆς Ε.Ο.Ν. διὰ τὸν «Μποναμᾶ τοῦ Στρατιώτου». Οὕτω ἀπέστειλαν τὰ κάτωθι οἱ ἑξῆς:

Ἀναστάσιος Τζουγανάτης δραχμὰς 350 διὰ πέντε δέματα, Κωνσταντῖνος Μαντζαρῖνος δρχ. 7.000 δι' ἑκατὸν δέματα, Ἄννα Καπέλλου δρχ. 70, δι' ἓν δέμα, Ἀνδρέας Γιάγκος δρχ. 70 δι' ἓν δέμα, Ἀριστείδης Βιτσικουνάκης Καρύτση 4 δρχ. 70 δι' ἓν δέμα, Ζωὴ Βυζαντίου Πανεπιστημίου 44 δρχ. 490 δι' ἑπτὰ δέματα, Φωτεινή, Ἀντώνιος καὶ Μαλβίνα Μιχαηλίδη δρχ. 210 διὰ τρία δέματα, Τάκης Ἡλιόπουλος δρχ. 350 διὰ πέντε δέματα, Θεόδωρος Γαργαρόπουλος δρχ. 210 διὰ τρία δέματα, Ἀλίκη Μπερουμπῆ δρχ. 70 δι' ἓν δέμα, Ἰωάννης Βασιλείου δρχ. 70 δι' ἓν δέμα, Βασίλειος Παπαγεωργίου δρχ. 280 διὰ τέσσαρα δέματα, Ἀδελφοὶ Γονέου Α.Ε. Πειραιᾶ δρχ. 1.750 δι' εἴκοσι πέντε δέματα, Θεόδωρος Ζωγράφος δρχ. 140 διὰ δύο δέματα, Ἡλίας Παναγιωτόπουλος δρχ. 70 δι' ἓν δέμα, Κος καὶ Κα Λορέντζου δρχ. 140 διὰ δύο δέματα, Θρ. Διαρκίδου δρχ. 70 δι' ἓν δέμα, Βούλα Πατσούκη δρχ. 210 διὰ τρία δέματα, Ἕκτωρ Δρακούλης δρχ. 2.100 διὰ τριάκοντα δέματα, Δέσποινα Οἰκονόμου δρχ. 210 διὰ τρία δέματα, Γεώργιος Νικοτσάρας δρχ. 7Γ δι' ἓν δέμα, Γεώργιος Κουρέντας δρχ. 70 δι' ἓν δέμα, Πέτρος καὶ Αἰκατερίνη Κράμερ δρχ. 350 διὰ πέντε δέματα, Πέτρος καὶ Νίκη Πρωτοπαπαδάκη δρχ. 210 διὰ τρία δέματα, Βεατρίκη Μπράουν δρχ. 70 δι' ἓν δέμα, Κωνσταντῖνος Δημ. Μπέμπης δρχ. 350 διὰ πέντε δέματα, Ἀναστάσιος Τζουζανάτος δρχ. 350 διὰ πέντε δέματα, Κωνσταντῖνος Μπουρμπούλης δρχ. 500 διὰ ἑπτὰ δέματα, Γεώργιος Μενδράκης δρχ. 700 διὰ δέκα δέματα.

ΤΟ ΠΟΛΕΜΙΚΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΗΣ "ΝΕΟΛΑΙΑΣ„

ΚΥΡΙΑΚΗ 15 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1940.— Ἡ ἐπίθεσις τῶν στρατευμάτων μας συνεχίζεται ἐπιτυχῶς καθ' ὅλον τὸ μέτωπον. Τὸ ὑπ' ἀριθ. 49 πολεμικὸν ἀνακοινωθὲν τοῦ Γεν. Στρατηγείου ἀναφέρει σχετικῶς τὰ ἑξῆς:

«Ἡ ἐπιθετική μας ἐνέργεια συνεχίζεται ἐπιτυχῶς. Κατελήφθησαν ὑψώματα σημασίας, συνελήφθησαν πολυάριθμοι αἰχμάλωτοι καὶ περιῆλθον εἰς χεῖρας μας ἄνω τῶν 60 αὐτομάτων ὅπλων, ὅλμοι κλπ.».

Ἐπίσης τὸ Ὑφυπουργεῖον Ἀσφαλείας ἀνακοινοῖ τὰ ἀκόλουθα:

«Ἡ ἐχθρικὴ ἀεροπορία ἐβομβάρδισε χθὲς χωρία τινὰ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας, ἄνευ θυμάτων καὶ ζημιῶν.

» Εἰς ἓν τῶν χωρίων τούτων τὰ ἐχθρικὰ ἀεροπλάνα κατελθόντα εἰς χαμηλὸν ὕψος ἐπολυβόλησαν ἀλιευτικὰς λέμβους καὶ βόσκοντα ποίμνια.

» Κατὰ συμπληρωματικὰ τηλεγραφήματα τῶν ἁρμοδίων ἀστυνομικῶν ἀρχῶν, μεταξὺ τῶν ἀπαχθέντων ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν ὡς ὁμήρων κατὰ τὴν ὑποχώρησίν των ἀπὸ τὰ ἑλληνικὰ ἐδάφη, περιλαμβάνονται καὶ οἱ κάτωθι Ἕλληνες ἐκ τῆς περιοχῆς Ἡγουμενίτσης.

1) Γεώργος Παππᾶς κτηματίας κάτοικος Κάτω Ξέχωρον. 2) Κατώρης Γεώργιος κάτοικος Ραβένης. 3) Πρᾶκος Ἀθανάσιος κτηματίας κάτοικος Ραβένης. 4) Πρᾶκος Σταῦρος τοῦ Γεωργίου κτηματίας κάτοικος Ραβένης. Ἡ τύχη τῶν ἀνωτέρω, ἀγνοεῖται».

ΔΕΥΤΕΡΑ 15 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1940.— Κατόπιν ἡρωϊκῶν ἀγώνων κατελήφθησαν καὶ νέα σημαντικὰ ὑψώματα. Ὁ ἀγὼν συνεχίζεται εἰς τὰς χιονοσκεπεῖς ὀροσειρὰς τῆς Ἀλβανίας μὲ αὐξουσαν πάντοτε ἐπιτυχίαν.

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 50 πολεμικὸν ἀνακοινωθὲν τοῦ Γεν. Στρατηγείου, ἀναφέρει τὰ ἀκόλουθα:

«Ἐπὶ τοῦ μετώπου ἐπιτυχεῖς τοπικοὶ ἀγῶνες, καταληφθέντων νέων ὑψωμάτων. Περιῆλθον εἰς χεῖρας μας ἀριθμὸς αἰχμαλώτων καὶ σημαντικὸς ἀριθμὸς πολυβόλων καὶ ὅπλων».

Τὸ Ὑφυπουργεῖον Ἀσφαλείας ἐξ ἄλλου ἀνακοινοῖ:

«Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας ἡσυχία».

ΤΡΙΤΗ 17 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1940. — Παρὰ τὴν κρατοῦσαν κακοκαιρίαν ὁ στρατός μας μάχεται νικηφόρως.

Σχετικῶς διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 51 πολεμικοῦ ἀνακοινωθέντος τοῦ Γεν. Στρατηγείου ἀναφέρονται τὰ κάτωθι:

«Εἰς διάφορα σημεῖα τοῦ μετώπου τοπικαὶ ἐπιχειρήσεις περιωρισμένης ἐκτάσεως, αἵτινες ἐξειλίχθησαν ὅλαι ἐπιτυχῶς καὶ εἶχον ὡς ἀποτέλεσμα μερικὴν προώθησιν τῶν γραμμῶν μας».

Κατ' ἀνακοίνωσιν τοῦ Ὑφυπουργείου Ἀσφαλείας, εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας ἡσυχία.

ΤΕΤΑΡΤΗ 18 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1940. — Ὁ στρατός μας κατήγαγε περιφανῆ ἐπιτυχίαν ἀναγκάσας τὸν ἐχθρὸν νὰ ὑποχωρήσῃ πρὸς τὴν Κλεισούραν μὲ βαρυτάτας ἀπωλείας.

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 52 πολεμικὸν ἀνακοινωθὲν ἀναφέρει ἐν σχέσει πρὸς τὰ ἀνωτέρω τὰ κάτωθι:

«Ὁ ἐχθρὸς πιεζόμενος ὑπεχώρησε μετ' ἀπωλειῶν πρὸς τὴν Κλεισούραν ἔνθα ἐθεάθησαν πυρκαϊαί.

»Ἐπὶ τοῦ λοιποῦ μετώπου συνεχίσθησαν ἐπιτυχῶς αἱ ἐπιχειρήσεις.

»Συνελήφθησαν αἰχμάλωτοι ἐν οἷς καὶ εἷς συνταγματάρχης καὶ ἐκυρνεύθη σημαντικὴ ποσότης ὑλικοῦ».

ΠΕΜΠΤΗ 19 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1940. — Εἰς ὅλα τὰ σημεῖα τοῦ μετώπου ἐκδηλοῦται διαρκῶς ἡ ἀποσύνθεσις τοῦ ἰταλικοῦ στρατοῦ. Αἱ συνεχεῖς ἐπιτυχίαι μας καὶ αἱ ἀναγγελθεῖσαι εἰς τὸν στρατὸν νῖκαι παρὰ τὴν Κλεισούραν ἐπηύξησαν τὴν ὁρμήν του εἰς ὁλόκληρον τὸ μέτωπον.

Τὸ σχετικὸν ὑπ' ἀριθ. 53 πολεμικὸν ἀνακοινωθὲν τοῦ Γεν. Στρατηγείου ἀναφέρει τὰ ἑξῆς:

«Τοπικαὶ ἐπιτυχεῖς ἐπιχειρήσεις εἰς διάφορα σημεῖα τοῦ μετώπου. Συνελήφθησαν καὶ σήμερον αἰχμάλωτοι καὶ περιῆλθεν εἰς χεῖρας μας πολυάριθμον ὑλικόν».

Κατ' ἀνακοίνωσιν τοῦ Ὑφυπουργείου Ἀσφαλείας εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας ἐπεκράτησεν ἡσυχία.

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κεντρική Διοίκησις

Πυρρής Μιχ. 70 δρχ. δι' ἕνα δέμα, Ψαρρής Δημ. 70 δρχ. δι' ἕνα δέμα, Λυντούδη Χρυσούλα 140 δραχ. διὰ δύο δέματα, 'Ιατροῦ Πηνελ. 140 δρχ. διὰ δέματα, Οἰκονόμου 'Αλέξ. 140 δρχ. διὰ δύο δέματα, Α. Ε. Πειραϊκή—Πατραϊκή (προσωπικόν) 14.000 διὰ δύο χιλιάδες δέματα, Ζιντζερλῆ Εἰρ. 70 δρχ. δι' ἕνα δέμα, Κύρου Δανάη 350 δρχ. διὰ πέντε δέματα, Ναούμ Γεώργ. 70 δρχ. δι' ἕνα δέμα, Κονδύλης Μιχ. 70 δρχ. δι' ἕνα δέμα, Φιλίνη "Αννα 350 δρχ. διὰ πέντε δέματα, Μαρκοπούλου 'Ερμιόνη 210 δρχ. διὰ τρία δέματα, 'Αραβαντινοῦ Βαρβάρα 70 δρχ. δι' ἕνα δέμα, Φραγκοπούλου 'Αρετή 70 δρχ. δι' ἕνα δέμα, Καροπούλου Μαρία 210 δρχ. διὰ τρία δέματα, Κοντοπούλου Εἰρήνη 70 δρχ. δι' ἕνα δέμα, 'Ανώνυμος 1050 δρχ. διὰ δεκαπέντε δέματα, Μπετζερεμίδης 'Ιωάννης 210 δρχ. διὰ τρία δέματα, Χριστοφοράτου Γερ. 210 δρχ. διὰ τρία δέματα, Χριστοφοράτου 'Ελλένη 210 δρχ. διὰ τρία δέματα, Μωραλίδου Βασιλ. 210 διὰ τρία δέματα, Καμπιώτου Α. 500 δρχ. δι' ἑπτὰ δέματα, Βουγιούκας Σάββα 70 δρ. δι' ἕνα δέμα. 'Επίσης οἱ κάτω ὑπάλληλοι τῆς Α. Ε. Χρυσοκοπούλου ἀνὰ 70 δρχ. ἕκαστος δι' ἓν δέμα: Κομπιλίρης Θεόδ., Φουστέρης Νικ., Ζαρφτσῆ 'Ιωάννα, 'Αναστασιάδου 'Ελένη, Παππᾶ 'Αλεξ., Πετρέλλη 'Αγγέλα, Συρναίου Δήμητρα, Μελαχροινοῦ "Ελλη, Πυρπιρῆ 'Ελένη, Δημητρίου Δήμητρα, Γεωργαντᾶ Κατίνα, Σαραφίδης Θεόδ., Λεοφάνους Κική καὶ Μαυρομμάτη Εἰρήνη. Μητρόπουλος 'Ορέστης 210 δρχ. διὰ τρία δέματα, Ζαββαδίου Πάτρα 350 δρχ. διὰ πέντε δέματα, Τζαβέλλας Μιχ. 210 δραχ. διὰ τρία δέματα, Λασκαρίδου Λυδία 70 δρχ. δι' ἕνα δέμα, Στουπάθης 'Ηρ. 350 δρχ. διὰ πέντε δέματα, Πάτσης Σπυρίδων 140 δρχ. διὰ δύο δέματα Ριβουάρ 'Ελένη 350 δρχ. διὰ πέντε δέματα, Κεφαλᾶς 'Αναστ. 140 δρχ. διὰ δύο δέματα, Λυμπεράτου Γρηγ. 7.000 δρχ. δι' ἑκατὸν δέματα, Καλαβρέζου Θ. 350 δρχ. διὰ πέντε δέματα, Βαρδαβᾶ Μαριάννα 70 δρχ. δι' ἕνα δέμα, Μιμήκου Μενέλ. 140 δρχ. διὰ δύο δέματα, Βερούτης 'Ελευθέριος Φαλαγγίτης 70 δρχ. δι' ἕνα δέμα.

Κωνσταντῖνος Θωμαΐδης δρχ. 140 διὰ δύο δέματα, Κοσμᾶς Κοσμίδης δρχ. 140 διὰ δύο δέματα, Αἰμιλία 'Αντωνοπούλου δρχ. 210 διὰ τρία δέματα, Σοφία Χατζηδάκη δρχ. 70 δι' ἓν δέμα, 'Ιατρ. Μαυροκεφάλου δρχ. 500 δι' ἕνα δέματα, 'Ελένη Δημητρίου δρχ. 70 δι' ἓν δέμα, 'Ελένη Βλασσοπούλου δρχ. 70 δι' ἓν δέμα, Χρ. Ζαριφόπουλος δρχ. 100 δι' ἓν δέμα, Σιδεράτος δρχ. 210 διὰ τρία δέματα, 'Αδαμάντιος Ροδοκάλης δρχ. 490 δι' ἑπτὰ δέματα, Κλ. Μακκᾶ δρχ. 1.400 δι' εἴκοσι δέματα, Βασίλειος Κοντόσης δραχ. 70 δι' ἓν δέμα, Νικόλαος Παπαθανασίου δρχ. 140 διὰ δύο δέματα, Δημήτριος Ζούζουλας δρχ. 280 διὰ τέσσαρα δέματα, Εὐτέρπη Παπαχαραλάμπους δρχ. 70 δι' ἓν δέμα, Βασίλειος Στρατηγίου δρχ. 70 δι' ἓν δέμα, 'Αγγελική Κουβαρᾶ δρχ. 210 διὰ τρία δέματα, Γεώργιος Φραγκούλης δρχ. 70 δι' ἓν δέμα, 'Ελένη Μεσθενέη δρχ. 70 δι' ἓν δέμα, Κων)τῖνος Χριστόπουλος δρχ. 210 διὰ τρία δέματα, Γεώργιος Σοζέλης δρχ. 140 διὰ δύο δέματα, Εὐαγγελία Τσαμίση δρχ. 70 δι' ἓν δέμα, 'Αλέξανδρος Δόνας δρχ. 70 δι' ἓν δέμα, Παναγιώτης Σπηλιάδης ('Αντιστράτηγος ἐ. α.) δρ. 350 διὰ πέντε δέματα, Χαρίκλ. Θώμη δρ. 700 διὰ δέκα δέματα, Φωτεινὴ Κοκλέση δρχ. 70 δι' ἓν δέμα, 'Ανδρομάχη Χήνα δρχ. 140 διὰ δύο δέματα, Κων)τῖνος 'Εμπειρίκος δρχ. 7.000 δι' ἑκατὸν δέματα, Γεράσιμος "Αννινος δρχ. 140 διὰ δύο δέματα, Τασούλα Κατάμη δρχ. 140 διὰ δύο δέματα, Σοφ. Μαρσέλλου δρχ. 700 διὰ δέκα δέματα, 'Αλβέρτος Γκρέη δραχ. 420 δι' ἓξ δέματα, Σοφία Καρτάλογλου δρχ. 70 δι' ἓν δέμα, "Αννα Ζωΐδου δραχ. 70 δι' ἓν δέμα. Λευκοθέα Ταρλίδου δρχ. 70 δι' ἓν δέμα, 'Ιωάννης Σκληριάδης δρχ. 70 δι' ἓν δέμα, Στέφανος Κυνηγοῦ δρχ. 210 διὰ τρία δέματα, Κων)τῖνος Παλαιολόγου δρχ. 140 διὰ δύο δέματα, Μανωλικίδου Σωκράτης δρχ. 210 διὰ τρία δέματα, Μητσοπούλου Λώρη δρχ. 140 διὰ δύο δέματα, Εὐθύμιος Παπαντώνης δρχ. 350 διὰ πέντε δέματα. 'Υπάλληλοι Καταστημάτων Κλαουδέλλου δρχ. 700 διὰ δέκα δέματα, Νικόλαος Βλαντιάδης δρχ. 70 δι' ἓν δέμα, Κα Γρηγορίου δρχ. 70 δι' ἓν δέμα, 'Αλέξανδρος Βασιλάκης δρχ. 70 δι' ἓν δέμα, 'Υπουργὸς Στρατιωτικῶν δρχ. 70 δι' ἕνα δέμα, Κωνσταντῖνος Ζέγγελης δρχ. 1050 διὰ δεκαπέντε δέματα, Θεόδωρος Κοσμόπουλος δρχ. 70 δι' ἓν δέμα, Μαρία 'Αναγνωστοπούλου δρχ. 140 διὰ δύο δέματα, Νικόλαος Σαρίογλου δρχ. 70 δι' ἓν δέμα, 'Αφροδίτη Βαρδάκη δρχ. 70 δι' ἓν δέμα, Μαρία Στάμπα δρχ. 140 διὰ δύο δέματα. Χαρίκλεια Ζερμπόνη δρχ. 210 διὰ τρία δέματα, Α.Β.Ε.Ε. Σ. Παπαστράτος δρχ. 35.000 διὰ πεντακόσια δέματα, Γεώργιος Μουρμούρης δρχ. 140 διὰ δύο δέματα, Παρασκευόπουλος Γεώργιος δρχ. 70 δι' ἓν δέμα, Θωμᾶς Πιρπινιώτης δρχ. 70 δι' ἓν δέμα, Βέρρος Καλόρας δρχ. 210 διὰ τρία δέματα, Δημήτριος Σπετσερόπουλος δρχ. 7.000 δι' ἑκατὸν δέματα.

'Απόστ. καὶ Λουΐζα Καρακαντᾶ 140 δρχ. διὰ 2 δέματα, 'Ελένη Σακελλαροπούλου 350 δρχ. διὰ 5 δέματα, Φραγκῖσκος Δάνδουλας 210 δρχ. διὰ 3 δέματα, Γεώργ. Χρυσιώτης 70 δρχ. δι' 1 δέμα, Σωτ. Κοντουμᾶς 70 δρχ. δι' 1 δέμα, "Εφη Τυπάλδου 70 δρχ. δι' 1 δέμα, 'Αντιγόνη 'Ανδρεαδάκη 70 δρχ. δι' 1 δέμα, Φ. Μπαλοδήμας 70 δρχ. δι' 1 δέμα, Κ. Παπαδόπουλος 70 δρχ. δι' 1 δέμα, 'Υπουργεῖον Δικαιοσύνης 410 δρχ. δι' 6 δέματα, Κωνστ. Σταυρόπουλος 70 δρχ. δι' 1 δέμα, Λεων. Κονδύλης 500 δρχ. δι' 7 δέματα, Μιχ. Χεκίμογλου 140 δρχ. διὰ δύο δέματα, Χαρ. Στοφεροπούλου 70 δρχ. δι' 1 δέμα, 'Αθ. Μακρῆς , Πρόεδρος Α.Ε.Υ.Φ.Α.Ν.Ε.Τ. 14.000 διὰ 200 δέματα, Εὐαγγελία Καββαδία 700 δρχ. διὰ 10 δέματα, 'Ιουλία Σταυροπούλου 350 δρχ. διὰ 5 δέματα, Γεώργ. Μουτσόπουλος 140 δρχ. διὰ 2 δέματα, Παναγ. Παπαδόπουλος 70 δρχ. δι' 1 δέμα, Θεόδ. Κοντοσόπουλος 140 δρχ. διὰ 2 δέματα, 'Αναστ. Παπουτσῆς 210 δρχ. διὰ 3 δέματα, Δημ. Παπαδόπουλος 140 διὰ 2 δέματα, "Αρτ. Πολίτου 350 δρχ. διὰ πέντε δέματα, Γεώργ. Γαβαλᾶς 500 δρχ. δι' ἑπτὰ δέματα, Προσωπικὸν Α.Ε. 'Υφαντηρίων 'Αθηνῶν 490 δρχ. δι' ἑπτὰ δέματα, Κα Ζωϊοπούλου 210 δρχ. διὰ 3 δέματα, Τάκης Ζωϊόπουλος μαθητὴς Γυμνασίου 70 δρχ. δι' 1 δέμα, Λουΐζα 'Ιωαννίδου 70 δρχ. δι' 1 δέμα, Γεώργιος Μουτσόπουλος 140 δρχ. διὰ 2 δέματα, 'Ελένη Λεονάρδου 140 δρχ. διὰ δύο δέματα, Σέχου Γεώργ. 140 δρχ. διὰ 2 δέματα, Χαρίκλ. Λούη 70 δρχ. δι' 1 δέμα, Γεώργ. Μακρίδης 1000 δρχ. διὰ 14 δέματα, Εὐάγγ. Μαστρογιαννόπουλος 140 δρχ. διὰ 2 δέματα, 'Αγγ. 'Ασίμη 70 δρχ. δι' 1 δέμα, "Αννα καὶ Σουζ. Βερσῆ 140 δρχ. διὰ 2 δέματα, Γρηγ. Γρηγοριάδης 700 δρχ. διὰ 10 δέματα. Χατζηπατέρας 'Ιωάννης 2.100 διὰ τριάκοντα δέματα, Κεροπὲ 'Αγατοστρακιὰν 325 δρχ. διὰ 4 δέματα, Κουτελᾶς Νικ. 140 δρχ. διὰ 2 δέματα, Ζαβίδης Σπ. καὶ Παρθενώπη 140 δρχ. διὰ 2 δέματα, Λούμου Αἰκατ. 70 δι' 1 δέμα, Θ. Σ.—Κ. 140 δρχ. διὰ 2 δέματα, Λογοθέτη Μαρουσῶ 1050 δρχ. διὰ 15 δέματα, Παπαδημητρίου Γεώργ. 7.000 δρχ. δι' 100 δέματα, Ζηαντῆρα 'Ιουλία 70 δρχ. δι' 1 δέμα καὶ Παντελάκης Κωνστ., Δαββέτας Δημ., Οἰκονομάκος Γεώργ., Μοναστηριώτης Σεραφ., Λουρίδας Παν., Βαικατέτσης 'Ορέστης, Σμαραγδῆς 'Ιωάννης, Σαντελῆς Γεώργ. 70 δρχ. ἕκαστος δι' 1 δέμα, Ραϊμόνδου Νικ. 70 δρχ. δι' 1 δέμα, Τρύφαντα Στέλλα 140 δρχ. διὰ 2 δέματα, 'Αθανασίου 'Ιωάν. Β. Θέατρον 140 δρχ. διὰ 2δέματα.

ΕΙΣ ΕΙΔΗ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΑ

'Αριστοτέλης Νεόφυτος δρχ. 500, Α. Χαριτωνίδης εἰσφ. ΣΤ' Γυμνασίου 'Αθηνῶν δρχ. 1.440, Νικόλαος Σεΐσογλου δρχ. 150, 2ος 'Υποτομεὺς Θηλέων Πειραιῶς δρχ. 4.920, Ποντικόπουλος 1 ζεῦγος γάντια, Μαρία Σκυριανοῦ ἕνα πουλόβερ καὶ δύο ζεύγη κάλτσες, Δανάη Τερζῆ δύο κουκοῦλες βαμβακερὲς χακί, Μαρία 'Αθακᾶ μία τούπολα πλήρη. Κα Σοφία 'Αβραλῆ ἐννέα ζῶνες μάλλινες, Σοφ. Σαράντη δύο κουβέρτες, δύο φιάλες κονιάκ, Κα Β. 'Ιεραφομάτη 1 ζεῦγος κάλτσες, Γεώργιος Μαρμαρᾶς 93 βιβλία, 'Υποδιοίκησις Νότου 2 κασκόλ, 2 ζεύγη κάλτσες, 2 φανέλλες, 1 τεμάχιον ὑφάσματος, 1 μαντήλι, 1 ζακέτα, 2 ζακέτες μαῦρες, 1 φόρεμα παιδικὸ ρόζ, 1 μπλοῦζα γυναικεία, 1 ζακέτα πλεκτή, 1 φόρεμα γυναικεῖο, 1 ρόμπα.

'Επίσης ὁ Φαλαγγίτης τοῦ 33ου Τάγματος Αὐτοκινητιστῶν τῆς Περιφ. Διοικήσεως 'Αρρένων Πρωτευούσης 'Ιωάννης Κ. Λεοτσίνης προσέφερεν ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος τρεῖς βέρες χρυσές, τὴν ἰδικήν του, τῆς συζύγου του καὶ τῆς πενθερᾶς του.

'Η 'Ελληνικὴ 'Υφαντουργία 126 πήχεις ὑφάσματος κλινοστρωμνῆς. Κος Τσοπέκης 4 ζεύγη κάλτσες μάλλινες. Δ)ὶς 'Αθηνᾶ Μαρῆ. 'Επιτροπὴ ἐπιδομάτων 'Αγίου Βασιλείου, 77 βιβλία. Μαρία Γιαννοπούλου, 1 κουβέρτα μάλλινη, 100 δραχμάς. Δ)νὶς 'Αργυρὼ Νέρολη καὶ "Αννα 'Αθανασίου, 40 μανδήλια. Κα Σουχαρούκωφ, 4 χλαῖνες. Κα Χέλμη 'Ιωάννου, 1 κουβέρτα, 9 ζεύγη κάλτσες, 3 ζεύγη γάντια, 1 πουλόβερ, 1 κοκοῦλα, 1 φανέλλα. Κος Χέλμης 'Ιωάννης, 300 δράμ. σῦκα, 400 δρ. σταφίδα, 4 πακέττα τσιγάρα, 2 ζεύγη κάλτσες, 1 πουλόβερ, 2 φιάλες κονιάκ, 2 πακετάκια καραμέλλες, 50 χαρτοφάκελλα. Κος Μπέκερ, 5 παιγνίδια.

Τὸ 13ον Τμῆμα τῆς 'Υποδιοικήσεως Ε.Ο.Ν. 'Αρρένων 'Αθηνῶν συνέλεξε 15 χιλιάδες δρχ. καὶ διάφορα εἴδη.

'Η 'Υποδιοίκησις Βορρᾶ: 6 ζεύγη κάλτσες, 6 κασκὸλ μάλλινα, 1 ζεῦγος γάντια, 2 κοῦκλες μαλλί, 1 πουλόβερ, 3 φανέλλες, 2 κουτιὰ σιγάρα, 1 ὀκᾶ σῦκα, 10 πακέττα σῦκα, 3 κουτιὰ πυρεῖα, 4 περιοδικά. Προσωπικὸν 'Εθνικῆς Κτηματικῆς Τραπέζης: 14 ζῶνες (ζωνάρια μάλλινα), 6 ζεύγη γάντια, 1 κουκοῦλα. Κος Καμπιτσόπουλος: 2 πουλόβερ μάλλινα, 1 ζεῦγος κάλτσες μάλλινες, 1 ζεῦγος γάντια πέτσινα. Θεόδωρος Θεοφάνης: 1 ἐπανωφόρι παιδικό, 1 φοῦστα παιδική, 1 ζακέτα μάλλινη, 2 κασκόλ, 2 σακκάκια ἀνδρικά, 1 ζακέτα παιδική, 1 πανταλόνι ἀνδρικό, 1 ζεῦγος γάντια παιδικά, 4 ζεύγη κάλτσες ἄσπρες, 5 ζεύγη παπούτσια παιδικά, 1 ζεῦγος σοσόνια παιδικά. Κόκκαλη Νίκη: 1 φανέλλα μάλλινη, 1 κοκοῦλα μάλλινη, 1 ζεῦγος γάντια, 1 ζεῦγος κάλτσες ἀνδρικὲς μεταχειρισμένες. 'Υποδιοίκησις Νότου: ! πουλόβερ μάλλινο καινούργιο. Παπαδοπούλου: 4 ζεύγη κάλτσες μάλλινες, 22 πετσέτες, 4 κασκὸλ καινουργῆ, 2 κασκὸλ παλαιά. Γεώργιος Σπυρόπουλος: 2 ζεύγη κάλτσες μάλλινες. Μαρίτσα Κοζάκη: 301 βιβλία καὶ περιοδικά. Γιαννούλα Λεμπέτου: 12 πακέττα τσιγάρα. Εἰρ. Βλάγκαλη: 4 ζεύγη γάντια. Εὐφροσ. Ντάκα. 2 ζεύγη γάντια μάλλινα καινουργῆ, 2 ζεύγη κάλτσες μάλλινες καινούργιες, 3 πουλόβερ μάλλινα καινουργῆ. Σοφία 'Αλιτζόγλου: 2 ζεύγη μάλλινες κάλτσες καινούργιες. Αἰν. Βλάχου: διάφορα εἴδη διὰ βρέφη, 4 μπάντες, 4 μισοφόρια.

Μόσχα 'Ιωάννου Παυλίδου ἕνα πουλόβερ, 'Επιτροπὴ Κηφισιᾶς 9.096 κουκοῦλες καὶ 480 ζεύγη γάντια μάλλινα, 'Αφροδίτη Λαγοῦ 2 ζεύγη γάντια καινούργια, 'Υποδιοίκησις Θηλέων Βορρᾶ 42 ζεύγη κάλτσες μάλλινες, 180 πουλόβερ μάλλινα καινούργια, 14 μάλλινα κασκόλ, κοκοῦλες καὶ 13 ζεύγη γάντια, 5 πουλόβερ μάλλινα καινούργια, 3 ζεύγη κάλτσες μάλλινες ἀνδρικές, 50 περιοδικά, 1 μαξιλάρι μαλλί, 2 μικρὰ στρώματα μάλλινα διὰ περισυλλογῆς 428 πακέττα τσιγάρα, 204 τσιγάρα χῦμα. 'Αρτεμισία Γιαννουλάτου 2 ζεύγη κάλτσες καινούργιες, 1 ζεῦγος γάντια, 1 πουλόβερ, καὶ ὁ 9ος 'Υποτομεὺς 6.636 δρχ.

Μαμάκου 2ζεύγη κάλτσες, Σταματοπούλου 1 βέρα, Κρέτσου Σοφία 1 σταυρὸς χρυσός, Εὐγενικοῦ 6 πακέτα τσιγάρα, Χατζημιχάλη 5 δωδεκάδες προσόψια, Ρουσοπούλου 35 ζεύγη κάλτσες, Μελισσαρόπουλος 11 κοῦκλες μαλλί, 1 κουβέρτα, 6 πακέτα τσιγάρα, Λασπίτης 20 πετσέτες, Πολυκράτης 40 πακέτα τσιγάρα, 'Αρβανίτης 5 μποτίλλιες κρασί, Περοκᾶς 17 πακέτα τσιγάρα, Μουρτζίκου 11 φανέλλες, 3 κουβέρτες καὶ διάφορα ἄλλα εἴδη, Γεννάρη 1 βέρα, Φέτσου 24 φανέλλες, Γκέλτσας 24 πακέτα τσιγάρα, Παπαχαρίλου 20 πακέτα τσιγάρα, Χαρίτος 5 κουβέρτες, 2 φορέματα, Κοντοῦ 20 πακέτα τσιγάρα, Πασαβιῶλος 15 πακέτα τσιγάρα, Κανταράτου 12 ζεύγη κάλτσες, 'Ελευθεριάδης 12 ζεύγη κάλτσες, 1 πουλόβερ, Πεγελῆ 1 χρυσὸ δακτυλίδι, Κουτρέσου 1 δακτυλίδι, Στεφόπουλος 1 δακτυλίδι χρυσό, Σαΐντης 1 ἁλυσίδα ἀσημένια, Φωτεινοπούλου 1 σταυρὸ χρυσό, 'Ανώνυμος 1 βέρα χρυσῆ, Μακρῆς 13 ζεύγη κάλτσες, Παλίδης 13 πουλόβερ, Σωτηρία 20 πλάκες σαποῦνι, Βουτέρης 100 πακέτα τσιγάρα, 'Αγιοβλασίτου 20 πακέτα τσιγάρα, Βογιατζῆ 10 ζεύγη κάλτσες μάλλινες, Σταθόπουλος 32 πακέτα τσιγάρα, Παπανδρέου 30 πακέτα τσιγάρα, Κορωναῖος 15 πακέτα τσιγάρα, Ρίτσης 15 πακέτα τσιγάρα, Βαλγῆς 12 προσόψια, Σταυρίδης 20 ὀκάδες μαλλί, Λευκαδίτου 20 πακέτα τσιγάρα.

'Εταιρεία 'Αστὲλ 20 φιάλες πορτοκαλάδες, Ξυλεμπορικὸς Οἶκος Κατακουζηνοῦ ξυλείαν ἀξίας 20.000 δραχμῶν, Σολομὼν 'Αχλαδὲφ ὕφασμα ἀξίας δρχ. 85.000, Μαντονανᾶ Εἰρήνη σταυρὸν χρυσὸν μὲ ἁλυσίδα, Παρίση βέρα χρυσῆ, Φωτ. 'Αθανασούλη 1 σταυρὸ χρυσὸ μὲ ἁλυσίδα, Κος καὶ Κα Πλατῆ 2 βέρες χρυσές, Ξυκοτόπουλος 1.850 ζεύγη κάλτσες, 60 φανέλλες, 'Εταιρεία Καλτσῶν 100 δωδεκάδες ζεύγη κάλτσες, Κωνσταντόγλου 3 τόπια στρωματόπανο, Χατζημιχάλης 132½ πήχεις ὕφασμα βαμβκερὸν καὶ 5 τόπια φανέλ-

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κεντρική Διοίκησις

λας, Γ. Φώσφορος 1 βέρρα, Σ. Δονδῆ 5 πουλόβερ, Καρακώστα 16 ζεύγη κάλτσες, 2 φανέλλες, Καλπατσόγλου 4 φανέλλες, 2 ζεύγη κάλτσες, 2 κουβέρτες, 2 πετσέτες, Μαργαρώνη 7 φανέλλες, Οἰκ. Καλομοίρη 5 κουβέρτες, 5 ζεύγη κάλτσες κλπ., Γ. Δάφνης 5 κουβέρτες, Δ. Σίνης 120 πακέτα τσιγάρα, Ἑταιρεία ΔΑΦΝΗ 100 τεμάχια λευκοπλάστ, Μάντζος 100 ἐπιδέσμους, 23 τεμάχια σαποῦνι, Χριστοφοράτου 24 μανδήλια, 10 πακέτα τσιγάρα, Σαρρῆ 1 δακτυλίδι χρυσό, 1 καρφίτσα, Σωτηρόπουλος 6 πουλόβερ, Εὐάγγ. Χαϊδεμένος 1 δακτυλίδι χρυσό, Μ. Μαρκάτου 1 δακτυλίδι χρυσό, Χαρτιτζῆ 1 βέρα χρυσῆ, Λέκκα ἕνα δακτυλίδι χρυσό, Προπάπας 24 ζεύγη κάλτσες, Κλ. Ἀλεξιάδου 1 δακτυλίδι χρυσό, Μαστακᾶς 100 χαρτοφάκελλα, 24 μολύβια, Κ. Σαμαρᾶ 37 πακέτα τσιγάρα, Δ. Παντελάκης 1 δακτυλίδι χρυσό, Μανδηλαρᾶ 1 βραχιόλι, Γεωργαλᾶς 100 ἀντίτυπα τοῦ βιβλίου του «Συγκεντρωτικὸν Σύστημα ἐγγραφῶν», Μαρκεζίνη Μερόπη, Τριανταφύλλου Μπ., Σατίμογλου Γ., Βασιλόγαμπρος Π., Μεταξᾶς Παρ., Στεφανίδου Βαρβ., Βουτσινᾶ Ἀναστ., Φωτιάδου Αἰκ., Λασκαρίδης Κωνστ., Παρλιάρου Δέσπ., Πεσκίρης Γ., Κανελλόπουλος Στ., Μπάρκουρα Ροϊδ., Παρλιάρος Στ., Γρηγορακάκη Ἀγγ., Σπεράντζας Ἀλ., Μπερουμπῆ Ἀλίκη, Φραγκόπουλος Στ., Καλύβα Σεβ., Θεανὼ Λιναρᾶ, Βορρέα Μαρία, Μιχαηλίδης Ἀντ, Δήμου Εἰρ., Καρανοπούλου Ἰω., Μιχελῆ Μαργ., Κόντη Ἄννα, Κυρία Ἀλεξάνδρου Ζαΐμη, Μπονάνου Ὄλγα, Σουλάνη Ἀγγ., Σαπόρτα Λόττε, Πενθερουδάκη Καίτη, Καλιβρούσης Νικ., Σούρβη Ἀριστ., Κυρία Μπούλου, Μαραθέας Ἀριστ., Βαλανίδας Γεώργιος, Κορόση Λίτσα, Γιαννόπουλος Στέφ., Κοντοῦ Ἐλπίς, Σιγανοῦ Μηλίτσα, Φιλιππόπουλος Κ.

Ἐπίσης προσέφερον οἱ: Βουτσινᾶ Μαρία 18 ζεύγη κάλτσες, Μαρκεζίνη Μερόπη 12 ζεύγη κάλτσες, Πετροκόκκινος Ἀνδρέας 120 τεμάχια σάπωνος, Ἀ)φοὶ Καρέλια 200 πακέτα τσιγάρα καὶ 9 ζεύγη κάλτσες, Ὀρειβατικὸς Σύνδεσμος 22 ὀκάδες μαλλὶ ἀκατέργαστον, Ἀντωνόπουλος Νικ., 30 ζεύγη κάλτσες, Ἑλληνικὸς Ταπητουργικὸς Ὀργανισμὸς 70 ζεύγη κάλτσες, 20 φανέλλες, 30 πουλόβερ, 50 ζεύγη γάντια, 20 κουκοῦλες, Ἐπιτροπὴ Κυριῶν Χολαργοῦ 30 ζεύγη κάλτσες, 30 ζεύγη γάντια, 12 πουλόβερ, 18 κασκόλ, 12 κουκοῦλες.

Ἡ Ὑπηρεσία Ἀλληλεγγύης Μετώπου Ἀττικοβοιωτίας συνέλεξε μέχρι τῆς στιγμῆς καὶ ἀπέστειλεν εἰς τοὺς μαχομένους στρατιώτας μας τὰ κάτωθι εἴδη: Πακέτα τσιγάρα 3.677, κάλτσες ζεύγη 2.520, κουβέρτες 3.252, φανέλλες 2.724, πουλόβερ 1.103, χράμια 699, κασκὸλ 714, γάντια ζεύγη 256, σκελέες 467, προσόψια 900, σπίρτα κυτία 554, χαρτοφάκελλα 2.970, κουκοῦλες 274 καὶ πολλὰ ἄλλα εἴδη.

Ἐπίσης ἀπέστειλε πρὸς τὴν Κ.Υ.Α.Μ. δραχμὰς 516.630, συλλεγείσας ἐν τῇ περιφερείᾳ της.

Ἐπίσης πρὸς τὴν Ὑπηρεσίαν Ἀλληλεγγύης Μετώπου τῆς Ε.Ο.Ν. Πρωτευούσης ἀπεστάλησαν τὰ κάτωθι ποσά:

Ἱερὸς Ναὸς Ἁγίου Νικολάου (Πευκάκια) 5.000, Ἀνδρέας Βορρὲς 3.000.

Ο ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΝΤ' ΑΛΜΠΙΑΚ ΚΑΙ Η ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς τῆς Ε. Ο. Ν. κ. Ἰ. Μεταξᾶς ἀνακοινοῖ πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Ὀργάνωσιν Νεολαίας τὴν κάτωθι ἐπιστολὴν τοῦ Ἀρχηγοῦ τῶν ἐν Ἑλλάδι Βρεταννικῶν δυνάμεων στρατηγοῦ Ντ' Ἀλμπιάκ, ἀπευθυνομένην πρὸς τὸν στρατιωτικὸν ἀκόλουθον τῆς Ἀγγλίας.

«Βρεταννικαὶ Ἀεροπορικαὶ Δυνάμεις ἐν Ἑλλάδι»

Ἀγαπητέ μοι Μπλόντ,

Ἡ παρασχεθεῖσα ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας βοήθεια εἰς τὰς Βρεταννικὰς Δυνάμεις ἐν Ἑλλάδι κατὰ τὴν πρώτην ἄφιξιν τμημάτων ἐνταῦθα μόλις τώρα περιῆλθεν εἰς γνῶσίν μου.

Θὰ σοὶ ἤμην λίαν εὐγνώμων ἐὰν εἶχες τὴν καλωσύνην νὰ διαβιβάσῃς εἰς τὰς ἁρμοδίας Ἑλληνικὰς Ἀρχὰς τὴν ἀναγνώρισιν ἐμοῦ καθὼς καὶ τῶν λοιπῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων ἐν Ἑλλάδι διὰ τὴν παρασχεθεῖσαν, τὴν ἐποχὴν ταύτην, βοήθειαν ὑπὸ τῆς Ὀργανώσεως τῆς Νεολαίας ὁλοκλήρου.

Εἴμεθα ἰδιαιτέρως εὐγνώμονες διὰ τὴν τόσον προφρόνως προσφερθεῖσαν βαρεῖαν ἐργασίαν χειρῶν εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ στρατοῦ μας.

Ἐλπίζω ὅτι τὰ μικρότερα ἰδίως ἀγόρια δὲν ὑπέφεραν ἐκ τῆς κοπώσεως, ἂν καὶ εἰργάσθησαν ὅσον οἱοσδήποτε ἄλλος».

ΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΑΙ ΤΡΑΠΕΖΑΙ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

Ἐκτὸς τοῦ εἰς τὸ προηγούμενον τεῦχος δημοσιευθέντος πίνακος εἰσφορῶν διαφόρων Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν καὶ Τραπεζῶν προσέφερον ὑπὲρ τοῦ Ἐθνικοῦ ἀγῶνος καὶ τὰ κάτωθι ποσὰ οἱ ἑξῆς ὀργανισμοί:

—Ὁ Ὀργανισμὸς Βάμβακος δρχ. 30.000.000.

—Οἱ Ἀδελφοὶ Παπαστράτου 4 ἑκατομμύρια δρχμ.

—Ἡ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος δρχμ. 10.000.000 καὶ ἕτερα 5.000.000 ἀξίαν τῶν ἀναθημάτων τῆς Εὐαγγελιστρίας Τήνου τὰ ὁποῖα ἐξ ὀνόματος τῶν ἀγωνιζομένων δυνάμεων τοῦ Ἔθνους ἐπεστράφησαν πάλιν εἰς τὴν Μεγαλόχαρην.

—Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος δρχμ. 10.000.000.

—Ἡ Ἰονικὴ Τράπεζα 1.000.000 δρχμ., ἡ Ἐμπορικὴ Τράπεζα 1 ἑκατομμύριον, ἡ Λαϊκὴ Τράπεζα 500 χιλ., ὁ Σύλλογος Ὑπαλλήλων τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης ὁλόκληρον τὴν περιουσίαν του ἐξ ἑνὸς ἑκατομμυρίου δρχμ., ὁ ΟΔΕΠ 2 ἑκατομμ., τὸ Μετοχικὸν Ταμεῖον Πολιτικῶν Ὑπαλλήλων 2 ἑκατομμ., ἡ Ἑταιρία Λιπασμάτων 1.000.000 δρχμ., οἱ κ. κ. Γ. Φ. Ἀνδρεάδης καὶ Υἱοὶ 1.000.000 δρχμ., τὰ Ἐμπορικὰ καὶ Βιομηχανικὰ Ἐπιμελητήρια Ἀθηνῶν δρχμ. 500.000, Πειραιῶς 500.000 δρχμ.

—Ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν 1.500.000 δρχμ.

ΑΥΤΑ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΗΣ Ε. Ο. Ν.

Οἱ Φαλαγγῖται τῆς Ὑποδιοικήσεως Ε.Ο.Ν. Ἀρρένων Πειραιῶς Β. Ξάνθης καὶ Ε. Παράσχος ἔσωσαν ἐκ βεβαίου θανάτου μίαν γυναῖκα εὑρισκομένην ἐν ἀφασίᾳ σπεύσαντες νὰ τὴν μεταφέρουν εἰς τὸ Ὑγειονομικὸν Συνεργεῖον τοῦ Τάγματός των ὅπου τῆς παρεσχέθησαν αἱ πρῶται βοήθειαι. Τοὺς ἐν λόγῳ Φαλαγγίτας ἠμειψεν ἠθικῶς ἡ Ὑποδιοίκησις Πειραιῶς.

ΔΙΑ ΤΗΝ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑΝ ΤΩΝ ΤΡΑΥΜΑΤΙΩΝ ΜΑΣ

Ἡ Ὑποδιοίκησις Ἀρρένων Νότου τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας κατήρτισε χορῳδίαν ἐκ τριάκοντα (30) Φαλαγγιτῶν ἡ ὁποία θὰ χρησιμοποιῆται διὰ τὴν ψυχαγωγίαν τῶν ἡρωϊκῶν τραυματιῶν μας.

Η ΦΑΛΑΓΓΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Ἐξεδόθη καὶ κυκλοφορεῖ εἰς τὰ μεγαλύτερα βιβλιοπωλεῖα τῶν Ἀθηνῶν τὸ 3ον τεῦχος τῆς «Φαλαγγιτικῆς Ἐπιθεωρήσεως» τοῦ ἐπισήμου ὀργάνου τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας.

«Ἡ Φαλαγγιτικὴ Ἐπιθεώρησις» εἶναι ὡς γνωστὸν τὸ ὄργανον ἀγωγῆς τῶν στελεχῶν τῆς Ε.Ο.Ν. καὶ ἐκδίδεται κατὰ τρίμηνον, εἰς ἔκτασιν 250 σελίδων.

ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ «ΠΑΝ»

Ὁ Φυσιολατρικὸς Σύνδεσμος «ΠΑΝ» θέσας τὴν ὅλην του ὀργάνωσιν εἰς τὴν διάθεσιν τῆς ἀγωνιζομένης Πατρίδος διέθεσεν ὁλόκληρον τὴν χρηματικήν του περιουσίαν ἀνερχομένην εἰς δραχμὰς περίπου 20.000 διὰ τὴν ἀγορὰν μαλλιοῦ καὶ ὑφάσματος διὰ γάντια, κάλτσες καὶ κουκοῦλες. Ἐκ τῶν εἰδῶν τούτων τινὰ μὲν ἀπέστειλε ἀπ' εὐθείας εἰς τὰ ὑπὲ τῆς Πατρίδος ἀγωνιζόμενα μέλη του τὰ δὲ ὑπόλοιπα παρέδωσεν εἰς τὴν Ὁμοσπονδίαν Ἐκδρομ. Σωματείων διὰ τὴν περαιτέρω ἀποστολὴν εἰς τὸ Μέτωπον.

ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΣΤΕΓΗΣ ΦΑΛΑΓΓΙΤΙΣΣΗΣ

Τὴν 20ην Δεκεμβρίου ἡ Στέγη Φαλαγγιτίσσης ἔδωσεν εἰς τὸ θέατρον ΡΕΞ τὴν πρώτην της ἑορτὴν ὑπὲρ τῶν σκοπῶν τῆς Ὑπηρεσίας Ἀλληλεγγύης Μετώπου τῆς Ε.Ο.Ν. Πρωτευούσης. Τὸ πρόγραμμα τῆς ἑορτῆς εἶναι πλουσιώτατον, περιλαμβάνει δὲ ἐκτελέσεις ἐπικαίρων σκέτς, χορῳδίαν κλπ.

Εἰσιτήρια πωλοῦνται ἀντὶ 10 καὶ 15 δρχ. εἰς τὴν Στέγην Φαλαγγιτίσσης Ἀμερικῆς 19.

ΤΑ ΕΘΙΜΑ ΤΟΥ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΣ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελ. 345)

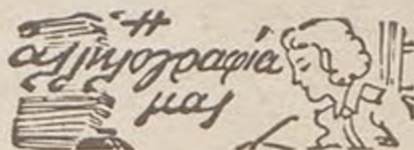
θιμα. Ἀκόμα καὶ προλήψεις, ποὺ δὲν πρέπει σοβαρὰ νὰ τὶς πιστεύομε. Ἔξαφνα πιστεύουν μερικοὶ πὼς ἡ εὐτυχία τοῦ σπιτιοῦ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν καλὴ τύχη, τὴν εὐτυχία ἢ τὴν δυστυχία τοῦ πρώτου ἀνθρώπου ποὺ θὰ μπῇ στὸ σπίτι τὴν πρωτοχρονιά. Ἄλλοι μπαίνουν στὸ σπίτι μὲ τὸ δεξὶ πόδι γιὰ «τὸ καλὸ γούρι»... Ὅλα αὐτὰ εἶναι διασκεδαστικά, ἀλλὰ ὄχι σοβαρὰ πράματα. Πιὸ σοβαρὰ εἶναι... τὰ γλυκίσματα ποὺ συνηθίζουν οἱ νοικοκυρὲς νὰ φτιάνουν τὴν πρωτοχρονιά. Καὶ ὅλοι τὸ θεωροῦν ἀπαραίτητο νὰ φᾶνε τὴν πρωτοχρονιὰ γλυκίσματα.

Στὴν Ἀθήνα συνηθίζουν πιὸ πολὺ τοὺς κουραμπιέδες. Ἀλλοῦ ὅμως προτιμοῦν τὶς δίπλες ἢ τὰ φοινίκια ἢ τοὺς λουκουμάδες... Τέλος ὅλα εἶναι γλυκὰ καὶ μᾶς γλυκαίνουν εὐχάριστα τὴν ἀρχὴ τοῦ νέου χρόνου...

* * *

Αὐτὲς τὶς μέρες, δηλαδὴ ἀπὸ τὰ Χριστούγεννα ὥς τὰ Φῶτα, λένε ὅτι... βγαίνουν καὶ τὰ καλλικατζάρια. Μάλιστα διηγοῦνται καὶ διάφορες ἱστορίες γιὰ τὰ μυθολογικὰ αὐτὰ ὄντα. Ὅλες αὐτὲς οἱ ἱστορίες φαίνεται ὅτι ἔχουν τὴν ἀρχή τους σὲ παιγνίδια καὶ ἀστεῖα ποὺ γίνονταν στοὺς Βυζαντινοὺς χρόνους. Κατὰ τὴν πρωτοχρονιὰ στὸ Βυζάντιον, στοὺς καιροὺς τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας, τὰ παιδιὰ ἔκαναν περίεργα παιγνίδια, ὅπως γράφουν παλαιοὶ χρονογράφοι. Μετεμορφώνοντο μὲ μαῦρα ροῦχα καὶ μ' ἄλλα σύνεργα καὶ μπαίνανε στὰ σπίτια ἀπὸ τὰ παράθυρα, ἀπὸ τοὺς φεγγίτες καὶ ἀπὸ τὶς καπνοδόχες καὶ τρόμαζαν τὰ παιδιὰ καὶ τὶς γυναῖκες, μὰ ἅρπαζαν καὶ κανένα γλύκισμα... Ἐπειδὴ συχνὰ τὰ ἄτακτα αὐτὰ παιδιὰ κατέβαιναν στὰ σπίτια ἀπὸ τὶς καπνοδόχες στὰ τζάκια, οἱ νοικοκυρὲς ἄφηναν ὅλο τὸ δωδεκαήμερο ἀ ν α μ μ έ ν α δαυλιὰ στὸ τζάκι... Ἔτσι πὼς νὰ μποῦν παιδιά; Θὰ ἔπεφταν μέσα στὴ φωτιά. Ἀπὸ ἐκεῖ φαίνεται πὼς ἔχει ἀρχὴ ἡ σχετικὴ ἀστεία πρόληψι ποὺ ἀνάβουν οἱ νοικοκυρὲς τὸ τζάκι ἀδιάκοπα ὅλο τὸ δωδεκαήμερο γιὰ νὰ διώξουν τὰ ἀνύπαρκτα καλλικατζάρια!...

Φ. Γιοφύλλης

Χειρόγραφα καὶ φωτογραφίες δημοσιευόμενα ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΛΕΞ. ΔΕΔΕΝ. Ἡ «Νεολαία» σ' εὐχαριστεῖ γιὰ τὶς χριστουγεννιάτικες εὐχές σου καὶ διαβιβάζει στοὺς ἥρωας τοῦ μετώπου τὴν εὐχή σου: «νὰ γιορτάσουν τὴν Πρωτοχρονιὰ στὰ Τίρανα». — ΙΩΑΝΝΗΝ Θ. ΚΑΛΟΓΙΑΝΝΗΝ. Ναί, «τὸ 1941 θ' ἀνοίξη μὲ νέες νίκες καὶ θὰ κλείση μὲ δάφνες δόξης», ὅπως μᾶς γράφεις. Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ τὶς εὐχές σου. — ΑΝ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ Εὖγε σου! Ὁ Ἀρχηγός μας εἶναι ὑπερήφανος γιὰ σᾶς τοὺς μικροὺς Σκαπανεῖς. Ἡ Πατρὶς σᾶς εὐγνωμονεῖ. Μαζὶ μὲ τοὺς φαντάρους μας καὶ τοὺς συναγωνιστάς σας Φαλαγγίτας ἐχαρίσατε νέες δόξες στὴν τιμημένης μας Πατρίδα τὴν Ἑλλάδα. — ΑΝΤΙΓ. ΔΑΡΑΛΕΞΗ. Τὸ ποίημά σου πατριωτικώτατο, ἀλλὰ πολὺ μακρύ. Ἑκατὸν εἴκοσι δεκαεπτασύλλαβοι στίχοι. Ποῦ χῶρος! Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ τὶς εὐχές σου. — ΔΩΡΗΝ ΛΕΚΑΚΗΝ. Εἶναι ἐξηκριβωμένο ὅτι ὁ Μουσσολίνι εἶναι ἄθεος. Ἀπόδειξις ὅτι ποτέ, σὲ κανένα λόγο του δὲν ἀνέφερε τὸν Θεόν. Ὡς πρὸ καιροῦ συζοῦσε παρανόμως μὲ τὴν γυναῖκά του καὶ μόνον κατόπιν ἐπιμόνων συστάσεων ἑνὸς ἱερέως, μὲ τὸν ὁποῖον διετήρει φιλικὲς σχέσεις, ἐδέχθη νὰ νομιμοποιήση τὸ γάμο του καὶ νὰ τακτοποιηθῇ ἐκκλησιαστικῶς. Φαντάσου ἀρχηγὸν Κράτους, ποὺ πρῶτος παραβαίνει τοὺς νόμους τῆς πατρίδος του καὶ τοὺς κανόνας τῆς Ἐκκλησίας, τί ἀρχηγὸς εἶναι!... Καὶ ἀπὸ τί εἴδους φυράματα ἀποτελεῖται τὸ ἐπιτελεῖό του. — ΠΕΤΡΟΝ ΣΚΑΛΙΑΝ. Φύλαξε τὴν ὄρεξί σου καὶ θὰ πᾷς στὴ Ρώμη. Καλλίτερα ποὺ δὲν σοῦ δόθηκε ἡ εὐκαιρία νὰ πᾷς πρὶν τὴν κήρυξι τοῦ πολέμου. Τώρα θὰ καθαρισθῇ ἀπὸ τοὺς Μουσσολίνι, Τσιάνο, Φαρινάτσι, τοὺς διαφόρους Μπρούνους καὶ Ἔντας καὶ θὰ τὴν γνωρίσης ὑπὸ πολὺ καλλιτέρα μορφή. — ΑΠΟΣΤ. ΦΡΑΓΚΙΑΔΑΚΗΝ. Ὀρθότατα τὰ μέτρα. Συγχαρητήρια γιὰ τὴν καλήν ἐπίδοσί σου. Εἶναι βέβαιο ὅτι στὸ ἑξῆς θὰ γράφης σωστὰ ποιήματα. — ΔΥΣΑΝΑΓΝΩΣΤΟΝ. Δημοσιεύομεν ἐδῶ τὸ σατυρικὸ ποίημά σου:

ΑΝ ΧΑΜΗΛΩΝΑΝ ΤΑ ΒΟΥΝΑ

Ἂν χαμηλῶναν τὰ βουνὰ
νὰ φτάσουν τοὺς τσολιάδες,
τότε θὰ πολεμούσανε μόνο οἱ μακαρονάδες.
Ἂν ἔφτιανε ὁ Μεταξᾶς
στὰ ὄρη λεωφόρους,
μὲ τέντες καὶ μὲ ἄσφαλτο
καὶ μὲ ἀσφαλείας ὅρους
κι' ἀκόμη κι' ἂν τοὺς μοίραζαν
ἀδιάβροχα κι' ὀμπρέλλες
τότε θὰ πολεμούσανε σὰν ντιστεγκὲ κοπέλλες

Εἰς τὸν ἀφρὸ τῆς θάλασσας
οἱ Ἄγγλοι ξαγρυπνοῦνε
κι' ἀλλοίμονο στοὺς Ἰταλοὺς
ἂν κάνουν καὶ φανοῦνε.
Γιαλὸ θὰ πᾷς γιαλὸ θαρθῇς,
μὰ τοὺς Ρωμηοὺς θὰ θυμηθῇς.
Γιαλὸ θὰ πᾷς μὰ δὲ θαρθῇς,
γιατὶ ἐκεῖ θὰ τσακιστῇς.

ΛΟΧΙΑΝ ΕΥΣΤΑΘΙΟΝ ΕΥΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΝ, Δ' ὀρεινὸν χειρουργεῖον, Τ.Τ. 732. Σὲ συγχαίρομε θερμὰ γιὰ τὸν πατριωτισμό σου. Δημοσιεύουμε ἐδῶ περικοπὴ τοῦ ἄρθρου σου: «Κάθε λαὸς στὴν ἱστορία του διαβάζει τὰ πεπρωμένα τῆς φυλῆς του, ὥστε νὰ δύναται πιὸ εὔκολα νὰ κρίνη περὶ τῆς παρούσης καὶ τῆς μελλούσης τύχης του. Γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ ἕνα χρυσὸ ρομάντζο ἀνοίγει στὴν Ἑλλάδα μας τὶς σελίδες του καὶ τὰ ἡρωϊκὰ φανταράκια γράφουν σ' αὐτὲς τὶς μεγαλύτερες αὐτοθυσίες, μὲ τὶς ὁποῖες τρέχουν πρὸς τὴν δόξαν, πρὸς τὴν Νίκην, πρὸς τὴν Ἐλευθερίαν, δεικνύοντες στὸν βάρβαρο ἐπιδρομέα ὅτι οἱ 50 αἰῶνες τῆς φυλῆς μας δὲν ἐτελείωσαν τὴν ζωὴν τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ στὴ μεγάλη τροχιὰ τοῦ χρόνου ἡ Πατρίς μας θὰ ὑψώνη τὸ ὑπερήφανον μέτωπόν της, δεῖγμα ἰσχύος καὶ ἀξίας. Ἀπὸ τὰς φωτεινὰς ἐπάλξεις τῶν περασμένων μεγαλείων ἔρχονται χρυσᾶ φωτοστέφανα στὸ στρατό μας, νὰ στεφανώσουν περίλαμπρα τὴν Πατρίδα μας ὅταν μίαν ἡμέραν, κατασυντρίβουσα τοὺς ἐχθρούς, παρουσιάση στὸν Κόσμο τὸ μεγάλο θάρρος, μὲ τὸ ὁποῖον γνωρίζει νὰ πολεμᾷ καὶ νὰ ζῇ. Λαός, ὁ ὁποῖος ἐγνώρισεν ἕναν Μιλτιάδην, ἕναν Λεωνίδαν, ἕναν Κολοκοτρώνην, ἕναν Κωνσταντῖνον, γνωρίζει νὰ νοιώθη τὴν μεγάλη ἐπιταγὴ τῆς Πατρίδος καὶ ν' ἀνεβάζη στὶς ἴδιες δόξες τὸ νέο του Βασιληᾶ, νὰ τραγουδάη τὸ νέο θούριο τῆς ἐλευθερίας». — ΑΡΣΕΝ ΜΑΡΤΥΡΟΣΙΟΝ, Μηθύμνης 72, Ἀθήνας. Ἀπὸ τὸ ποίημά σου «Ὁ στρατὸς τῆς Ἑλλάδος» δημοσιεύομεν ἐδῶ μερικὰς στροφάς:

Μὲ χαρὰ ποὺ γλυκὰ ἀνατριχιάζει
καὶ μὲ γέλια καὶ χάρι μαζὶ
ὁ στρατὸς τῆς Ἑλλάδος βαδίζει
ἐκεῖ ὅπου ἡ ἀνάγκη φανῇ.

Οἱ βροχές, ἡ πεῖνα, τὰ χιόνια
τὸ κορμί του ποτὲ δὲν πτοοῦν
κι' ὅταν πάλιν βροντοῦν τὰ κανόνια
οἱ ἐχθροί του ποτὲ δὲν νικοῦν.

Οἱ ἐχθροὶ τῆς Ἑλλάδος δὲν εἶδαν
τοὺς στρατούς τους ποτὲ νικητάς,
γιατὶ πάντα ἐμεῖς πολεμᾶμε
μ' ἕνα τὰν ἢ ἐν ἐπὶ τᾶς.

Τὰ ἄλλα δύο «Σὲ σᾶς» καὶ «Ἀθάνατη Ἑλλάς» πολὺ μεγάλα, ἀλλὰ προχειρογραμμένα. Πρόσεξε: π' ὑποφέρουν, στ' ἀνθρώπινη τὴ μνήμη, σκωθῆκαν, γιατὶ σ' αὐτ' ἀντιτίθεται κ.λ.π. Ἔχουν καὶ μετρικὰ σφάλματα. — ΜΗΝΑΝ ΜΑΤΣΑΚΗΝ. Μᾶς γράφεις: Τὴ στιγμὴ αὐτὴ ποὺ σοῦ γράφω ἀπὸ τὴ Λέσχη τοῦ ἐργαζομένου Φαλαγγίτη, ἀκούσαμε ἀπὸ τὸ ραδιόφωνο τὸ κατόρθωμα τοῦ ἡρωϊκοῦ μας πολεμικοῦ «Ἀετὸς» ποὺ βούλιαξε ἕνα Ἰταλικὸ ὑποβρύχιο. Συγκινημένοι βαθειὰ χειροκροτήσαμε ἐνθουσιασμένοι καὶ εὐχηθήκαμε νὰ ἦταν τὸ ἴδιο ὑποβρύχιο ποὺ τορπίλλισε δολοφονικὰ τὴν «Ἕλλη» μας. Κι' ἔτσι θὰ εἶναι, γιατὶ ἡ Παναγία θὰ ἔπρεπε νὰ ξεπλύνη τὴν προσβολὴ καὶ τὴ μεγάλη ἀδικία». Τὸ ζήτημα τοῦ σημειώματος ἐτακτοποιήθη. Ἀνόητος πρᾶξις ἀνοήτου γραφομανοῦς. Ἰδοὺ τὸ ποίημά σου «Ἑλλάδα»:

Στὰ κάστρα του ὁ ἀντίλαλος φτάνει τοῦ Μαρα-
[θῶνα
στὴν ἅγια αὐτὴ στιγμή,
καὶ μὲ τιτάνια ἔξαρσι στὸ δίκαιό σου ἀγῶνα
σὲ σπρώχνει ὀμπρὸς μ' ὁρμή...

Ἀχολογάει τὸ σάλπισμα τῆς νίκης σου ποὺ
[φτάνει
ὁλοῦθε ἡρωϊκή,
κι' ἡ δόξα παραστέκοντας σοῦ πλέκει ὡραῖο
[στεφάνι,
κι' ἀψῖδα θριαμβική...

Νικήτρα ἐσύ, ἀκατάλυτη, καρδιά, ψυχή σοῦ
[κράζει,
λαχτάρα Ἑλληνική,
νὰ φτάση ἐκεῖ τὸ χέρι σου, ποὺ ὁ πόθος μας
[κοιτάζει,
κι' ἡ ἐλπίδα μυστική...

Ἑλλάδα, πλέρια σύντριψε μὲ τάλκιμό σου χέρι
τοῦ ἐχτροῦ σου τὴν ὁρμή,
καὶ σκέπασε τὰ λεύτερα, δακρύβρεχτά σου μέρη
μ' ἀθάνατη τιμή.

Μηνᾶς Ματσάκης
(Τουρκολίμανο)

ΜΙΛΤΟΝ ΓΚΟΛΕΜΗΝ. Τὸ παραμύθι «Τὸ μαγικὸ δαχτυλίδι» δὲν ἔχει ἐνδιαφέρον. — ΚΩΝΣΤ. ΕΥΣΤ. ΚΟΤΡΩΝΗΝ. Καλὰ τοῦ τὰ γράφεις τοῦ Μουσσολίνι. Μπράβο σου. — ΜΗΝΑΝ ΞΗΡΟΥΧΑΚΗΝ, Ἡράκλειον Κρήτης. Ἔπεσε ἔξω στοὺς ὑπολογισμούς του. Θὰ ὑποστῇ τὰς συνεπείας καὶ ὁ ἴδιος ὡς ἄτομο καὶ ὁ λαός του. Κι' αὐτὸ εἶναι τὸ τραγικώτερο. Μὴ βιάζεσαι. Εἶσαι ἀκόμη πολὺ μικρός. Θάρθῃ καὶ σένα ἡ σειρά σου νὰ δείξης πὼς εἶσαι Κρητικόπουλο. Συγχαρητήρια στὸν πατέρα σου. — ΑΝΤΩΝΙΑΝ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ. Εἶσαι ἀξιέπαινος. Μᾶς γράφεις: «Ἐπῆγα σ' ὅλους τοὺς συγγενεῖς μας — καὶ εἶναι πάνω ἀπὸ εἴκοσι — καὶ τοὺς παρακάλεσα νὰ μοῦ κάνουν ἐφέτος νωρὶς τὸν μπουναμᾶ μου. Καὶ νὰ μοῦ δώσουν χρήματα ἀντὶ παιγνίδια. Μάζεψα ἔτσι 1875 δραχμές. Μ' αὐτὲς ἀγόρασα διάφορα εἴδη — κονιάκ, σοκολάτες, μπισκότα, βιβλία εὔθυμα — τὰ ἔφτιαξα πακέτα καὶ τὰ ἔστειλα σὲ γνωστούς μου φαντάρους πολὺ φτωχούς, ποὺ πολεμοῦν στὸ μέτωπο. Ἔγραψα στὸν καθένα κι' ἀπὸ μιὰ κάρτα: «Σοῦ εὔχομαι νὰ γιορτάσης τὴν Πρωτοχρονιὰ στὰ Τίρανα καὶ τὴν Πασχαλιὰ στὴ Ρώμη». — ΛΟΡΕΝΤΖΟΝ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ. Καὶ ἄλλη φορὰ τὸ ἐγράψαμε στὴν στήλη αὐτή: ἡ προσευχὴ ἔχει μεγάλη δύναμι. Μπορεῖ νὰ σμίξη δυὸ βουνὰ ἀκόμη! Προσεύχου· εἶναι κι' αὐτὸ μιὰ μεγάλη, μιὰ ἀνυπολόγιστη συμβολὴ στὸν ἀγῶνα. — ΙΩΑΝΝΗΝ ΚΑΤΑΚΟΥΖΗΝΟΝ. Συγκινητικὸ τὸ γράμμα σου. Πῶς ἦταν δυνατὸν νὰ ἡττηθῇ ἡ Ἑλλὰς — ὅπως τὸ φαντάσθηκε ὁ γελοῖος δικτάτωρ τῆς Ἰταλίας — μὲ τέτοια παιδιά; — ΚΩΝΣΤ. ΑΘΗΝΑΙΟΝ. Ἡ σατυρικὴ ποίησις ἔχει κι' αὐτὴ τὶς ἀξιώσεις της. Τὸ ποίημά σου δὲν σατυρίζει, ἀλλ' ὑβρίζει. Πρόσεξε τοὺς παρακάτω σατυρικοὺς στίχους τοῦ γνωστοῦ ποιητῆ κ. Χρ. Πύρπασου. Δημοσιεύονται γιὰ πρώτη φορά:

ΕΠΙΚΑΙΡΟΙ ΣΤΙΧΟΙ

Ἀλλάζει ἀρχιστράτηγους
δυὸ-δυὸ τὴν ἑβδομάδα
Κι' ἀλλιῶς νὰ κάνη δὲν μπορεῖ
γιατὶ μπαστούνια τἄχει βρῇ.
ὁ δόλιος στὴν Ἑλλάδα.

Ἀλπῖνι, Ἀσκάρι, Κένταυροι
τὴν πάθαν ἐπὶ τέλους
κι' εἶδαν τὴ γλύκα τῆς ξυλιᾶς
καὶ μάθαν πὼς ἕνας Τσολιᾶς
κάν' εἴκοσι φρατέλλους!...

Ὡς τρέχουν γιὰ νὰ φύγουνε
Τσολιᾶς νὰ μὴν τοὺς πιάση,
στὸ τρέξιμο τοῦ Ἰταλοῦ
τὴ δόξα του πιὰ πρὸ πολλοῦ
ὁ Λούης ἔχει... χάσει!...

Στὴ μάχη ὡς χύνονται Ἰταλοὶ
θ' ἀδειάση ἡ Ἰταλία.
Θὰ μείνουν κάτοικοι αὐτοῦ
μονάχα ὁ Ντοῦτσε κι' ὁ Σοντοῦ
μὲ δίχως... πανοπλία!

Τὴν «Ἕλλη» ποὺ μᾶς βούλιαξαν
στῆς Τήνου μας τὴ νῆσο
ὁ ἔνδοξός μας «Ἀετὸς»
μ' ἕνα τορπίλλισμα κι' αὐτὸς
τὸ αἷμα πῆρε πίσω...

Βλέπουν τὰ Δωδεκάνησα
καὶ νὰ λυσσάξουν πᾶνε
π' ἀγῶνες κάνουν ἱερούς.
Πάλι μὲ χρόνια μὲ καιροὺς
πάλι δικά μας θἆναι!

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΝ Γ. ΚΑΝΤΑΝ. Περίμενε! Τὴν Κέρκυρα θὰ τὴν πληρώσουν πολὺ ἀκριβὰ οἱ ὕπουλοι καὶ θρασεῖς φασίστες. Γιὰ τὰ θύματα καὶ τὶς ζημίες τῆς Κερκύρας θὰ κλάψουν πικρῶς! — ΜΑΡΙΑΝ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΥ. Ναί, εἶναι πρακτικώτερες ἔτσι. Νὰ πλέκης χώρια τὸ καλάμι καὶ χώρια τὸ «σοσόνι». Πρέπει μάλιστα νὰ πλέκης 1 μὲ 3. Δηλαδὴ ἕνα καλάμι (περικνημίδα) καὶ τρία σοσόνια. — ΔΗΜΗΤΡΙΟΝ Π. ΧΑΪΔΗΝ. Θὰ γίνη. Ἀλλ' ἀργότερα. Ἐστάλησαν τὰ τεύχη. — Κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΝ. Τὸ ἄρθρο πολὺ μακρύ. Οἱ πνευματικὲς ἀσκήσεις ἐδόθησαν στὸν ἁρμόδιον συντάκτην. — ΣΠΥΡΟΝ ΚΑΡΠΟΥΖΗΝ. Ἐλήφθησαν. Θὰ σοῦ ἀπαντήσωμε στὸ προσεχές. Δημοσιεύομεν ἐδῶ τὸ ἕνα:

Ο ΤΣΟΛΙΑΣ

Τῆς Νίκης τὰ πεδία βάφει
κόκκινα μ' αἷμα ὁ Τσολιᾶς.
Χρυσὲς σελίδες δόξας γράφει,
κλωνὶ τ' ἀξίζει ἀγριελιᾶς...

«Ἀέρα...» δυνατὰ φωνάζει
κανένας δὲν τὸν συγκρατεῖ.
Τὸ αἷμα μέσα του λὲς βράζει,
σὰν κάτι ἀνύπαρκτο ζητεῖ.

Ἡ γῆ στὸ πέρασμά του τρέμει,
ὁρμάει παντοῦ σὰν κεραυνός.
Εἶναι κυκλὼν κι' ὄχι μελτέμι,
εἶν' ὁ Τσολιᾶς μας ὁ τρανός...

Στὴν ὄψι του κανεὶς δακρύζει
κι' ἀπ' τὴ συγκίνησι ριγεῖ.
Σ' Αὐτὸν ὁ Ἕλληνας σαλπίζει
γιατ' εἶν' τῆς Δόξας ἡ πηγή...

Σπῦρος Καρπούζης
(Τερψιθέα - Πειραιεὺς)

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

Παρακαλοῦνται ὅσοι ἀλλάσσουν διεύθυνσιν νὰ μᾶς ἐσωκλείουν εἰς τὴν ἐπιστολὴν των δραχμὰς 5 δι' ἔξοδα ἀλλαγῆς τοῦ πλακιδίου των.

Τύποις: «ΠΥΡΣΟΥ» Α. Ε.

Ἅγιος Βασίλης ἔρχεται ἀπό τήν Ἀλβανία....

